

REGIO REGIA

A KÖZÉP-DUNÁNTÚL ÉRTÉKTEREMTŐINEK MAGAZINJA

Sabján László,
AGC Glass Hungary Kft.
ügyvezető igazgató

Tatai Patara

Bokrétaünnep
az Alba Arénában

Hangistálló és
vonósnégyes
született

TIHANYI SZABADTÉRI JÁTÉKOK A BUJTOR ISTVÁN SZABADTÉRI SZÍNPADON

július

LEGÉNYBÚCSÚ

júl. 5. péntek 20.30 óra

FÉRJEK ÉS FELESÉGEK

júl. 6. szombat 20.30 óra

A NAGY HO-HO-HORGÁSZ

júl. 11. csütörtök 19.00 óra

RETRO SZÁLLÓ - KIKI

júl. 12. péntek 20.30 óra

AMAZONOK – HÁROM ÉV MÚLVA

júl. 13. szombat 20.30 óra

MICIMACKÓ MESÉI

júl. 18. csütörtök 19.00 óra

BUDAPEST BÁR KONCERT

júl. 19. péntek 20.30 óra

HIPPOLYT, A LAKÁJ

júl. 20. szombat 20.30 óra

MISI MÓKUS KALANDJAI

júl. 25. csütörtök 19.00 óra

FENYŐ MIKLÓS KONCERT

júl. 26. péntek 20.30 óra

MR. ÉS MRS.

júl. 27. szombat 20.30 óra

augusztus

PÁN PÉTER

aug. 1. csütörtök 19.00 óra

HATAN PIZSAMÁBAN

aug. 2. péntek 20.00 óra

VALÓDI HAMISÍTVÁNY

aug. 3. szombat 20.00 óra

NEOTON FAMILIA SZTÁRJAI KONCERT

aug. 4. vasárnap 20.00 óra

VUK

aug. 8. csütörtök 19.00 óra

ÁRTATLAN VAGYOK

aug. 9. péntek 20.00 óra

HITTED VOLNA?

aug. 10. szombat 20.00 óra

PÖTTYÖS PANNI

aug. 15. csütörtök 19.00 óra

FÉRJ NÉLKÜL TÖKÉLETES

aug. 16. péntek 20.00 óra

RIVIÉRA

aug. 17. szombat 20.00 óra

BUDAPEST BÁR KONCERT

aug. 18. vasárnap 20.00 óra

ESŐEMBER

aug. 19. hétfő 20.00 óra

LEGYEN A FELESÉGEM!

aug. 23. péntek 20.00 óra

A NŐK (IS) A FEJÜKRE ESTEK

aug. 24. szombat 20.00 óra

Jegyárusítás:

Tourinform: Tihany   , Balatonfüred, Alsóórs, Révfülöp,
a Jegymesternél www.jegymester.hu, és a helyszínen.

Információ:

06-87 448-804 | 06-30 725-58-18

www.tihany.hu | www.tihanyiszabadterijatekok.hu

info@tihanyiszabadterijatekok.hu | tihanyisinhaz@gmail.com

TÁMOGATÓK:

Nemzeti Kulturális Alap

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

otpbank

77 ELEKTRONIKA KFT.
a Dancs és társaságok csoportja

Sárközy Géza nevét viseli az új út

Városrészek egyesültek Tatabányán

Új utat, és vasúti aluljárót adtak át Tatabányán, a Budapest-Bécs vasútvonalon. A beruházás mintegy hétmilliárd forintból valósult meg az A-Híd Zrt. kivitelezésében, az aluljáró kiviteli terveit a Speciálterv Kft. készítette. A projekt a NIF Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt.-vel, majd az Építési és Közlekedési Minisztériummal együttműködve valósult meg, felerészt uniós forrásból.

A beruházás során. 824 méteren kétszer egysávos út épült, 220 méteres közúti aluljáróval. Készült továbbá egy új szerkezetű, két vágány átvezetését biztosító vasúti híd. Az összekötő út 6,5 méter széles, járdával és kerékpárúttal, valamint két buszöblöt is kialakítottak. Az érintett szakaszon energia-takarékos, ledes világítást telepítettek, valamint 57 fát és 2108 cserjét ültettek el.

A 6,875 milliárd forintos építkezés 3,624 milliárdos TOP forrásból, és 3,250 milliárd forint – a Modern Városok Program keretében biztosított – összegből valósult meg.

A Bánhida és Sárberkek városrész közötti új közúti átvezetés a Tatabányát kettészelő Budapest-Bécs vasútvonal alatt biztosít átkelési lehetőséget, csaknem egykilométeres új útszakaszon.

A Vértes és a Gerecse hegységek lábánál, több mint 15 kilométer hosszan alaposan megnehezíti a városban élők közlekedését, a településrészek közötti kapcsolatot, a várost hosszanti irányba kettészelő 1. számú Budapest-Hegyeshalom vasútvonal. Eddig mindössze öt külön szintű közúti átvezetés volt a vágányok alatt vagy felett, ezért esetenként több kilométeres kerülő útra kényszerültek mindazok, akik a vasút egyik oldaláról a másikra szerettek volna átmenni.

Amint arról a tatabányai polgármester beszámolt, még a tanácsi időkből rögzítették a város szerkezeti tervében a két városrész összeköttetését biztosító külön szintű vasúti átjáró tervét, és szükségességét.

– Az már akkor nyilvánvaló volt, hogy Tatabánya egy ilyen léptékű beruházást saját forrásból nem tud megvalósítani. Am a város mindenkori vezetői, kezdve az út névadójául szolgáló **Sárközy Géza** tanácselnökkel, folytatva a város polgármesteri tisztségét 20 évig viselő **Bencsik János** képviselő úrral, és az őt követő néhai **Schmidt Csaba** polgármester úrral mindig szem előtt tartották a beruházás szükségességét – emelte ki **Szücsné Posztovics Ilona** polgármester.

Mint fogalmazott, az első reménysugár az elmúlt évtized első felében ragyogott fel, az 1. számú Budapest-Hegyeshalom vasútvonal Biatorbágy–Tata közötti szakasz tervezett felújításával. Bár ez az átfogó vasútfelújítási projekt nem valósult meg, azonban ennek előkészítése során megtervezték a Bánhida–Sárberkek városrészek közötti összeköttetést biztosító vasúti aluljárót.

– Végül Schmidt Csaba akkori polgármester úrnak és Bencsik János képviselő úrnak sikerült elérni, hogy a Bánhida–Sárberkek összekötő út felferüljön a Modern Városok Program keretén belül megvalósítandó projektek listájára. Ezt követően megkezdődhetett a projekt előkészítése, majd

kivitelezése. Nekem e tekintetben az a megtisztelő feladat jutott, hogy folytassam a hivatalbeli elődeim által megkezdett munkát, melynek örömmel tettem eleget – tette hozzá a városvezető.

A tatabányai polgármester kiemelte, az út megépítésével a két városrész között közvetlen összeköttetés nyílik, a Bánhidán élők számára könnyen megközelíthetővé válik a szintén közelmúltban megújult Millennium park, a Csónakázó-tó és annak szabadidős szolgáltatásai, míg a sárberki településrész lakói rövidebb úton juthatnak el a bánhidai városrész szolgáltatóihoz, közösségi tereibe. Könnyebben megközelíthetővé válik az ipari park, az új összekötő út a Sárközy Géza út gyorsabb és biztonságosabb közlekedést biztosít a kereskedelmi létesítmények és a közigazgatási intézmények felé, a Turul utcán keresztül pedig Dózsakert, a Szent Borbála Kórház is közvetlenül elérhetővé vált.

Az ünnepségen köszöntőt mondott Bencsik János országgyűlési képviselő is, aki felidézte a beruházás előkészítésének hosszú folyamatát. Ezt követően különleges útavatásra került sor, egy régi IKARUS, és egy vadonatúj elektromos autóbusz közösen haladva szakította át a nemzeti színű szalagot.

VEÉR KÁROLY

FOTÓ: MAZÁN TIBOR

Regio Regia

A Közép-Dunántúl értéktérítőinek magazinja
XXIII. évfolyam 159. szám
<http://www.regioregia.hu>

Kiadja:

Regio Regia Nonprofit Kft.
2800 Tatabánya, Táncsics u. 51.
info@regioregia.hu
Telefon/Fax: 34/310-971

Felelős kiadó: Cseh Teréz, ügyvezető igazgató

Főszerkesztő: Veér Károly

Munkatársak:

Csathó Barna, Cseh Teréz, Dr. Göde Andrea,
Horváth Tímea, Kiss T. József, Mazán Tibor,
Mórocz Károly, M. Tóth Sándor, Nagy Péter,
Réz Napsugár, Tárnay Olivér, Vámosi László

Fotó: Flajsz Péter Gergő, Kiss T. József,
Mazán Tibor, Raáb Zoltán, Szabó János

Címlapfotó: Regio Regia archiv

Nyomdai előkészítés:

KEM-Bridge Net, Tatabánya

Tördelőszerkesztő: Veér Zoltán

Nyomdai partnerünk:

Print Brokers Team Kft.
9027 Győr, Tibormajori út 1. - Ipari Park

A lapban megjelent hirdetések és PR-cikkek
tartalmáért a szerkesztőség nem vállal felelősséget!
HU-ISSN: 1785-7074

E havi interjúinkból ajánljuk:**Bemutatjuk Sabján Lászlót**

Sabján László Zalaegerszegen született, ott járt középiskolába, majd 2000-ben végzett a Műszaki Egyetemen gépészmérnökként. Diplomamunkáját már a General Electric lighting üzletágában, Budapesten, a Váci úti telephelyen, a régi TUNGSRAM-ban írta. Huszonegy évig dolgozott a nagy múltú cégnél, megjárta azt a bizonyos számlátrát. 2022 májusában vette át a tatabányai AGC Kft. vezetését, ahol a termelést irányítja, illetve ügyvezető igazgatóként képviseli a társaságot.

8-9. oldal**Új piacok meghódítására törekszik az ASG Kft.**

16-17. oldal
A minap múlt 30 éve, hogy a Tatabányai Szénbányák Vállalat Központi Műhelye kft.-vé alakult, 1993 óta immár ASG néven működik. Szerencsére – köszönhetően a tulajdonosi háttérnek – a rendszerváltozás után sem tűnt el a cég a süllyesztőben, a mai napig működik, sőt új piacok meghódítására tör. A COVID járvány kitörése időszakában, 2020-ban történt generációváltás a társaság élén, a nyugállományba vonuló **Sólyom Ferenc** helyére **Fülöp Gábor** érkezett ügyvezető igazgatóként.

Edutus és WRO ma már egymástól elválaszthatatlan

38-39. oldal
Lassan egy éve, hogy az Edutus Egyetem fenntartó cégének élére új vezérigazgató került. **Árvai-Füleki Judit**, korábbi PR-marketing igazgató kinevezését egy hosszú felkészülési folyamat előzte meg. Nyolc évnyi marketing és rendezvényszervezés után 2019-ben főszervezője lett az egyetem égisze alatt megrendezett WRO Világdöntőnek, melyre 70 országból 3000 ember érkezett hazánkba.

Hangistálló és vonósnegyes született

42-44. oldal
Első alkalommal turistaként érkeztem a nagyegyházi Hangistállóba, ahol **Ribli Ilona** fogadott. Csak tátottam a számat, hogy a csodálatosan felújított pajta, az azt körülölelő tér milyen hívogató, és milyen látványt nyújtanak a közeli hegyek. Aztán a nagyterembe lépve a varázslat folytatódott az akkor épp ott lévő képfestő és festménykiállítással. Csak később tudtam meg, hogy szállásadóm neves csellóművész, egy 40 éves vonósnegyes alapítója és működtetője, a Hangistálló – mint koncertterem – megálmodója. Nem hagyhattam ki a vele való beszélgetést.

T A R T A L O M**LAPINDÍTÓ**

Városrészek egyesültek Tatabányán	3. oldal
Nyár van, nyár... ..	5. oldal
XV. Tatai Patara	6. oldal

GAZDASÁG, VÁLLALKOZÁS

Bláthy Ottó Törzsasztal	7. oldal
Bemutatjuk Sabján Lászlót.....	8-9. oldal
VIDEOTON Üzleti Fórum - Székesfehérvár	10-13. oldal
Fokozatosan javuló kilátások	14-15. oldal
Új piacok meghódítására törekszik az ASG Kft.....	16-17. oldal

Adománytévék a kórházaknak a Ne Dobd Ki Alapítványtól... 18-19. oldal

Intermodális, környezetbarát szállítás a Transintertopnál.....20-21. oldal

Visszatérés - újra Fűzfőn a Hymato Products.....22-23. oldal

Építész nappal egybekötött éves taggyűlés Bajnán 24-25. oldal

Mérnök nap Esztergomban 25. oldal

Hogyan tanítsunk a kvantum társadalomban? 26. oldal

KISZÖV Közgyűlés a Vármegyeházán 27. oldal

Megnyitotta kapuit a tatai Malomkert..... 28. oldal

ÖNKORMÁNYZAT

Elhunyt Zatykó János 29. oldal

Nyár van, nyár...

Az idei nyár előkészületek nélkül csapott le ránk. Egyik nap eső, zimankó, másik nap pedig 35 fok. Az ember szervezete csak győzze feldolgozni a változásokat!

Persze nem kell panaszkodni, télen legyen hideg, nyáron pedig meleg. A Közép-Dunántúl vállalkozásai és önkormányzatai most sem állnak le, szép beruházásokról, fejlesztésekről tudósíthatunk. Ráadásul a turisztika területén beindult a szezon, fél szemmel már mindenki a nyaralási lehetőségeket keresi.

Az üzleti élet is talán csitul egy kicsit, hiszen a szabadságolások miatt csendesebb mederben folynak a dolgok. Az elmúlt időszakban viszont számos olyan esemény, átadó ünnepség volt, amiről meg kell emlékeznünk. Bőséges a merítés lehetősége, talán nem is fér bele minden mostani lapszámunkba. Amiről a vállalatvezetők, elemzők beszélnek, az sajnos nem túl rózsás. A lassan lecsengő COVID árnyékában, az ukrán-orosz konfliktus bizonytalant el bennünket. Válság, válság hátán. Mikor élhetünk meg normális éveket?

Az idő fogy, öregszünk. Szüleink azt ígérték, békés korszak vár ránk, ahol mindenki a képessége szerint részesül a javakból. Béke nincs, bár aki dolgozik, annak a megélhetése megfelelő szinten biztosított.

Nyaraljunk, pihenjünk, amíg lehet! Ehhez kíván kellemes hónapokat a főszerkesztő:

VEÉR KÁROLY

T A R T A L O M

Teret adnak a veszprémieknek.....	30-31. oldal	Kisbér, a halhatatlan versenyelő.....	40. oldal
Kodályos élmények.....	32. oldal	Újabb előrelépés a Nemzeti Emlékhely ügyében.....	41. oldal
Megnyílt a Balaton Park Circuit.....	33. oldal	40 éve vonósnegyes, 15 éve Hangistálló született.....	42-44. oldal
Átadták a Brigetio Öröksége Látogatóközpont.....	34. oldal	Bővült a prémium-szálláshelykínálat Veszprémben.....	45. oldal
Pápateszér: Európa klímastárja.....	35. oldal	Komárom határtalanul jó.....	46-47. oldal
Elkészül egy hiányt pótló közösségi tér.....	36. oldal	Jane Goodall a Pannon Egyetemen.....	48. oldal
KINCSKERESŐ		Korosztályok találkozása.....	49. oldal
Földi Imre Sportosztály 2023.....	37. oldal	Bortúra az alsógallai szőlőhegyen.....	50. oldal
Beszélgetés Árvai-Füleki Judittal, az Edutus vezérigazgatójával.....	38-39. oldal		

Nagy durranás – háromnapos történelmi fesztivál

XV. Tatai Patara

Idén is nagyot durrant a patara, Közép-Európa legnagyobb török kori történelmi fesztiváljára május végén került sor az Öreg-tó partján. Sorrendben 15. Tatai Patara 1597 – Török kori Történelmi Fesztivált bonyolította a ZOFI Rendezvény-szervező Kft. A cél az elmúlt 14 esztendőhöz hasonlóan 2023-ban is a 16. század hadművészetének és hétköznapijainak megélhető, minden részletében történelmi hűségre törekvő bemutatása, és persze az ismert kerettörténet felelevenítése, tisztelgés a hősök emléke előtt.

A tizenöt éves háborúban, amikor Tata négybástyás vára török kézen volt, komoly akadályt jelentett a dunántúli keresztény hadmozdulatok útjában. Gróf Pálffy Miklós komáromi főkapitány az ostromhoz szükséges csapatok hiányában, meglepetésszerű támadásra szánta el magát, melynek főszereplője egy akkoriban új fegyver, a kapupetárda (patara) volt. A németalföldi háborúk során kifejlesztett eszköz első magyarországi alkalmazására 1597. május 23-án a tatai vár kapujánál került sor, a bemutatkozás pedig sikert hozott az ostromlóknak.

A meglevenedő csatajelenetekről Mazán Tibor készített fotókat.

Amikor a magyar harcosok rohamra indulnak, nincs az a török, amely ellenállna nekik!

A négy alkalommal eljátszott csatákban 16 oszmán, és 19 keresztény csapat vett részt

Csattogtak a kardok, a Patarán 435 hagyományőrző elevenítette fel a harcokat

Karddal, puskával, patarával, ésszel, erővel és csellel, de a magyarok megint bevették a tatai várat

Persze a török akindzsik is beizzították ágyúikat

Hiába a török ellenállás, Pálffy Miklós csapatai győzelmeskedtek!

GAZDASÁG, VÁLLALKOZÁS

HÍREK, INFORMÁCIÓK A RÉGIÓ GAZDASÁGI ÉLETÉRŐL

„A legtöbb hálát épp a legelesettebbektől kaptuk. A rehabilitációs osztályok – vagy ahogy a köznyelv hívja, az elfekvők – kórtermeiben tudvalevőleg talán a legbetegebb emberek küzdenek a felépülésükért, nem ritkán az életükért. 70-80 pluszos idősök, akik, amikor megtudják, hogy mit csinálunk, főleg, hogy ezt nem pénzért, és nem is a kórház megbízásából tesszük, rendkívül hálásak, és nagyon megköszönik. Nekünk ennyi elég.”

ELLENBACHER ÁTILA

Bláthy Ottó Törzsasztal

Az EDUTUS Egyetem szervezésében a tatai Gottwald Étteremben találkoztak ismét a Bláthy Ottó Törzsasztal tagjai, azaz a vármegye legnagyobb cégeinek vezetői, képviselői. Az este vendége Hizó Ferenc elnöki tanácsadó volt a Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatóságától, aki a „Hulladékgazdálkodási törvény változásai, és ennek hatásai” címmel tartott előadást. A résztvevők Giber Mihály moderálásával kérdéseket tehettek fel, melyekre megfelelő válaszokat is kaptak a valamennyiünket érintő témában.

Tatabánya

Új utat, és vasúti aluljárót adtak át Tatabányán, a Budapest–Bécs vasútvonalon. A beruházás mintegy hétmilliárd forintból valósult meg az A-Híd Zrt. kivitelezésében, az aluljáró kiviteli terveit a Speciálterv Kft. készítette.

Cikkünk a 3. oldalon

Tata

1987 nyarán a tatai Kristály-strandot a megyeszékhelyi művelődési központ, A Közművelődés Háza működtette. Ezen sorok írója negyedmagával dolgozott itt egész nyáron. Aztán a későbbiekben romlásnak indult a fürdő, felverte a gaz, megrepedt a medence, hajléktalanok lepték el az öltözőket. A minap örömmel vettem részt a megújult komplexum átadásán. Új funkcióval, ám a környezetbe tökéletesen illeszkedve nyitotta meg kapuit a Malomkert.

Cikkünk a 28. oldalon

Fiatal szakember került az AGC Glass Hungary Kft. vezetői pozíciójába

Bemutatjuk Sabján Lászlót

Sabján László Zalaegerszegen született, ott járt középiskolába, majd 2000-ben végzett a Műszaki Egyetemen gépészmérnökként. Diplomamunkáját már a General Electric lighting üzletágában, Budapesten, a Váci úti telephelyen, a régi TUNGSRAM-ban írta. Huszonegy évig dolgozott a nagy múltú cégnél, megjárta azt a bizonyos számárlétrát. 2022 májusában vette át a tatabányai AGC Glass Hungary Kft. vezetését, ahol a termelést irányítja, illetve ügyvezető igazgatóként képviseli a társaságot.

– Először a GE-ben helyezkedtem el gyártósori mérnökként, a következő években pedig lépdeltem előre a ranglétrán. Előbb sorvezető, aztán üzemvezető, később termelési vezető lettem. 2007-ben elkerültem a GE váci gyárába, ahol 2008 őszétől gyárigazgatói megbízást kaptam. Lineáris fénycsöveket gyártottunk, plusz volt két üveggyár, ahol magunk húztuk a szívó- és a testcsövet a fénycsőhöz.

– 2010-ben a feleségemmel együtt leköltöztünk Nagykanizsára, az ottani telephelyen az energiatakarékos fénycsőgyártás gyárigazgatója lettem. 2013-ban visszakérültem Budapestre, a telephelyet 2015-től vettem át, mint gyárigazgató. Ekkor már az egész üzem hozzám tartozott. Ott is volt egy üveggyár, kemény üvegű búra fűjás és préselés volt a fő profilja. Háromféle lámpát gyártottunk: autólámpát (fényoszóró), gázkisülő lámpát, amely két fő területre oszlott Nátrium és kerámia fémhalogén lámpa gyártásra. Itt kerültem először kapcsolatba az autópárral.

– 2018-ban a GE eladta az európai lighting üzletágát, és újra TUNGSRAM lettünk. Ez egy izgalmas időszak volt, hiszen újra be kellett vezetni a régi márkanévét. Miután láttam, hogy a cég átalakítása nem a várt

eredményeket hozza, és a nem nekem tetsző kultúraváltás irányába halad, 2021. vége felé jeleztem, hogy szeretnék váltani.

– Miért éppen az AGC-hez jött dolgozni, és hogy illeszkedik ez a magánéletébe?

– Elkezdtem keresni új munkahelyet, és 2022 májusában az AGC volt az a cég, amellyel megtaláltuk egymást. A magam részéről biztos, hogy azt találtam meg, amit kerestem. Mind kultúrájában, mind pedig gyártási jellegében és felépítésében olyan, amilyennek elképzeltem a megfelelő munkahelyet.

– Nős vagyok, feleségem HR-területen dolgozik. 2010-ben született a nagyobbik, 2014-ben pedig a kisebbik lányunk. Eddig Dunakeszin laktunk, de egy év itteni munka után elhatároztuk, hogy Tatabányához közelebbre, azaz Budaörs és Budapest határára költözünk.

– Milyen vezetőnek tartja magát? Mik a legfontosabb prioritások a munkájában?

– Asszertív vezetőnek tartom magam, akinek fontos a csapattagok véleménye. Bár-

ki elmondhatja a gondolatát, igyekszem mindenkit bevonni a megbeszélésekbe. Ha szükséges, persze tudok gyorsan dönteni, de ha kell, akár változtatni is tudok ezen. A fejlődésre, a kihívásokra való nyitottságot is kiemelném, ezt nagyon fontosnak tartom a vezetéssel illetően. A bizalom is alapvető kérdés. Mielőbb meg kell osztani a többiekkel, ha valami gond van, hogy idejében lehessen rá reagálni, mielőtt a probléma eszkalálódik. Szerencsére az AGC filozófiája is erre összpontosít, úgyhogy nyitott kapukat döngettem.

– Vezetőként és munkatársként hiszek a csapatjátékban, az eredményellenőrzésben és a teljesítményértékelésben, mint konstruktív visszajelzésben. Fontosnak tartom, hogy folyamatosan fejlődjünk, fejlesszük egymást és megtaláljuk a megfelelő pozíciót a megfelelő embernek.

– Milyen vezetési elveket hozott magával korábbi munkahelyéről?

– Hoztam magammal, és szerencsére az itteni etikai kódexben is benne van az egyenlőség elve. Nincs megkülönböztetés bőrszín, nemi jelleg, vagy vallási meggyőződés alapján. Többszínűség, elfogadás és bevonás a

jelszavunk. Ügyelünk a férfi-női arányra, a megváltozott munkaképességűek foglalkoztatására, olyan összetételre törekszünk, amilyen a társadalomban is tapasztalható. Ennek megvalósítása az AGC idei célkitűzése a HR-területen.

– Talán még azt, hogy időről időre legyünk képesek a megújulásra nyitottsággal, és az új dolgok befogadásával, alkalmazásával. Ezt személy szerint is követem, és a szervezettől is elvárom.

– Milyen kihívások várták az AGC-ben?

– Először is a P&L szemlélet elmélyítése, melyet 5 évvel ezelőtt az előző üzletágvezető hozott be a szervezetbe. Ez jobban serkenti a költséghatékonysági törekvéseket, azt hogy újra és újra keressük azokat a folyamatokat, ahol nem vagyunk hatékonyak. Egyik ilyen terület az energiagazdálkodás, amely a tavalyi évben az árak drasztikus emelkedése miatt még inkább fókuszba került. Tavalyi projektünk mintegy 2%-ot csökkentett a költségeken, ami azért is fontos volt, mivel benne vagyunk az EKR-ben (Energiahatékonysági Kötelezettségi Rendszer), ami további költségnövekedés lett volna, ha nem sikerül teljesíteni a kiszabott kvótát. A projektnek köszönhetően sikerült öt évre lefednünk magunkat, sőt a megtakarításainkat a piacon tudtuk értékesíteni. Ezt is meg kellett tanulni.

– A másik tényezőt se felejtjük. Mi nagy sík-üveg táblából vágjuk ki a formát, ami után azt meghajlítjuk, hogy a kívánt formájú autó ablaküveg legyen belőle. A leeső darabokat, amik óhatatlanul keletkeznek, visszaszállítjuk az üvegyárba. Ennek az arányát tudtuk megkértszerezni. Ez újabb bevételnövelő tétel lett, és az üvegyár is spórol, hiszen ezt könnyebb visszaolvasztani, mintha alapanyagából kéne előállítani a táblákat.

– Tavaly egy hatalmas projektet vittünk végig. A 65.000 m²-es épületünkben van a szereldéknél egy elkülönített részben, ahol a hátsó és oldalsó autóüvegekre plusz al-

katrészeket szerelünk. Ilyenek például az oldalüvegnél a mozgatószerkezetet segítő műanyag alkatrészek, a hátsó üvegre pedig csatlakozókat forrasztunk, melyek működtetik majd a fűtőszálakat, vagy az antennát. Ezen a gyárterületen sikerült felszabadítanunk mintegy 2000 m²-t, ahova be tudtunk hozni késztermékeket, így nem kell fizetnünk a külső raktározásért

– Az iparágnak mivel kell szembenéznie a következő években?

– Az elektrifikációval felmerült az igény, hogy más típusú autóüveget kellene gyártani, főleg a zajcsökkenés miatt. Megvan a technológia, és most az AGC csoporton belül pályázunk arra, hogy nálunk készüljenek ezek a termékek.

– Az AGC próbál kilépni a csak autóüveg gyártásból antennák, szenzorok fejlesztésével, valamint – megmaradva az üvegnél – a szélvédőre vetített információk kiterjesztésével (a közeljövőben a szélvédőre belülről vetítéssel akár szép tájakat is meg lehet jeleníteni körben az üvegen), ami már az önvezető autók világába vezet.

– Tehát egy kultúráváltás várható az AGC-n belül, és ehhez új típusú szakemberekre lesz szükség. Már a mindennapjainkban itt van a digitális transzformáció. Ezt még én is tanulom, az ezzel foglalkozó kollégákkal együtt konferenciákra járunk, hogy minél előbb tisztában legyünk a szakmai kérdésekkel. Már ma is használunk okos eszközöket, rengeteg adatot gyűjtünk, ezeket kielemezzük, így előre lehet vetíteni, hogy milyen beállításokat kell alkalmaznunk. Például a fűtőszál nagy tisztaságú ezüstből készül. Minden típusnak megvan a saját ezüstszázalék tartalma – ami függhet a külső körülményektől is, mint például hőmérséklet, páratartalom –, és ezek más-más beállítást követelnek. Eddig ezzel sokat küzdöttünk, ám köszönhetően a data scientistnek (nevezzük talán adattudósnak, adatelemzőnek), már nagy pontossággal meg tudjuk határozni a megfelelő beállításokat.

– Új munkakörök fognak megjelenni, főleg akkor, ha el tudunk jutni, mondjuk a logisztikában valamilyen automatizáltsági szintre, például az anyagmozgatásban. Olyan szakemberekre lesz szükségünk, akik ezeket a robotokat programozzák.

– Hogy igazodik ezekhez az elvárásokhoz az AGC?

– A cég új stratégiát fogalmazott meg, melynek központjában az ember, a bolygó, az innováció és a nyereség áll. Az utóbbival kezdve, mert nyilván bennünket is megviselt a COVID és az energiaárak növekedése, és ez kihatott a nyereségre. Itt vissza kell térnünk a pozitív oldalra. A bolygót tekintve nemcsak az uniós direktívákat kívánjuk teljesíteni, hanem előbbre lépni a zöld villamosenergia felhasználásában – 2025-re 100%-ban ezt szeretnénk használni –, és a CO₂ kibocsátásban is. Az innováció a korábban felsorolt fejlesztéseket takarja. Az emberek megtartásához pedig szükség van az egyenlő bánásmódra, a képzésekre, és természetesen a megfelelő bérezésre. Az év elején 16%-os béremelést adtunk, és számos egyéb juttatásunk is van. Ilyen a támogatott meleg étkeztetés, a 100%-ban térített helyi- és távolsági bérlet, a munkaidő alatti ingyenes masszázs, a különféle szűrővizsgálatok, a belépők különféle eseményekre, strandra, vagy a most bevezetni kívánt kététnes gyermekfelügyelet augusztusban a kisgyermekes szülőknek.

– A társadalmi felelősségvállalás keretében több, mint tíz szervezetet támogatunk közel 11 millió Ft-tal évente. Ilyen a helyi kézilabda csapat, a birkózó szakosztály, és hozzájárulunk a Príma Díjhoz is. Elindítottuk a CSR, azaz önkéntes tevékenységeket is, részt veszünk az őszi virágültetésben, és a Szedd magad! mozgalomban.

VEÉR KÁROLY

FOTÓ: MAZÁN TIBOR

Legyen bár vihar vagy szélcsend, mégis navigálnunk kell!

VIDEOTON Üzleti Fórum – Székesfehérvár

Immáron 4. alkalommal hívta Üzleti Fórumra Fejér vármegye feldolgozóiparának legjelentősebb cégeit a VIDEOTON. A makrogazdasági helyzetről a K&H vezető elemzője, Németh Dávid adott tájékoztatást „A félelem bére – a félelem ára” című előadásában. Az ezt követő panelbeszélgetésben a házigazdák, Sinkó Ottó és Lakatos Péter társ-vezérigazgatók mellett Szincsik Attila, a Denso Gyártó Magyarország Kft. adminisztratív alelnöke, Karikó Zsolt, a Hanon Systems Hungary Kft. ügyvezető igazgatója, Kis István, a Harman Becker Kft. ügyvezető igazgatója, és idén első alkalommal Tibor Dávid, a Masterplast Nyrt. elnöke vett részt.

Sinkó Ottó köszöntőjében rámutatott, hogy gyorsan változó világunkban, ahol egyfajta turbulencia érvényesül, a VIDEOTON Üzleti Fóruma kiváló alkalom arra, hogy a vármegye feldolgozóiparának legjelentősebb cégei megosszák egymással gondolataikat, tapasztalataikat. Gondolatébresztőként néhány megdöbbentő adattal sokkolta a közel százfős hallgatóságot. Az inflációval kezdte, mely Európában korábban szokásosan 2,5% körül mozgott, 2008-ban ugrott fel először 4,3%-ra, tavaly októberben viszont ez az érték 11,5% lett. Magyarországon egyedülálló módon ennek a duplájára, 24%-ra nőtt. A villamosenergia árait is összevetette az elmúlt évek értékeivel 1 MWh-ra vetítve: 2021: 51 EUR, 2022 január 100 EUR, 2022 augusztus 740 EUR. Most 110 EUR körül állunk, a 2024-es kilátások 160 EUR körül várhatóak. Hasonló utat járt be a gáz ára is, ott is érezhető a visszarendeződés, de még mindig magasak az értékek. Ennek ellenére a VIDEOTON „köszöni jól van”. Jó évet zártak tavaly, és egyelőre idén sincs okuk a panaszra, kétszámjegyű növekedést produkálnak. Persze a következő időszakra vonatkozóan rengeteg a kérdőjel.

Németh Dávid makrogazdasági áttekintését azzal kezdte, hogy a félelem érezhetően velünk van, elég csak a háborúra gondolni, látjuk, hogyan változtatja meg az emberek gondolkodását, döntéseit. Az elemző a hazai, európai és a világ gazdaság helyzetét különböző aspektusból vizsgálva tárta elénk az összefüggéseket.

OROSZ-UKRÁN HÁBORÚ, ENERGIAÁRAK

A háború megítélése Oroszország irányába látszik eltolódni, bár lakosságárányosan meglehetősen kiegyenlített a két tábor, a GDP tekintetében egyértelmű a nyugati fölény. Mindenki helyezkedik, próbál jól kijönni a helyzetből, miközben Európa eltűnően van, és csupán annak örülhet, hogy 15%-kal sikerült csökkentenie a gáz-felhasználást. Az Északi Áramlatot még jó ideig nem tudjuk pótolni, de a Török Áramlat megnyugtató módon működik tovább. A gáz ára 35-40 EUR/MWh között ingadozik, ami még így is duplája a korábban megszokottnak.

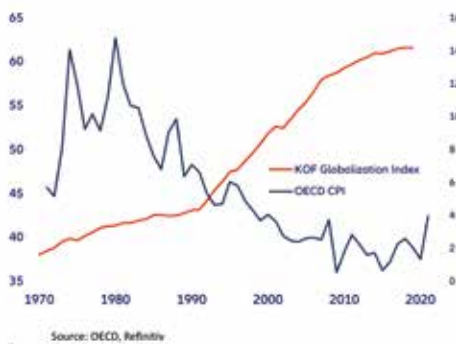
Oroszország megítélése

Egy évvel a háború kezdete után egyre több ország áll Oroszország oldalára

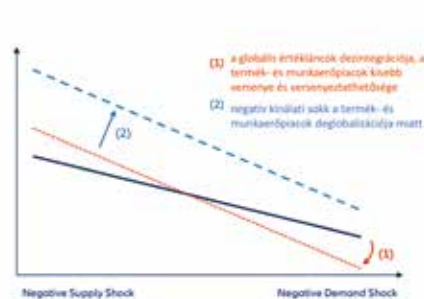

az infláció tartós elmozdulása

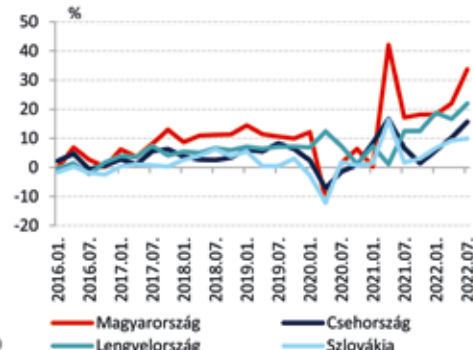
De-globalizáció: OECD infláció vs. KOF

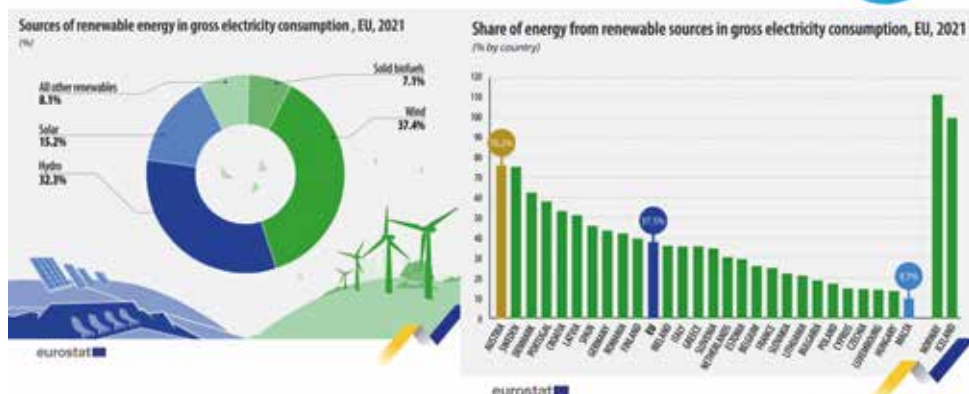
A Phillips-görbe újbóli meredekebbé válása

profitráták alakulása (év/év)

megújuló energia

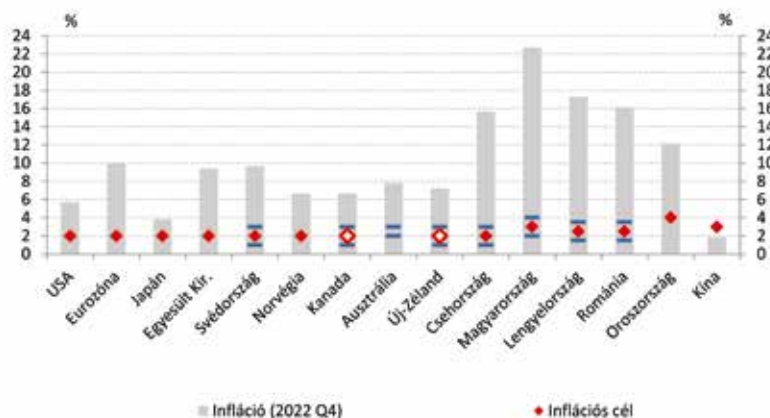
A megújuló energiák tekintetében sereghajtók vagyunk. Míg a kontinensen a víz- és a szélenergia a meghatározó, addig mi a solár-technológiával próbálkozunk. Kulcskérdés az elektromos áram, amit javarészt gázból állítunk elő. A gáz ár rövid távon akár 60 euróig is felkúszhat, de hosszabb távon 30-40 EUR között várható. Hasonló módon csökkenésre lehet számítani az olaj árában is.

INFLÁCIÓT BEFOLYÁSOLÓ TÉNYEZŐK

Az elemzők kétharmada optimista, az inflációs sokk után visszarendeződést várnak. A csökkenés uniós szinten elindult, 11-ről 7%-nál tartunk. Hatással lehet az inflációra a munkaerőpiac is (lásd. Philips-görbe). Sokáig érthetetlen volt, hogy az infláció a válságok ellenére miért nem indult növekedésnek, és mitől indult be most. Végül kiderült, a Covid okozta a törést. Az egyszeri hatás helyett megváltozott a cégek viselkedése, előtérbe került a megbízhatóság, a stabilitás, átrendeződtek az ellátási láncok. Ez indukálta az inflációt.

Épp ellenkező irányú, inflációleszorító hatása volt ugyanakkor a technológiafejlesztés.

inflációs bajnokok vagyunk

tésnek. Kérdés, várható-e újabb hulláma, és hogyan hat majd a gazdaságra.

Ugyancsak érdekes képet mutat a GDP-deflátor, ami a teljes gazdaságban mért

MUNKAERŐPIAC – ÚJKORI GLOBALIZÁCIÓ

Rendkívül feszes a munkaerőpiac Amerikában, Európában és idehaza is. Itthon strukturális problémákkal is küzdünk, van ugyan állás, de az új belépők mégsem találnak munkát. A kormányzat 2030-ig 500 ezer új munkahellyel számol Magyarországon. A kérdés: honnan? A munkaerőtartalék a statisztikák szerint 300 ezer fő, ebből jó, ha 200 ezer munkába állítható.

A hiányzó 300 ezret külföldről kell tehát behozni. Ez az újkori globalizáció. Nem a termelést visszük ki, hanem a munkaerőt hozzuk be. Közel 800 ezer külföldi foglalkoztatott van hazánkban, többségük ukrán, román, szlovák, de egyre inkább előtérbe kerülnek a fülöp-szigetiek, indiaiak, pakisztániak. A munkabérük rend-

külföldi állampolgárságú alkalmazottak

☞ szerint azonos mértékű az itteniekével, ami jelentősen növeli a költségeket, így hatással bír az inflációra is.

A munkaerőmobilitás terén is a sor végén állunk, és a magas ingatlanárak, bérleti díjak sem segítik mindent, a fiatalok akár 27 éves korukig kénytelenek otthon lakni.

A rövid távú kilátások kicsit romlottak a munkaerőpiacon, sokan aggodnak, hogy elveszítik a munkahelyüket. Ugyanakkor sokan váltanak munkahelyet azért, mert valamivel több fizetést remélnek.

A nettó reálbérváltozás -8%. Ennyit romlott a vásárlóerő. Szeptember lesz az első hónap, amikor pozitív nettó reálkeresetről beszélhetünk. Ez azért fontos, mert jelenleg az emberek a megtakarításaikat élék fel. Csökkenő belső fogyasztás jellemző idehaza és Európában is, Amerikában viszont

bizalom

fordulni látszik a trend.

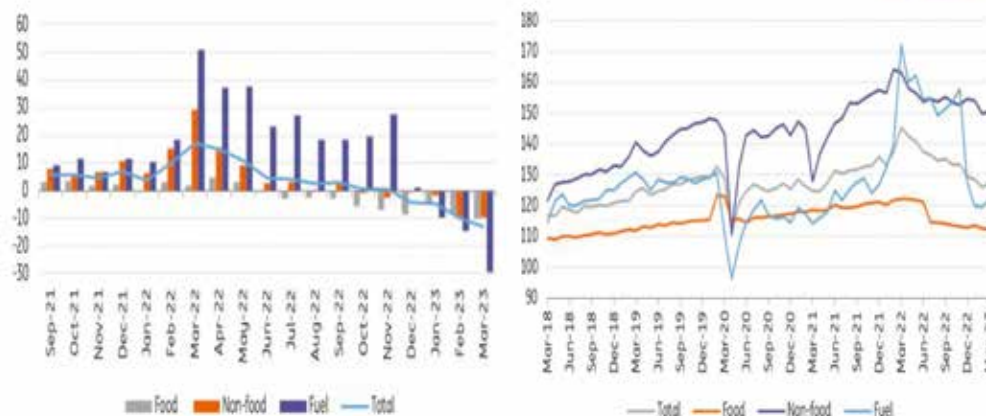
BIZALMI INDEXEK, NEMZETKÖZI KILÁTÁS

Pozitív, hogy az ellátási láncok kezdenek helyreállni, ugyanakkor az árukereskedelem elkezdett zsugorodni, ezért sokan a gazdaság lassulásától, recessziótól tartanak. Ezt a növekvő világkereskedelmi bizonytalansági index is alátámasztja.

Ha a bizalmi indexeket nézzük, a feltörekvő gazdaságok optimistábbak, a fejlettebbek pesszimistábbak. A PMI Composite Index, azaz a Beszerzési Menedzser Index adatai azt mutatják, a feldolgozóipar is borúlátó. Az építőiparnál már látni némi bizakodást, a szolgáltatóipar viszont nagyon is optimista.

Új elem, és aggodalomra adhat okot

kiskereskedelmi forgalom

a pénzforrások elapadása, ami nehezíti a finanszírozást. Szerencsére az elmúlt hónap már enyhén visszarendeződést mutat.

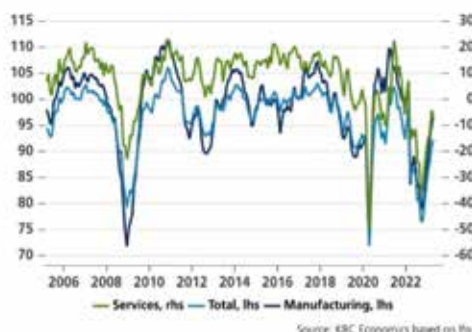
lem romlik, ami nem tudni, hogyan fog hatni a gazdaságra. A húzóágazat az élelmiszer és a vegyipar, az autópia stagnál, enyhén csökken. Ez nem jó hír a magyar autópia, mint beszállító számára.

Kínában megtörtént a Covid utáni nyitás, optimisták, elkezdtek költenek is. A beruházásokat az állam húzza, a magánpiac stagnál, ahogyan az ingatlanpiac is. Gyors visszapattanást láthatunk, de nagy kérdés, hogy a brutális mértékben csökkenő népességgel hogyan tudják majd tartani az évi 3-3,5%-os növekedést. Az USA-val való állandó feszültség is hatással lehet Kína dinamikus fejlődésére.

Magyarországon is nagy mértékű a visszaesés a beruházások terén. Az államnak sincs pénze ilyen célokra. Az ipar ellentmondásos: a bizalmi index növekszik, ugyanakkor a termelés gyengélkedik.

Pozitívum viszont, hogy sok külföldi

Ifo leading indicator components rebound

A német feldolgozó ipar javulóban van, ugyanakkor a világgazdasági kereskede-

globális adósság teher

működőtőke jött be az országba, és ha ezek a kapacitások elindulnak, az húzni fogja felfelé az ipart. Ugyanakkor az exportpiacaink szenvednek, és ez gyenge lába a hazai gazdaságnak. Mégis úgy tűnik, hogy az export fogja a víz fölött tartani az országot, a 0% körüli tartományban, azaz se növekedés, se recesszió nem várható.

Valószínűleg középtávon újra elindul az árfolyam, vissza a 400 forint felé.

A kamatcsökkenés is várható, a háromhónapos kamat 11,25%-ra csökken

a hitelezési lehetőségeket, így az USA és vele együtt Európa gazdaságát is a recesszió irányába tolja.

A hazai bankrendszer erős, sokkal jobb

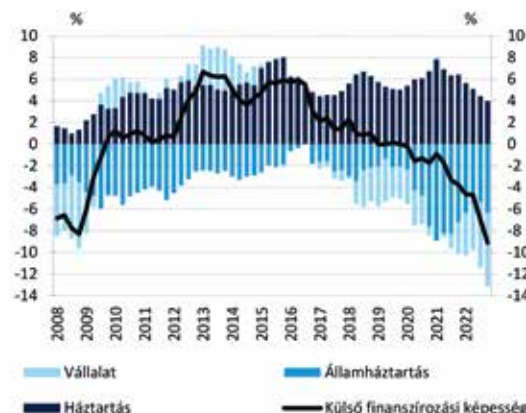
AZ ACHILLES-SARKUNK A FOLYÓ FIZETÉSI MÉRLEG

Az egekig nő a globális adósság, ahogy a kamatok is, egyre drágul a finanszírozás. A folyó fizetési mérleg nagy mértékű romlása – 8%-os hiánya – látható a tavalyi évben. Az uniós pénzek eközben csak döcögnek. Csökkentek a lakossági megtakarítások, de itt – a vállalatoknál is – javulás várható. Nagyon ki van feszítve a magyar költségvetés. Az extra adó nélkül komoly gondok lennének, erre még jövőre és az utána való évben is szükség lehet.

Az első négy hónapban tetemes a költségvetési hiány, a cél, hogy az év végére 4% környékére szorítsák azt le, miközben tudjuk, hogy a kamatkidadások irgalmatlan mértékben nőnek. Az inflációnak a sok negatív mellett, van egy pozitív hatása is: csökken a magyar államadósság, le tudunk menni 63% alá, míg a régiós társaink stagnálnak ezen a téren.

Volt egy komoly forint árfolyamleértékelés is, amit a magas, 18%-os kamattal tudtunk részben orvosolni. Utána jött egy gyors felértékelődés is, ami azért volt fontos, mert a költségeink, a magyar árszint is leértékelődött. Így a költségeink nem szálltak el.

folyó fizetési mérleg az Achilles-sarok

a mostani 16%-ról. Az év végére az alapkamat is lecsökkenhet erre a szintre. A negatív reálkamatból indulva, valószínűleg szeptemberben érhetjük el a 0%-ot, onnantól fordulunk át pozitív kamattartományba. Jelenleg egálban vannak a vállalatok kamatbevételi és -kiadásai, de a költségek növekedni fognak.

AZ AMERIKAI BANKRENDSZER VÁLSÁGA

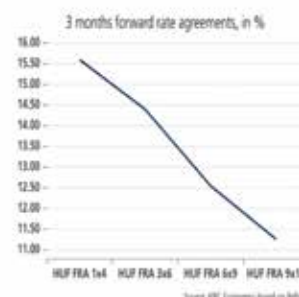
Nagyon sok bank van Amerikában, és elég komoly stressz érte a bankrendszert. A mininek hitt bankválság nem is olyan kicsi. Igaz, hogy csak három bank dőlt be, de azok eszközállománya nagy, megközelíti a 2008-2009-es válságot. A FED pénzkívárral kezeli a helyzetet, ami viszont rontja

a mutatói, mint 2008-ban voltak, persze a magas kamatok nem szerencsések.

KÉT ROSSZ KÖZÜL KELL VÁLASZTANUNK

Változik minden, és egyelőre nem tudni, hogy hol a vége. Nincs jó megoldás, csak két rossz közül választhatunk: recesszió vagy infláció. A változásokra reagálnunk kell, de fontos, hogy ezt kreatívan és ne félelemből tegyük. Az inflációt le kell horgonyoznunk, jó mélyre le kell nyomnunk a várakozásokat, mert csak ezzel tudjuk tartósan visszahúzni a kamatokat, hogy utána újraindíthassuk a gazdaságot. Valószínűleg ehhez egy kisebb recessziót be kell vállalnunk.

kamatcsökkentés kapujában

A kerekasztal beszélgetésben megszólaló vállalatvezetők mindegyike a bizonytalanságot, a növekvő félelmet emelte ki, ami ellehetetleníti rövid és középtávon is a tervezést. Három hónapról nem látnak messzebbre. Olyan tényezők – háború, energiaválság, rendkívül ingadozó árfolyam, magas infláció – befolyásolják az eredményüket, amelyekre a ráhatásuk gyakorlatilag nulla. Nekik viszont – legyen bár vihar vagy szélcsend – mégis navigálni kell a hajójukat – hangzott el a fórumon.

CSEH TERÉZ
GRAFIKONOK FORRÁS:
NÉMETH DÁVID, K&H BANK

FMKIK 53. Küldöttgyűlése Székesfehérváron a Gazdaság Házában

Fokozatosan javuló kilátások

A Fejér Vármegyei Kereskedelmi és Iparkamara 2023. május 4-én tartotta 53. küldöttgyűlését a Gazdaság Házában. A díszvendég Prof. Dr. Kovács Árpád egyetemi tanár, a Költségvetési Tanács elnöke volt. Az apokalipszis körülöttünk nyargaló lovasai, az orosz-ukrán háború gazdasági okai és a hazai kilátások javuló tendenciája – Prof. Dr. Kovács Árpád, a Költségvetési Tanács elnöke szubjektív elemzést adott a küldöttgyűlésen arról, hogy látja most a világ és szűkebb környezetünk meghatározó folyamatait.

A világ- és a magyar gazdaság államháztartás pozíciói és kilátásai 2023 tavaszán - címmel megtartott előadásában Kovács Árpád elsőként a világban zajló aggasztó folyamatokról beszélt. Mint mondta, rendkívüli helyzet alakult ki. Az együttműködés eszméjén alapuló világ, amelyben eddig szocializálódunk, amelyben pl. szabadon utazhattunk, vehettünk itthon külföldi árut, nos ez a világ most repedezni látszik. Ennek oka, hogy Európa szép eredményeket ért el ebben az együttműködésben, míg a fejlődő világban más irányú folyamatok indultak el, s ez egyes országok érdekeinek nem felel meg. Változtatni szeretnének rajta. Az USA számára pl. előnytelen volt, hogy a háborúig az EU-nak és Németországnak masszív külkereskedelmi többlete volt az USA-val, és hiánya Kínával szemben. Ennek a helyzetnek a megváltoztatásáért is folyik a küzdelem. Kovács Árpád féltelme ezzel kapcsolatban az, hogy új vasfüggöny ereszkedik le, globalizációs visszarendeződés kezdődik el, migráció, járványok, éhínség és a háborúk jellemzik majd a világunkat.

A professzor Albrecht Dürer híres fametszetére utalva úgy fogalmazott: „az Apokalipszis lovasai körülöttünk nyargalásznak”.

Hozzátette, hogy a béke erői persze – ahogy lehet – próbálják menteni a menthetőt.

A Költségvetési Tanács elnöke aggodalmát fejezte ki az ún. vállalat államok térnyerése kapcsán is. Mint mondta, a világban 10-15 olyan vállalat lehet, amelyeknek a gazdasági kapacitása a világ 180 kisebb országáéval azonos. A világranglistán gazdasági teljesítményben van olyan vállalat is, amely a nagyhatalmak mögött már a 40-50. helyen van. Kovács Árpád úgy látja, hogy ezeknek a vállalatoknak kizárólag profit érdeke van, és már sajnos vannak országok, ahol ezek a vállalatóriások irányítják a kormányok gazdaságpolitikáját.

Ebben a kaotikus gazdasági környezetben Magyarország jól tartja magát – hangsúlyozta a Költségvetési Tanács elnöke. „Tartjuk magunkat. Ha valami eredmény, ez az” – szögezte le, hozzátéve, hogy furcsa módon egyszerre kicsinek és nagynak is kell lennünk. Bíztható lehet – ahogy a professzor fogalmazott –, hogy a magyar gazdaság kilátásai fokozatosan javulnak. Lesz gazdasági növekedés, tovább mehetnek egyebek mellett azok a társadalmi, jóléti programok is, amelyeket legutóbb Ferenc pápa is elismert, és az európai uniós forrásbevonások nehéz-

ségeivel együtt is folytatódhatnak beruházásaink. Sőt talán egy tyúklépéssel közelebb tudunk kerülni az európai magországok gazdasági teljesítményéhez is. Most valahol 70-80%-nál tartunk.

Kovács Árpád optimizmusát alátámasztandó arról is beszélt, hogy a hazai GDP idén 1 százalék körüli, de jövőre már 3,5-4 százalék közötti növekedést mutathat. Az egy főre jutó GDP alapján jelenleg az uniós rangsor alsó harmadának elején állunk (megelőzve pl. Szlovákiát és Portugáliát is), de 2029-re már az Európai Unió középmezőnyébe kerülhetünk. Az elnök megjegyezte, hogy az euró bevezetéséhez szükséges maastrichti kritériumokat 2024 végére teljesíthetjük.

A magyar gazdaság számára továbbra is óriási kihívás az energiafüggőség – folytatta az előadó. A villamos energiát tekintve ez 30%-os, a kőolaj és földgáz függőségünk 85%-os. Magyarország energiaszámlája drasztikusan emelkedett az elmúlt években. 2021-ről 2022-re mintegy 10 milliárd euróval növekedett, elérte a 17 milliárd eurót. Az EU-ból érkező támogatások hullámzóan alakulnak, a jövő még bizonytalan e tekintetben. A hazai kiskereskedelmi forgalomról szólva Kovács Árpád elmondta, hogy abban óriási

visszaesés van. A tartós fogyasztási cikkek, az élelmiszer-kereskedelem és az elektronikai termékek területén ez egyaránt jellemző. Ez az évek óta emelkedő áfabevételekre is negatív hatással lesz.

A fogyasztói árindex februárban 25,4 százalékos volt, de 2024 nyarára 3 százalék körülire eshet. Eközben az államadósság jóval 70 százalék alá csökken jövő év végére, és az államháztartási hiány is 2,9 százalék körül alakulhat.

A munkanélküliségi ráta 2024-től kevesebb, mint 3,5%-os lesz, ami jó hír, de fékező erő is lehet, hiszen munkaerő-felesleg már csak Kelet- és Észak-Magyarországon van. Nagyon szép eredmény, hogy az adózást tekintve kifehéredett a gazdaság. Persze nem csak pozitív a kép, óriási feszültségek is vannak, egyebek mellett bérben, nyugdíjakban, tanárok megbecsülésében, de ami most fontos, hogy növekedő pályán tudunk maradni – mondta Kovács Árpád, aki elismerően szólt arról, hogy az EU átlaghoz viszonyított egy főre jutó GDP alapján a székesfehérvári régió már megelőzte a nyugat-magyarországi régiók fejlettségét.

FORRÁS: FMKIK, GAZDASÁGI KALAUZ

FOTÓ: MOLNÁR ARTÚR

Díjazták a kiválóságot

Május 4-én, a Gazdaság Házában ünnepélyes keretek között adták át a kamarai díjakat.

„Fejér megye gazdasága védelméért” Díj
Kajtár Ágota rendőr alezredes (Fejér Vármegyei Rendőr-főkapitányság)

„Etikus Vállalkozó Díj”
Gruming László, Motor Mechanic Autószerelv Kft.

„Etikus Vállalat Díj”
Fiers Mechanika Kft., Fiers András ügyvezető

FORRÁS: FMKIK, GAZDASÁGI KALAUZ

Tatabánya, Győri út 10. fsz. 1. (OBI-val szemben)

Az ideális partner mi vagyunk!

Időpontegyeztetés:

34/310-554, 30/336-7841

**SCHÄFFER
SZODA**

**20 éves tapasztalattal
vevőink szolgálatában!**

Termékeink és szolgáltatásaink: szódavíz (szikvíz), tisztított, ionizált és lúgos víz gyártása, forgalmazása, kiszállítása, 25 literes kór ballonok töltése és kiszállítása, vízadagoló gépek eladása, bérbeadása Tatabánya és környéke területén.

2800 Tatabánya, Táncsics u. 74.
Mobil: +36 (20) 333-0190
Web: www.schafferszoda.hu

Jubiláló vállalkozások

Új piacok meghódítására törekszik az ASG Kft.

A minap múlt 30 éve, hogy a Tatabányai Szénbányák Vállalat Központi Műhelye kft.-vé alakult, 1993 óta immár ASG néven működik. Szerencsére – köszönhetően a tulajdonosi háttérnek – a rendszerváltozás után sem tűnt el a cég a süllyesztőben, a mai napig működik, sőt új piacok meghódítására tör. A COVID járvány kitörése időszakában, 2020-ban történt generációváltás a társaság élén, a nyugállományba vonuló Súlyom Ferenc helyére Fülöp Gábor érkezett ügyvezető igazgatóként.

A nemrégiben leköszönt igazgató, **Súlyom Ferenc** lapunknak adott korábbi interjújában mesélte el a cég rövid történetét. Az ASG elődje 1956-ban alakult 450 alkalmazottal, mint a Tatabányai Szénbányák Vállalat Központi Műhelye, a villamos energia elosztására, műszaki alkatrészek gyártására és bányagépek javítására.

1964-ben költözött jelenlegi telephelyére, és tevékenységi körét kiszélesítette néhány, a bánya működtetéséhez szükséges feladattal (pl. felvonók, szivattyúk gyártása, javítása). Legtöbbször – 1600-an – a nyolcvanas években dolgoztak a cégnél, új műhelyeket, raktárakat építettek, korszerű gépeket szereztek be. A

bányászati berendezések és hegesztett szerkezetek gyártásának kiszélesítése is ekkor történt.

1989-ben volt a Tatabányai Szénbányák Vállalat átszervezése, szervezett felosztása. Tevékenységük maradt a bányászati berendezések és gépek, elektromos berendezések beszerelése és javítása, hegesztett acélszerkezetek és szivattyúk gyártása. Néhány évre rá, 1993-ban megalakult az ASG Gépgyártó Kft., mely mind a mai napig magyar tulajdonú, önálló társaság. Termékeik 95%-át a nyugat-európai piacon értékesítették, legnagyobb megrendelőjük – és a mai napig is az – a Caterpillar Work Tools.

Az új igazgató, **Fülöp Gábor** egy nem túl könnyű, válságos időpontban vette át a cég irányítását, és a mostani állapotok sem igen kedveznek a tudatos építkezésnek.

– 2020-ban vettem át a vállalat irányítását. Közgazdász végzettségem van, korábban feldolgozó iparban, gépiparban nem tevékenykedtem. Van piackutatási és média gyakorlatom is, de itt újra kellett kezdenem mindent. Nyugodtan mondhatom, hogy azóta is minden napom tanulással telik.

– Nem voltam könnyű helyzetben, hiszen ahogy kezdtem, mindjárt jött a Covid-válság, ezért a 2020-as évünk nem is lett jó. Ugyanakkor a Covid felkészített bennünket egyfajta válságkezelésre, és a

mostani – az orosz–ukrán háború miatti – energia- és nyersanyagproblémákat jobban tudjuk kezelni. Új beszállítói útvonalakat kerestünk, hatékonyságot növeltünk, biztonsági készleteket halmoztunk fel, így a mostani helyzet már nem okozott akkora sokkot.

A vállalat portfóliója jelenleg három lábon áll. Továbbra is bányai, építőipari, és hajóipari cégek kiszolgálásán alapul.

– Miután a magyar bányászatnak leáldozott, mi is csak nyugat-európai cégeknek szállítunk. Franciaország, Anglia, Hollandia, Svédország, de az itt gyártott berendezések dolgoznak például Ausztráliában is, gyakorlatilag eljutnak a világ minden pontjára.

– Stratégiai célunk kezdettől fogva a több lábon állás volt, azaz ne csak egy régióra, vagy egy iparra koncentráljunk. Válságok jönnek-mennek, ám ezek különféle időpillanatokban érik el a különböző iparágakat. Így aztán jött az építőipar, a hajóipar, így kezdtünk diverzifikálni a portfóliónkat.

– Ezeken a piacokon magas a minőségi elvárás. Ez jó is, hiszen ezek a piacvezető nyugat-európai cégek diktálják a tempót, ezáltal húznak minket. Erre talán a legjobb példa a vállalatirányítási rendszer bevezetése, ez is vevői nyomásra történt. Igaz ez a környezetvédelemre is. A legszigorúbb a skandináv vevőink minőségi auditja. Magas elvárásaik vannak a környezetvédelemre, az energiahatékonyságra. Ez egyben egy fejlesztési ütemet, és irányt is ad nekünk.

Mint manapság minden vállalkozás, az ASG Kft. is küzd a jó munkaerő megtartásáért, és a pályakezdekők bevonásáért.

– Mindehhez megfelelő szakemberháttér szükséges, ami egy folyamatos küzdelem. Próbálunk vonzó környezetet biztosítani az itt dolgozóknak. Legfontosabb persze az anyagi megbecsülés, ezért igyekszünk versenyképes bért adni. Ehhez jön a cafetéria, a bónusz, van lehetőség home office-ban dolgozni. Családbarát megoldásokat, rugalmas munkaidőt biztosítunk a kisgyerekeseknek. Emellett folyamatos továbbképzést nyújtunk a kollégáknak, nagyon komoly oktatási-fejlesztési programunk van. Beiskolázunk, hegesztő-mérnöki szakképzésre, németországi tanfolyamokra küldjük a munkatársainkat.

– Részt veszünk a duális szakképzésben is, hegesztő

tő tanulókat képzünk. Sajnos nyugdíjba ment az a kolléga, aki tanította a fiatalokat, most meg kell találni az optimális megoldást, hogy ne a termelésből vonjuk ki a jó szakembereket erre a célra. Annál is inkább, mivel a 10-12 tanulóból jó, ha három itt marad a cégnél.

– Jelenleg mintegy 200-an dolgoznak a társaságban. Fejlődni szeretnénk, a terveink megvalósításához nagyobb létszámra lesz szükségünk. Felállítottunk egy ötéves fejlesztési tervet, ez alatt az idő alatt szeretnénk megduplázni a forgalmunkat.

– Az infláció miatt mi is folyamatosan emeljük a béreket, tavaly például ez 23%-os volt. Ez logikus lépés, hiszen a munkaerőpiacra erőteljes a nyomás, nagyon kevés a jó szakember, őket megfelelő bérezés nélkül nehéz megszólítani.

Ötéves fejlesztési tervük nem csak a mostani portfólióra támaszkodik, több ötletük is van a forgalom növelésére, tevékenységi körük kibővítésére.

– Szeretném a céget nyolcmilliárdos forgalomra felvinni 2025-re. Tavaly ez az összeg 4,2 milliárdra rúgott. A megduplázódott anyag- és energiadíjjal persze mi is árakat emeltünk, így nőtt a forgalom. Persze igazán az eredmény a fontos.

– Terveink között szerepel a még több lábon állás, ezért szeretnénk a rozsdamentes termékek piacára is betörni. Hibrid termékeket ma is gyártunk, melyek szénacélból vannak belül, és rozsdamentessel vannak bevonva, ám úgy látjuk, hogy a tisztán rozsdamentes termékek válságállóbbak. Az élelmezés- és gyógyszeripar ezt igényli, ők pedig a válságos időszakokban is működnek.

– Ehhez külön csarnokra, új gépekre lesz szükség, és persze hozzáértő emberekre is, hogy a hatékonyság-növelésről, a digitalizációról, vagy az automatizálásról már ne is beszéljünk.

– Fontos eleme a terveknek, hogy saját termékkel is elinduljunk, de ez ma még hétpecsétes titok.

És hogy most miket is gyártanak? Erre a kérdésre Fülöp Gábor nagy lelkesedéssel válaszolt.

– A három lábunk közül a hajóipari megrendelésekre vagyunk a legbüszkébbek. A partnerünk fantasztikus projekteket csinál. Például ők szabadtították ki a Szezei-csatornába beszorult hajót, vagy mostanság a Jemen partjainál veszteglő

olajtankerből szivattyúzzák ki az olajat. Kikötőket építenek, szél erőműveket telepítenek. Amiket mi ehhez szállítunk, azok leggyakrabban kotrófejek, de a hajókon használatos legkisebb alkatrészekről a darukarokig mindent legyártunk, amire igényük van. Ez a húszéves kapcsolat mindkét fél számára gyümölcsöző olyannyira, hogy már a versenytársaik is felfigyeltek ránk. Például az egyikük a mi kotrófejünket kérte kölcsön tőlük, mert egy túl problematikus munkájukat csak ennek a segítségével tudták elvégezni.

– Van relevanciája a bányászati termékeknek is. Az iparági partnerek azt mondják, hogy minden, ami körülöttünk van, azt valahol bányásszák, tehát minden, ami készül, abban a bányászat valahol megjelenik. Ha most nem is a szénről van szó, akkor a műtrágyához bányászunk alapanyagot, vasat, ritka föld-, vagy nemesfémeket. Valamit mindig kell bányászni, ehhez pedig eszközök, szerszámok kellene.

A fiatal ügyvezető igazgató nem költözött Tatabányára, de az eltelt három és fél év alatt – a nehézségek ellenére – igyekszik kivenni részét a helyi kezdeményezésekből.

– Nem a városban lakom, de próbálok beilleszkedni a tatabányai gazdasági és közéletbe, szerintem ez a lehetőségeimhez mérten jól sikerült. A környező cégek vezetőivel megismerkedtem, sok rendezvényre járok, tagja vagyok a Bláthy Ottó Társaságnak, ahol mindig a legaktuálisabb gazdasági kérdéseket vitatjuk meg.

– Szponzoráljuk a Vulkán Tömegsport Egyesületet, támogattuk a Szent Borbála Kórház sürgősségi osztályát, segítjük a tűzoltóságot különféle javítási munkákkal.

– Egy több száz fős cég csak egy jó csapattal működhet eredményesen. Ez nem egy one man show. Ha én mindenbe bele akarnék szólani, és érteni a hegesztéstől a forgácsolásig mindenhez, akkor az én képességeim ehhez kevesek lennének. Abban hiszek, hogy jó szakemberekkel kell az embernek körülvenni magát, és így lehet egy céget működtetni. Vannak régi és új kollégák, akikre lehet támaszkodni. Klasszikus közép vállalkozás vagyunk, tanulni kell a jobbaktól, legyen az akár egy multicég tapasztalata, gyakorlata. Figyeljük, hogy a piacvezető mit, és hogyan csinál, ezt nekünk is meg kell csinálni, és ha tudjuk, utol kell érniük őt.

Veér Károly

Székesfehérvári Szent György Kórház – 50 db tv-adomány átadása

Segíts te is, hogy a lecserélt lapostévék ne a kukába kerüljenek!

Adománytévék a kórházaknak a Ne Dobd Ki Alapítványtól

A pazarlásra mondott nemet Ellenbacher Attila, televízió és antenaszerelő, a Ne Dobd Ki Alapítvány megálmodója. Begyűjti a még valamire való tévéket, megjavítja azokat, és kórházaknak, szociális intézményeknek, önkormányzatoknak adja adományként. Már csak 200-300 készülék és néhány új támogató hiányzik ahhoz, hogy az év végére már 4000 olyan kórházi szoba, egészségügyi tér, szociális intézmény legyen, ahol neki köszönhetően nézhetik a televízióműsort a beteg, vagy rázoruló emberek.

– Mikor fogant meg a gondolat a fejében, hogy mentett tévéket adományozzon?

– 2012-ben egy új szabályozás hatására tömegesen cserélték le az emberek a régi képcsöves tévéket, ahelyett, hogy vettek volna hozzá egy setup boxot. Sorra hozták hozzánk ezeket a teljesen működőképes készülékeket. Ekkor döntöttem úgy, hogy megkérdezem a Heim Pál Kórház Gyermekosztályát, kell-e nekik ilyesmi. 50-60 tévéadtunk nekik adományként. A sikeren felbuzdulva, folytattam, és bejártam a környező kórházakat. Idővel a média is rám talált,

addigra már 200 tévé átadtam, ami akkor nagy hír volt. Az emberek szívesen álltak a jó ügy mellé, megindultak az adományok.

– 2019 környékén aztán már a képcsöves technológia elavultnak számított, a kórházak sem tartottak rá igényt. Attól kezdve csak lapos, LCD vagy plazma LED tévéket veszünk át, és csak ilyeneket adományozunk.

– Azt fontos kiemelnem, hogy mi nem hulladékgyűjtők vagyunk. Amit átveszünk, annak vagy működőképesnek kell lennie,

vagy elfogadható áron javíthatónak. Már a modellszám alapján, az első pillanatban tudjuk, hogy abból lesz-e valami, vagy sem. A felajánlók viszont gyakran zokon veszi, hogy nem akarjuk átvenni az adományukat. De még olyan is akad, aki hulladékszállítónak néz minket, és megsértődik, ha nem vesszük el a használhatatlan, kimustrált holmiját.

– Később abba is belefutottunk, hogy vannak olyan kórházak, amelyek nem tudják fogadni a tévéket, mert nincs, vagy nincs hozzá megfelelő antennájuk. Közel tíz kór-

házban az antennarendszer-kiépítésében is segítettünk, ott már egy kis csapattal.

– Hogyan sikerült csapatot verbuválnia?

– Az antennaszerezéshez kevés tévészerelő ért, nekem szerencsére megadatott, hogy ezen a területen is dolgozhattam. Nem volt könnyű tehát társakat találni. Egyszer egy rádióbeszélgetésben említettem, hogy keresek az antennaszerezéshez embereket, segítőköt. Sokan jelentkeztek, és az a csapat gyakorlatilag azóta is velem tart. Persze volt, aki kilépett, de hozott maga helyett új tagot, a meglévők pedig hozták a munkatársukat, barátjukat, barátnőjüket, testvérüket, sok-sok önkéntest. Itt pénzt senki sem kap a munkájáért.

– A tévékészülékek begyűjtésében jelenleg egyetlen egy segítőm van. Egy ideig egy nyugdíjas úr is a partnerem volt, de ő most egy időre kiesett.

– Hogy lett ebből alapítvány?

– Megkerestek olyan cégek, akik alkalomszerűen pénzadománnyal támogatták volna az ügyünket, de jogi keretek nélkül ezektől sajnos elestünk. Ezért hívtuk életre végül az alapítványt. Somogyi Zoltánt, az ismert szociológus, politikai elemzőt kértem fel alapítónak, mivel ezt magam, az operatív feladatok végzőjeként nem tehettem meg.

– Ma már támogathatóak vagyunk, de azt nem mondanám, hogy dőlnének a felajánlott összegek. Sajnos erősen meg kell gondolnunk, hogy mire költünk. Pedig bőven volna mire, hiszen gyakran idősek, autó nélküli emberek a felajánlók, vagy messzebbre kell menni egy-egy tévéért, a benzin pedig nekünk is pénzbe kerül. Egy időben sikerült egy futárszolgálatral együtt dolgozni, de sajnos ők csődbe mentek, a többiek pedig elutasítóak voltak.

– Honnan érkeznek az adományok?

– Sokféle módon kerülnek hozzánk a készülékek. Volt, hogy a Tesco keresett meg minket azzal, hogy a 72 órán belül visszavitt tévékészülékeiket felajánlanák, ha nem kell, megy minden a szemétkébe. A herceghalmi raktárunkban egy álló napig válogattuk a tévéket pár kollégával. Cirka 400 lapostévé néztünk át, cserébe az összes hibás készüléket elvihettük, és a működőképesek egy részét is megkaptuk. A többi is jó helyre került, a Magyar Élelmiszerbank Egyesülethez. Ezekkel az adományokkal bejártuk aztán az egész országot, kórházanként 10-20-50 lapostévé vittünk, az igényeknek megfelelően.

– Elképesztő, hogy az így visszavitt készülékeket még csak meg sem vizsgálják, elektronikus hulladékként kidobják. Na, erre a pazarlásra mondtunk mi nemet!

– Cégektől is kaptunk már felajánlásokat. A legnagyobbak egyike a HWD Hulladékkezelő Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. Stratégiai igazgatójuk, Höflinger Norbert írt nekem egy levelet, hogy ők elektronikai hulladékfeldolgozással foglalkoznak, és szívesen segítenek minket. Azóta megkapjuk tőlük, a hozzájuk leadott hibás tévéket, illetve abban is partnerek, hogy a végképp javíthatatlan készülékekből felhalmozódó, már tényleges elektronikai hulladékokat szakszerű módon elszállítják és kezelik. Már hat éve, hogy ilyen módon együttműködünk. Jó lenne, ha minél több ilyen céget meg tudnánk nyerni.

– Ugyan így a hulladéktemetőből mentettünk ki eszközöket, amikor felhívtam a Vodafone egyik vezetőjét, mert tudtam, hogy az analóg csatornákat a kábelszolgáltató 2022 végén le fogja kapcsolni. Megkérdeztem, mi lesz ezekkel a műszerekkel. Kiderült, nekik nem kell, mennek a szemétkébe. Így jutottunk nagy mennyiségben modulátoregységekhez, melyeket átnéztem, átalképeztem, és aztán több kórházban is üzembe tudtuk helyezni ezeket. Ilyeneket vittünk például az Uzsokiba is.

– Hová kerülnek az adományok, a Közép-Dunántúlra is jutott belőlük?

– Legutóbb ukrán menekülteknek tudtunk segíteni, épp a HWD-től kapott adománykészülékekkel. A Mozgáskorlátozottak Országos Egyesülete keresett meg minket azzal, hogy az ukrán határnál elszállásoltak olyan mozgáskorlátozott ukrán menekülteket, akik nem beszélnek magyarul. Tudunk-e segíteni nekik abban, hogy anyanyelvi csatornákat nézhessenek. Utána néztünk, és azt találtuk, van olyan műhold, amelyik 15 ilyen szabadon fogható csatornát ad. A MEOSZ elvitt minket oda autóval, és egy meglévő antennát átállítottunk arra a műholdra, azzal a dekóderrel, ami ment volna a kukába. Fülöpösdarócon, a kastélyban vannak elszállásolva ezek az emberek, ezért ott két helyre levezettük a kábeleket. Másik három felprogramozott dekódert pedig átadtuk a polgármesternek, hogy azokat más intézményeikben hasznosíthassák.

– A közelmúltban 50 készülék került a Székesfehérvári Szent György Kórházba, ahonnan vittek tovább a móri, a csákvári telephelyekre is, az utóbbiba pedig éppen egy fejállomást is telepítettünk. Legutóbb a veszprémi Csolnoky Ferenc Kórházba juttattunk el adományokat, de Esztergomba, a Vasváry Kolos Kórházba, Balatonfüreden

az Állami Szívkórházba és a Balatonfüredi Kardiológiai Rehabilitációs Intézetbe is szállítottunk. Tatabánya, Szent Borbála Kórház, Dunaújváros Szent Pantaleon Kórház, és még sorolhatnám. A Veszprém Megyei Gyermekvédelem is gyarapodott 20 tévével a jóvoltunkból. Kórházak egész sora, ahol nem tévézhetnének a betegek, ha mi ezeket a szemétkébe szánt eszközöket nem mentjük meg.

– Nem állok le, amíg vannak adományozók. Még az idén szeretném átadni a 4000-dik tévét is. Ehhez 200-300 készüléket kell még kapnunk, működővé tennünk és elajándékoznunk. Támogatók nélkül persze ez nem fog menni, úgyhogy várjuk a segítséget.

– Több mint egy évtizede javítja, adományozza a tévéket. Melyik esemény volt igazán kedves a szívének?

– A legtöbb hálát épp a legelesettebbektől kaptuk. A rehabilitációs osztályok – vagy ahogy a köznyelv hívja, az elfekvők – kórterméiben tudvalevőleg talán a legbetegebb emberek küzdenek a felépülésükért, nem ritkán az életükért. 70-80 pluszos idősök, akik, amikor megtudják, hogy mit csinálunk, főleg, hogy ezt nem pénzért, és nem is a kórház megbízásából tesszük, rendkívül hálásak, és nagyon megköszönik. Nekünk ennyi elég.

– De élmény számunkra az is, amikor egy-egy hotel ajánlja fel a cserére szánt tévéit. Értékeljük, hogy térítés nélkül adják át ezeket, így 40-50 darab is jó helyre kerülhet. Van egy kisebb panzió is, akik a készülékcsere-nél mindig ránk gondolnak.

– Egy ruházati nagykerre is mindig számíthatunk, akik a cserélik a kamerarendszerükhöz használt lapostévéket, mindig nekünk adják a régiéket. Jó lenne, ha minél több ilyen partnerünk lenne! El tudnék képzelni olyan elektronikai üzleteket, ahol a feleslegessé vált tévékészülékeket, amiket egyébként kidobnának, felajánlanák a Ne Dobd Ki Alapítványnak. Nem baj, ha törött, alkatrésznek még jó.

– A törvény is az újrahasznosítást pártolja: új készülék vásárlásánál a régit át kell venni. Ami teher a kereskedőnek, segítség a kórházban fekvőknek. Szerencsére van olyan magyarországi nagy tévéforgalmazó, amely segít ebben minket, jó lenne, ha többen is követnék a példájukat! Így az elektronikai hulladékból örömet adó adomány lehet.

CSEH TERÉZ

TOVÁBBI INFORMÁCIÓ:

[HTTP://TVSZERELO.COM](http://TVSZERELO.COM)

Tenke Flóra szállítmányozási vezető és Greskó-Selmeczi Fruzsina cégvezető

A tudatos választás akár 70%-os CO₂-megtakarítást jelenthet

Intermodális, környezetbarát szállítás a Transintertopnál

Immáron több mint két éve annak, hogy a Transintertop a környezettudatosságot szem előtt tartva elindította intermodális szállítási szolgáltatását. Bár egyre több felől hallani már az ilyen kombinált – esetünkben köz- és vasúti eszközökkel végzett – fuvarozásról, de ha mélyebben is vizsgálódunk, hamar kiderül, hogy vannak még problémák: lassú, többnapos szállítás, a rakodás nehézkes, állandóak a késések. Ezekre a kihívásokra adott választ a Transintertop, példát mutatva arra, hogy igen is lehet magas minőségben, pontos szállítási határidőket tartva, nagy fokú biztonságot garantálva, 21. századi módon fuvarozni, úgy, hogy eközben 70%-os CO₂-megtakarítást tudnak produkálni. A részletekről Greskó-Selmeczi Fruzsina cégvezetőt és Tenke Flóra szállítmányozási vezetőt kérdeztük.

– Mi indította önöket arra, hogy az intermodális szállítással bővítsék a szolgáltatásaik körét?

Greskó-Selmeczi Fruzsina: – Számos tényező – gazdasági- és energiaválság, gépkocsivezető hiány, vevői igények – hatással volt a döntésünkre, de a leginkább meghatározó az a belső indíttatás volt, hogy tegyünk a környezetünkért. A Transintertopnál mindig is jellemző volt a környezettudatos szemlélet, a környezetvédelemre való törekvés. A 21. században ez meghatározó szempont a fuvarozásban, és erre jó választ adhat az intermodális szállítás, melynek legnagyobb, sőt számszerűsíthető előnye a CO₂-megtakarítás. 2022-ben – igazoltan – több mint 1000 tonnával kevesebb széndioxid jutott a levegőbe az intermodális megoldásainknak köszönhetően. Mint minden más tevékenységünkben, e téren is úttörők kívánunk lenni.

– Mennyire elterjedt ez a szolgáltatás? Népszerű az ügyfelek körében?

Greskó-Selmeczi Fruzsina: – Ma még viszonylag kevesen igénylik az intermodális szállítást, és ebből adódóan kevesen is kínálják azt. Ez legfőképpen a rossz tapasztalatokkal indokolható. A vevők tartanak attól, hogy a vasúti szállítás esetén megnövekedett tranzit idővel kell számolni, mely lassítja az ellátási lánc közúton elérhető sebességét. Gyakran társítják az elhúzódozó rakodással, daruzással járó problémákat, az állandó bizonytalansággal, ezért inkább kerülnek az ilyen jellegű megoldásokat.

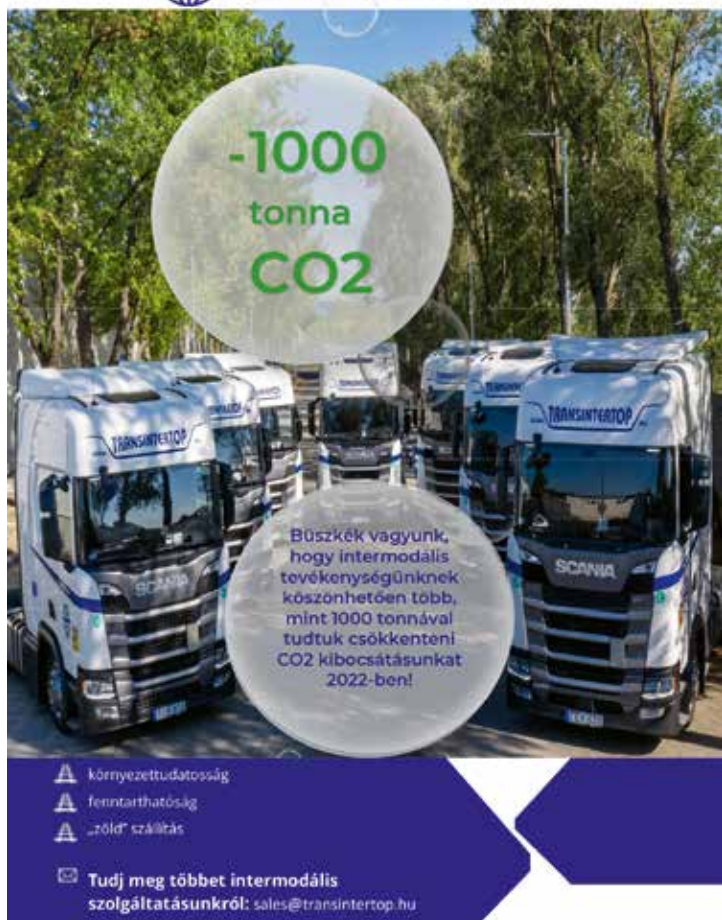
– Az intermodális tevékenységünk megkezdése előtt szembesültünk a fenti előítéletekkel, éppen ezért egy olyan szolgáltatási koncepciót alakítottunk ki, amely kiküszöböli ezeket a hibákat.

– Mi ennek a lényege?

Tenke Flóra: – Nagyon alapos háttérmunka előzte meg az indulást. Mélyrehatóan megvizsgáltuk a vasúti szállítási tevékenységet és annak piaci lehetőségét, hogy ezt hogyan tudjuk megfelelően beilleszteni a Transintertop működésébe. Már a kezdetekkor nagyon körültekintőek voltunk a vasúti szolgáltató kiválasztásánál. Olyan partner mellett tettük le voksunkat, aki képes kiküszöbölni az említett hátrányokat, ezáltal sokak számára meglepő módon a közúton elérhető, normál tranzit idővel tudjuk teljesíteni a szállítási feladatokat. A gyors ki- és berakodás kulcskérdés az intermodális szállításnál, melyet a jelenlegi szolgáltatónk megfelelően biztosít számunkra.

– Próbaidőszak, majd az első évünk kezdeti lelkesedése ellenére éreztük, hogy jó az irány, azonban több alkalommal saját kárunkon kellett megtanulnunk a leckét, vállalnunk kellett a rendszer hibáiból adódó súlyos anyagi következményeket. Szükséges volt a megfelelő tapasztalatok levonása a korábbi gyakorlat alapján. Láttuk, hogy elengedhetetlen a további finomhangolás, ahogy az is, hogy a csapattagok együttműködjenek.

– Tekintettel a tevékenység fontosságára, osztályokon átívelő vállalati összefogással megkezdtuk az intermodális projektünk felülvizsgálatát és fejlesztését. A feladat komplexitását mutatja, hogy a reformok számos rendszerünket érintették: fuvartervezés, számlázás, sofőroktatás, mérés. Büszkén mondhatjuk, hogy egy olyan professzionális rendszert építettünk ki, amely ugyanazt a magas minőséget képes adni, mint amit az ügyfeleink tőlünk a közúti fuvarozásban már megszokhattak.

– *Hogyan kell elképzelnünk egy ilyen szállítást, és milyen elvárásoknak kell megfelelni?*

Tenke Flóra: – Egyszerűnek tűnik mindez, de nem az. Sokan gondolják úgy, az intermodális szállításra bárki képes. Csakhogy ez egy rendkívül összetett, nagyfokú precizitást igénylő feladatsor, aminek az elemeit nem könnyű összehangolni. Nekünk sikerült.

– Laikusként gondolhatnánk, hogy nem igényel sok ráfordítást elindítani egy ilyen tevékenységet, de a valóság erre rácafol. Több nagy kihívással kell szembe néznie annak, aki erre adja a fejét. Ilyen például a pótkocsik technikai megfelelősége, ami extra anyagi ráfordítás mellett speciális átalakítással jár. Ehhez jön a rendszeres és homogén fuvarfeladat, a nagy méretű flotta, a feladó és fogadó személyzet, nem is említve a szigorú időkapukat mindkét vasúti terminálon, mert késésre itt nincs lehetőség. Ha bezárt a kapu, nincs visszaút, üresen megy el a szerelvény. A vasútnál előre kell a helyigényeket foglalni, és 24 órán belül nincs mód a lemondásra. Ezért a fuvardíjakat mindenképpen ki kell fizetnünk, és persze a pótlólagos közúti szállítás költségeit is, hiszen az árunak így vagy úgy, de meg kell érkeznie. Ebből is látható, hogy a jelentős anyagi ráfordítás és koncepció mellett, többlet humán erőforrás-igényt is jelent ez a megoldás. Ebből adódóan kollégáink szakértelme, felkészültsége és napi szintű koordinációja elengedhetetlen a sikeres működéshez.

– *Anyagi értelemben véve is kedvezőbb ez a fajta szállítási mód?*

Greskó-Selmeczi Fruzsina: – Az intermodális szállításról általánosságban az a vélemény alakult ki, hogy olcsóbb. Nem fogy az üzemanyag, nem kopik a gumi, csökken az amortizáció, ami igaz is, de a másik oldalról ez a szolgáltatás komplex logisztikát igényel, ami nem olcsó. Ahogy említettük is, kell egy kiszolgáló személyzet mindkét oldalon, és a központban is gondoznunk kell a folyamatot. Rengeteg munka van amögött, hogy az ügyfél a gyakorlatban semmit se érzékeljen abból, hogy intermodális szállítással jut el az áru az egyik pontból a másikba. Bármilyen hiba, csúszás, sérülés, vonatkésés nem csak felborítja a rend-

szert, de súlyos, több száz vagy több ezer euros extra költséget jelent, amit a kezdeteknél tanulópénzként meg is fizettünk.

– Fontos megemlítenünk gépkocsivezető kollégáink felkészültségét és elhivatottságát is mind a feladó, mind a fogadó oldalon.

Tenke Flóra: – Itt nem az anyagi előnyön van a hangsúly, ami abból is látszik, hogy az említett tényezők jelentős többletköltséget generálnak a vállalat számára, hanem a környezetvédelmen és a közlekedésbiztonság kerül előtérbe. Ugyanakkor a projekt keretében a költségek vizsgálata is nagy hangsúlyt kapott, hiszen az ilyen módon kivitelezett vasúti szállítás akár drágább is lehet a közútinál.

– Persze pozitív hozadékként értelmezhető az is, hogy a pótkocsik, melyek vasúttal jutnak el a célba, útközben nem kötnek le vonatokat, nem igényelnek sofőröket, így ezeket a kapacitásokat fel tudjuk használni más fuvaroknál. Éppen ezek az előnyök nyújtanak fedezetet az intermodális szállításnál jelentkező erőforrásigényekre. Így a költségek kiegyenlítődnének. Ugyanakkor egy ilyen viszonylaton a közúti szállítás-hoz képest a kombinált megoldással 70%-os CO₂-megtakarítást lehet elérni. Ez egy olyan tényező, amit nem szabad figyelmen kívül hagynunk.

Greskó-Selmeczi Fruzsina: – Éppen ez motiválta a cégünket, hogy tudatosan felvállaljuk és népszerűsítsük ezt a tevékenységet a megbízóink körében, hiszen ezzel rengeteget tehetünk a Földünkért, a környezetünkért. Szeretnénk bővíteni is ezt a szolgáltatási területünket, de ehhez elengedhetetlen, hogy a vasúttársaságok is fejlesszék technológiájukat és kapacitásukat. Egyik napról a másikra nem lehet bekerülni egy ilyen rendszerbe, ad hoc módon nem lehet a feladott pótkocsik mennyiségét növelni. Van tehát még hová fejlődni.

– A Transintertop szeret az élére állni a fejlődésnek, felvállalni a jó dolgokat. Ha van jó ügy, ez egészen biztosan az. Egyfajta jó példát, jó gyakorlatot szeretnénk ezzel mutatni, másokat is arra sarkalni, hogy elgondolkodjanak ezeken a dolgokon, és mielőbb lépéseket tegyenek ebbe az irányba. Nagyon fontos viszont, hogy ha valaki belevág az intermodális szállításba, akkor azt jól csinálja! A Transintertopnál mi komolyan vesszük a minőséget, aminek az alapja a megfelelő szabályozás. Nem csak kidolgoztuk a folyamatainkat, de teljeskörűen dokumentáltuk is azokat, aminek eredményeként egy komplex csomag állt össze, ami a napi munkának, a belső oktatásunknak az alapja. Mert ennek a szállítási folyamatnak minden egyes eleme számít, így a szakértő vezénylő kollégáink is, az ő precizitásuk nélkül nincs minőségi végeredmény. Pedig ez nélkülözhetetlen, hiszen az ügyfeleinket éppen arról szeretnénk meggyőzni, hogy ma már igen is lehet 21. századi, környezetbarát módon, magas minőségben, intermodálisan szállítani.

Dr. Csicsor János, vegyész-mérnök, ügyvezető igazgató

Fermentálással az egészségért - ez a legolcsóbb gyógyhatású készítmény

Visszatérés - újra Fűzfőn a Hymato Products

Dr. Csicsor János tizenöt évvel ezelőtt első fecsként építette meg gyártócsarnokát a Balatonfűzfői Ipari Parkban, s ezzel szimbolikusan, mintegy „újra nyitotta” a vegyipari fellegrvár kapuit, erről számoltunk be 2009-ben készült írásunkban. A sors aztán úgy hozta, hogy a céget maga mögött hagyva, Szentkirályszabadján új vállalkozást alapított. Ekkor született meg a Hymato Products, amit később követett a Biopol Kft. A neves szakértő a huminsav-kutatásban szerzett közel két évtizedes tapasztalatait kamatoztatta ezekben a vállalkozásokban, életre hívva olyan, még ma is kuriózumnak számító huminsav alapú termékeket, mint az emberi egészség védelmét szolgáló 21. századi antibiotikum, a Huminicum, vagy a növénytermesztésben javasolt talajjavító a Hymagro, illetve az állati takarmányozást segítő Humax. A sikeres termékfejlesztést, valamint számos érendkiegészítő, kozmetikum és élelmiszer piacra vitelét követően, útjuk végül visszavezetett a Balatonfűzfői Ipari Parkba, ahol immáron saját gyártelepükön beszélgettünk a cégvezetővel.

– *Mi indokolta a költözést, és miért épp a Fűzfő Gyártelepre?*

– Szentkirályszabadja adott otthont a restartunkhoz, innen indult az új időszámításunk. Jó helyünk volt ott, laborral, gyártással, de kinőttük, a gyártásbővítésre pedig helyben nem volt lehetőségünk. A korábbi cégem, az Organit Kft., amit aztán eladtam, az egykori vegyipari fellegrvárban, Balatonfűzfőn volt. A régi gyártelep ma már újra élettel teli, és itt adódott egy lehetőség, hogy megvásároljunk egy raktárépületet. Eleinte ez megoldotta a helyszűkéből fakadó problémáinkat. Később úgy alakult, hogy eladóvá vált a szomszédos, a miénknél jóval nagyobb terület, több épülettel. Megvettük, aztán apránként, több mint egy év alatt, át-

költöztünk. Először a raktár, aztán a gyártás jött, majd az iroda, és végül a labor is idekerült. Ma már ez a székhelyünk, teljes egészében átkerültek ide a cégünkkel.

– Sok érv szolt a döntésünk mellett, például az, hogy itt adott volt az infrastruktúra, illetve a telephelyen az engedély az ipari termelésre. A bővítési folyamatot egy telephelyfejlesztési pályázat is segítette, és persze saját erőből is, folyamatosan újítgatjuk az egyes egységeket. A közelmúltban a másik szomszédunktól is sikerült megvennünk egy nagy területet, ezzel a következő 100 évre letudtuk a telephelybővítésünket. Most ugyan ez utóbbira még nincs szükségünk, de nem akartuk elszalasztani a jó lehetőséget, hosszabb távon vannak elkép-

zeléseink, hogyan tudjuk majd ezt hasznosítani.

– *A munkatársakat sikerült megtartani? Nem okozott fennakadást a költözés?*

– Van, aki jobban járt, van aki kicsit rosszabbul, de alapvetően senkinek sem jelentett akadályt ez a váltás. Mindenki jól érzi itt magát. Innentől a technológiafejlesztésre, és tevékenységfejlesztésre tudunk koncentrálni, amire szükség is van, hiszen az elmúlt években sokat változott a világ körülöttünk. A Covidot annyira nem éreztük meg, abból jól jöttünk ki, de most, a háború, az energiaválság és az infláció már föladata a leckét. Az embereknek kevesebb pénzük

van, így hiába gyártunk mi jobb termékeket, ha erre perpillanat nem tudnak költeni. Az étrendkiegészítők piacán cirka 40%-os a visszaesés az értékesítésben. Nagyon meg kell tehát gondolnunk a további lépéseinket.

– **Hogyan tudtak alkalmazkodni az új helyzethez?**

– Átgondoltuk, és ennek megfelelően igazítottunk a stratégiánkon, szerencsére a többi lábbon állásra eddig is nagy hangsúlyt fektettünk. Egyrészt elkezdünk a mezőgazdasági termékeink gyártását. Az egyik cégünk, a BioPol Kft. olyan huminsav alapú talajjavítót, illetve állati kiegészítő takarmányt készít, amelyek a biogazdaságokban is használhatóak. A mezőgazdaságban egyre többen ébrednek rá arra, hogy valamit tenni kell. A talajok kimerülnek, humuszhiányosak, a műtrágyázás már nem használ, ha sikerül is termelni, a produktum tápanyaghiányos, silány termék lesz. Szerencsére egyre többen kezdenek kicsiben, otthon is gazdálkodni, az emberek kísérletezgetnek, tapasztalatokat szereznek. Újraélednek a termelői piacok, kosárközösségek jönnek létre. Az önellátás irányába tolódunk, ami nem csoda, hiszen az az élelem, amit tömegesen előállítunk, már rég nem felel meg az egészséges táplálkozás kritériumainak. Át kell térni mielőbb az önfenntartó rendszerekre, a talajépítésre. Ebben az átállásban tudunk mi segíteni a termékeinkkel, ezt tudjuk felgyorsítani. Erre egyre nagyobb az igény, amit a forgalomnövekedésünk is visszaigazolt az elmúlt évben. Így ami kiesett a Hymato Productsnál, az itt visszajött. Úgyhogy optimisták, de óvatosak vagyunk, mert tudom, hogy sok cég sajnos a túlélésért küzd.

– Ezzel párhuzamosan a Hymatóban is új irányokba nyitottunk. A termékfejlesztésünk fókuszába egy-egy olyan speciális problémát helyeztünk, amelyekre ma a kifejezetten tudatos vásárlók keresik a legjobb megoldást. Gondolok itt a látásra, vagy épp a prosztatavédelemre. Az új termékeinkkel ezekre adunk korszerű, a legújabb tudományos kutatások eredményeire építő válaszokat.

– Erős lábunk mindezek mellett a bértyártás is. Itt is nagy az ártrendeződés. Az elmúlt két évben a legnagyobb cégek, akiknek bérbe

gyártottunk, eltűntek, de jött helyettük sok kicsi. Itt is alkalmazkodnunk kellett.

– Új irányba is nyitottunk. Elkezdünk foglalkozni kifejezetten hatóanyaggyártással. Azokra a kuriózumokra, a Kínából, Amerikából drágán importálható hatóanyagokra koncentrálnunk, amelyeket versenyképes áron elő tudunk állítani nem csak saját felhasználásra, hanem más cégek számára is. Ehhez persze folyamatos technológiafejlesztést párosítunk – most is épp egy új, a hatóanyagokhoz használatos szárítórendszer kiépítésén dolgozunk. Laborjainkban koncentrálnak az azt a tudást, tapasztalatot, amit az évtizedek során megszereztünk.

– Várjuk persze az újabb pályázatokat is, mert ezek nélkül nehéz haladni. Bízunk benne, hogy a nehézségek ellenére nem lesznek problémáink, és mielőbb túljutunk ezen a lehetetlen időszakon. Addig is nagyon óvatosan, megfontoltan lépegetünk előre.

– **A termékfejlesztés mellett a tudatos táplálkozásnak is a szószólói. A közelmúltban jelent meg az a receptgyűjtemény, amely a Fermentált ételek receptversenyen indult finomságok leírásait tartalmazza. Miért tartották fontosnak, hogy könyv formájában is megjelentessék ezeket?**

– Ha megnézzük a statisztikákat, azt, hogy a civilizációs betegségek terén hol tart Magyarország, kétségbeesítő képet láthatunk. A szív- és érrendszeri betegségekben a világon az első hatban vagyunk, de az élbolyhoz tartozunk a rák tekintetében is. Megszaporodott az úgynevezett autoimmun betegségek száma is, ezeket ráadásul az orvostudomány ma még gyógyíthatatlannak titulálja, jó esetben kezelni, szinten tartani tudja. Ezekre a problémákra az orvostársadalomnak ma nincs válasza, meggyőződésem, hogy azért, mert rossz helyen kutatja. A megoldás Hippokratész több mint kétezer éves tudásából eredeztethető: „Ételed legyen a gyógyszered!”

– Az ipari módon előállított élelmiszerek ugyanis egyre katasztrofálisabb minőségűek, megbetegítenek minket. Már nem csak a tápanyagtartalom hiányzik, hanem olyan dolgok is belekerülnek, amelyek kifejezetten ártalmasak az egészségre. Ez egy komoly fordulópont. A vitamin- és ásványianyag-hi-

ány még kompenzálható volt, de ami most folyik az adalékanyagokkal, az már exponenciálisan rontja az egészséget. Ezek ellen az egyetlen védekezési mód, a tudatos étkezés. A bélflóránkat kell első körben rendbe tenni, ahhoz, hogy a szervezetünk az egészséghöz szükséges vitaminokat, és más anyagokat képes legyen létrehozni, és ezzel szervezetünket megóvni.

– A gyógyító étkezés, a bélflóra újraépítésének alapja a fermentálás, és a feldolgozott élelmiszerek fogyasztásának feladása. A fermentálás a legolcsóbb gyógymód. Filléres technológia, jó minőségű alapanyag, víz, só és egy kis idő kell hozzá, no meg némi előre tervezés. Egy kis odafigyeléssel mennyi jót tehetnénk az emberek a saját egészségükért!

– Ezen a vonalon indultunk el. Sokat beszélgettünk ezekről a dolgokról az egészségtudatosságról szóló tévéműsorokban is, és úgy döntöttünk, hogy ne csak beszéljünk róla, hanem írjunk ki egy versenyt fermentált ételek receptjeire. Meglepően sokan jelentkeztek, és nagyon jó recepteket küldtek be. Annyira jónak találtuk az így készült ételeket, hogy úgy döntöttünk, könyv formájában is közzé tesszük ezeket. Minél többen kóstolnak bele a fermentált ételek világába, annál több versenyző indul majd az idei receptversenyen, no és annál több egészséges magyar ember lesz a világon.

CSEH TERÉZ

A csodálatosan felújított Sándor-Metternich kastély

A kastély dísztermében tanácskoztak Komárom-Esztergom vármegye építészei

A Sándor-Metternich kastélyban találkoztak a KE vármegyei építészek

Építész nappal egybekötött éves taggyűlés Bajnán

A KEM Építész Kamra az Építész Nappal egybekötött 2023. évi Taggyűlését a hagyományokhoz híven idén is egy építészeti szempontból különleges, a közelmúltban megújult épületben tartotta meg. Ezúttal a bajnai Sándor-Metternich kastélyra esett a választásuk. Az eseményt Markos Anikó elnök nyitotta meg, köszöntve Tatabánya MJV polgármesterét, Szűcsné Posztovics Ilonát, aki jelenlétével megtisztelte a kamarát.

Elsőként Szalay Tihamér a MÉK alelnöke adott rövid tájékoztatást, illetve ízelítőt a készülő két új jogszabályról. Az állami építési beruházások rendjéről, illetve A magyar építészetéről szóló törvényről. A két új jogszabály – mely alapvetően az ágazatot képviselő szövetség és kamara javaslata alapján készült – felülír minden korábbi szabályozást, beleértve az építésügyet, a településkép- és a műemlékvédelmet szabályozó összes korábbi törvényt. A MÉK alelnöke külön kiemelte azt az örömteli hírt, hogy több mint 30 év után van végre újra saját minisztériuma a magyar építésügynek, és olyan minisztere, aki elsősorban az építészekre kíván támaszkodni.

A szakértő ezek után arról is beszélt, hogy az új törvény szabályozza a Tervtanácsok szerepét, hierarchiáját is. Meghatározza, hogy milyen nagyságrendű állami beruházásoknak a terveit kell eléjük terjeszteni. A tervtanácsok véleménye kötelező érvényű lesz, de vita esetén további szintre lehet

lépni. A közösség szempontjából nagyon hasznos ez a rendszer, ami garantálja azt is, hogy az érintett települések véleménye is bekerüljön a tervekbe.

Az új jogszabály rendezi a főépítészek szerepét is, előírja számukra is a kötelező kamarai tagságot, ahogy minden szereplőnek, aki a folyamatban részt vesz. A kamarai tagdíjakra vonatkozóan is sikerült egy automatizmust elfogadtatni, amely szerint mindig az előző évi minimálbér 32%-a lesz. Ez óriási előrelépés a kamarák életében.

Az előadás után a meghirdetett napirendi pontoknak megfelelően a kamara éves taggyűlése következett. A megjelentek ezúttal is egy egyperces néma csönddel emlékeztek meg a múlt évben elhunyt tagtársaikról, majd elsőként Markos Anikó 2022. évi elnöki beszámolója következett, melyből megtudhattuk, a kamara a minisztériumi támogatásnak, illetve nyertes pályázatoknak köszönhetően 13 olyan szakmai programot tudott megszervezni a múlt évben,

amelyek lehetővé tették a tagok számára a szükséges kreditpontok megszerzését.

Az elnök az Év háza pályázatról is szót ejtett. A kiállítássorozat helyszínéről helyszínre haladva mindig más és más oldaláról világította meg az építést, az építészetet – fogalmazott, majd büszkén számolt be arról is, hogy az országos Szeptember Feszt-en is képviselhették azon tagjaikat, akik a művészet terén is figyelemre méltót alkottak.

Az elnöki beszámolóból kiderült, hogy milyen sokrétű, gazdag a kamara élete. Öröndetes hír volt az is, hogy fiatalodik a tagság. A tapasztaltabb korosztályt már nem csak az alkotó középkorúak követik, hanem egyre több fiatal kolléga csatlakozik a szervezethez.

Takács Zsuzsanna, a kamara titkára helyett is Markos Anikó tolmácsolta a kamara 2022. évi költségvetési beszámolóját, illetve a 2023. évi pénzügyi tervét. Ezt követően a

taggyűlés mindkét beszámolót egyhangúlag elfogadta.

Azután ünnepélyes pillanatok következtek. Markos Anikó egy oklevél és egy ajándécsomag átadásával mondott köszönetet **Besey Lászlónak**, aki ez év elejéig látta el a kamara Etikai-fegyelmi Bizottságának elnöki tisztjét. A kollégák vastapsal fejezték ki hálájukat azért a szakmai munkáért, amit ezen a posztpon végzett. Szakértői tudásának, tapasztalatának, az ő mediálásának köszönhető, hogy sok-sok ügy, végül nem lett ügy.

A leköszönő FB-elnöktől a stafétát **Kiss Zsolt** vette át, aki első, igencsak rövid beszámolóját is megtarthatta: 2022-ben az Eti-

kai Bizottságnak semmilyen ügyben sem kellett eljárnia – mondta az új FB-elnök.

A szót **Husztai Katalin Szilvia**, a Tagfelvételi és Minősítő Szakértő Testület elnöke vette át, hogy megtartsa beszámolóját, majd sor került a kamara alapszabályának módosítására is, melyet a szervezet nevének megváltoztatása indokolt. A jövőben Komárom-Esztergom Vármegyei Építész Kamara néven tevékenykednek tovább.

A taggyűlés záráskordjaként megválasztották a jövő évi tisztújításhoz szükséges háromfős jelölőbizottságot, majd kezdődhetett az Építész Nap, melynek első részében szakmai előadások következtek. Markos Anikó, elnök, **Faragóné Godó**

Mária, a Komárom-Esztergom Vármegyei Kormányhivatal állami főépítésze és **Benis Erika**, a hatóság Építésügyi és Örökségvédelmi Főosztályának vezetője osztotta meg a tervtanácsokkal, az egyszerű bejelentésekkel és az engedélyezési eljárásokkal kapcsolatos tapasztalatait.

Az esemény **Erő Zoltán** építész terv- és épületbemutatójával folytatódott. A kamara tagjai a legbennfentesebb szakértő tolmácsolásában ismerhették meg a Sándor-Metternich kastély titkait, a felújítás legkülönlegesebb szakmai kihívásait.

A Megyei Építész Nap végül fogadással, baráti beszélgetéssel zárult.

-RÉZ

Történelmi séta az esztergomi naplementében

Pillanatkép a Taggyűlésről

Közgyűlést tartott a Komárom-Esztergom Vármegyei Mérnöki Kamara

Mérnök nap Esztergomban

Jó szakásának eleget téve a Komárom-Esztergom Megyei Mérnöki Kamara ismét egy különleges helyszínen tartotta meg éves aktuális taggyűlését. 2023. május 4-én, Esztergomba, a Szent Adalbert Rendezvényközpontba, a taggyűléssel egybekötött Mérnök Napra invitálták tagjaikat.

A megye mérnökei **Szádeczky-Kardoss Gábor**, az ÉTE alelnöke, az ÉTE Építéstudományi és Projektmenedzser Szakosztályának elnöke tolmácsolásában tájékozódhattak arról, hogyan hatott az energiaválság Magyarországon a lakásépítésre, illetve a lakásfelújításokra. Ezt követően **Besey László** műemlékvédelmi szakértő „A délutáni séta előkészítése, esztergomi műemléki felújítások tartószerkezeti furcsaságai” címmel tartotta meg előadását.

A színvonalas szakmai tájékoztatókat követően a Taggyűlés a hivatalos napirendi pontoknak megfelelően zajlott. **Bukovics László**, a kamara elnöke beszámolt a szervezet 2022. évi tevékenységéről, **Vinitor Ágnes**, titkár pedig ismertette a tavalyi év gazdálkodási adatait, illetve bemutatta a 2023. évi

költségvetést. A küldöttgyűlés résztvevői ezt követően a Felügyelő Bizottság beszámolóját is meghallgatta **Németh László**, a Felügyelő Bizottság elnökének előadásában.

Ezt követően sor került a köztestület Alapszabályának, nevének módosítására is: a megyei helyett jövőben a vármegyei jelző áll majd a szervezet nevében.

Az Etikai-fegyelmi Bizottság időközi választását is megtartották. A testület tagjának **Fülöp Kinga Melindát**, póttagjainak **Dely Balázst** és **Kaszás Dávidot** választotta meg a kamara jelenlévő tagsága.

Ünnepélyes és meghatározó pillanatoknak is tanúi lehettünk. A kamara által alapított díjak átadásán „Az Év Mérnöke Díjat” **Lobenvein Zoltán** vehette át, Mikovinyi Sámuel Díjban

Forisek Ilona, részesült. **Szabó Pál** munkássága előtt posztumusz elismeréssel tisztelt meg a testület, a díjat lánya, **Szabó Ágnes** vette át. Az „Örökös tag” megtisztelő címet idén ketten érdemelték ki: **Kerekes Mihály Zoltán** és **Varga Ernő**.

A találkozó – ahogy ezt már megszokhatták a kamara tagjai – uzsonnával és persze kötetlen beszélgetéssel zárult, majd a „Mesél a múlt” – történelmi séta mérnökk szemmel” című záróprogram keretében **Besey László** kísérte el a kamarai tagokat a Primási Palotáig. A múltidéző sétán a tagok Esztergom műemlékeinek titokzatos történeteivel ismerkedhettek meg.

-RÉZ

A jövő oktatásának kérdéseiről tartottak fórumokat az FVMKIK-ben

Hogyan tanítsunk a kvantum társadalomban?

A Fejér Vármegyei Kereskedelmi és Iparkamara júniusban ismét ágazati fórumokat szervezett, ezúttal is egy igen fontos témával, a jövő oktatásával a fókuszban. Az öt húzóágazat – gépészet, elektronika és elektrotechnika, építőipar, specializált gép- és járműgyártás, turizmus és vendéglátás – képviselői külön-külön, saját fórumokon online módon, vagy személyesen hallgathatták meg Domokos Tamás, a Kodolányi Egyetem címzetes egyetemi docensének „Változó világ, változó oktatás, avagy hogyan tanítsunk a kvantum társadalomban” című vitaindító előadását. A Fórumokat Szabó Zsuzsanna az FVMKIK szakképzésért felelős alelnöke és Mátrahalmi Tibor az FVMKIK szakképzési igazgatója nyitotta meg.

„Az elmúlt két évtizedben olyan szinten változott meg körülöttünk a világ, hogy nagyon át kell gondolnunk, mit is akarunk a következő tíz-húsz évben” – kezdte előadását **Domokos Tamás**. Különösen igaz ez az oktatásunkra, melynek egyik fő mutatója az évente bejelentett szabadalmak száma. A világ 250 ezer szabadalmából mi 120-at adtunk 2022-ben. Persze gyakran a magyar agyak teljesítményét más országok jegyzik, sajátjukként.

Sokkoló adat az iskolában töltött órák száma is. Soknak gondoljuk, pedig a statisztikák szerint nálunk töltik a legkevesebb időt az iskolában a gyerekek. Fontos lenne áttérni az élményszerű tanításra is. Ma már erről szól a világ otthon és a munkahelyeken is.

A generációs problémák is hatással vannak oktatási rendszerünkre. Megváltozott világunkat egészen másképpen látja a tanár és a diák. Míg az előbbi egy hierarchikus, zárt világban szocializálódott, addig a mai gyerekek már egy dinamikus, nyílt társadalom szülöttjei. Ők már nem merev, statikus, tekintélyelvű környezetben élnek, hanem kapcsolatok hálózatában, melyben nincsenek határozott körvonalak. Ebben a szem-

léletben akár a katedra is eltűnik, és felmerül a kérdés: ki tanul kitől? A 21. század egy dinamikus rendszer, melyben a kiszámíthatatlansági faktor nagy. A generációk közötti, jelenleg átjárhatatlan falat az idősebbeknek kell lebontani, másképp nézni erre az egészre.

Mindez elengedhetetlen azért is, mert mindközben egy gyorsuló intenzitású társadalmi struktúraváltás is folyik. Míg korábban 55-60, most 25-30 évenként változik meg körülöttünk minden. Csupán két évtized alatt elavult a pedagógiai eszköztárunk. Nem a tudás maga, hiszen az alapértékeinket újra és újra fel kell fedeznünk, ismernünk kell, hogy építhessünk rájuk, de az eszközöknek,

a módszereknek,
amelyekkel ezt a
tudást átadhat-
juk idomulniuk
kell.

Zajlik a biotechnológiái forradalom is, egy új társadalmi modell felé haladunk. A kvantumhálózatok társadalmába tartunk. Ennek megfelelően kellene oktatnunk is. Nem a ma

problémáira, hanem a jövő megoldásaira kellene koncentrálnunk. A kompetencia-fejlesztést kell a zászlónkra tűzni. Változás kell az oktatási filozófiában is. Holisztikus, értelmese, harmonikus oktatási élmény szükséges, melyet alapvetően a kiválóság, az újjá, az emberi jogok és az erkölcs vezérel. Új oktatási piramist kell felépítenünk, melynek csúcsán az alkotás, a szabadalmak állnak.

Történelmi fordulóponthoz értünk, más okból kell már tanítanunk, mint korábban. A gyermekeinket a jövőre, egy felemelkedési ciklusra kell felkészítenünk, nem az általunk felhalmozott problémák kezelésére. A jövő prófétái már a felsőtagozatban ülnek, a mi feladatunk megteremteni annak feltételeit, hogy be tudják teljesíteni a küldetésüket.

A kihívás nagy, és a vélemények szerteága-
zóak, amit a hallgatói kérdések, hozzászólá-
sok is jól tükröztek, ugyanakkor abban
egyetértés van, hogy innoválni kell, haladni
kell a korral, alkalmazkodni az új igények-
hez, megfelelni a kihívásoknak.

Balról jobbra: Dr. Petőcz Erzsébet, Popovics György, Jankovszky Sándor, Kovács Zoltán

Foglalkoztatási paktumok – gazdaságfejlesztés – kkv-versenyképesség

KISZÖV Közgyűlés a Vármegyeházán

A Komárom-Esztergom Vármegyei Önkormányzat Zászlóterme adott otthont a Komárom-Esztergom vármegyei Iparszövetség – „KISZÖV” Közgyűlésének, melynek tagjait a vármegyei elnök, Popovics György is megtisztelt jelenlétével. Az érdekképviselői szerv ilyenkor szokásos beszámolóin, azok elfogadásán túl a jelenlévők két előadást is meghallgathattak. Hummel Rudolf a Vármegyeháza Területfejlesztési Projektkoordinációs és Vidékfejlesztési Főosztályának vezetője a tavaly indult Vármegyei Foglalkoztatási Paktum projektet mutatta be gazdaságfejlesztési fókusszal, dr. Peredy Zoltán, az Edutus Egyetem Műszaki Intézetének vezetője pedig a vármegyei kkv-k versenyképességeinek kihívásairól beszélt.

Jankovszky Sándor, a KISZÖV elnöke köszöntötte a közgyűlést, majd Popovics György vette át a szót, és üdvözölte a megjelenteket. Kiemelte, kevés olyan nagymúltú szakmai érdekképviselői szerv van ma szűkebb hazánkban, mint az immár 72 éve működő Komárom-Esztergom Vármegyei Iparszövetség. A szervezet ma is híven követi alapításakor megfogalmazott céljait: a tagok gazdasági, társadalmi érdekeinek képviseletét vármegyei, regionális és országos szinten.

A Vármegyei Önkormányzat elnöke elmondta, fő feladatuk a terület és vidékfejlesztés, a területrendezés. A szervezet összekötő szerepet tölt be a kormányzat és a települések között a terület- és vidékfejlesztésben, és kiváló együttműködést alakított ki többek között a megyei Iparszövetséggel is, akikben megbízható és jó szakmai partnerre találtak. A KEMV KISZÖV az elmúlt öt évben mintegy 24 alkalommal vett részt a foglalkoztatási paktum szervezeti ülésein, véleményeztek több mint 100 előterjesztést, több ezer oldalnyi stratégiai dokumentumot, koncepciót, tervet. Építő, javító, kritikus észrevételeiket, újító ötleteiket, javaslatokat, kérdéseiket nem is tudják már számon tartani – méltatta a KISZÖV munkáját a vármegye elnöke.

Dr. Petőcz Erzsébet, a szervezet ügyvezető igazgatója hangsúlyozta, a továbbiakban is szeretnének elismert résztvevői lenni a vármegye gazdasági-társadalmi életének, és

örömmel konstataulta, hogy eddigi sikerességüket visszaigazolták a vármegyei elnök szavai.

Több mint egy évtized alatt ez már a 3. foglalkoztatási paktum – tudtuk meg Hummel Rudolftól. Az első 2016-2018 között volt, és már lezárult. A második, egy többéltámogatásnak köszönhetően még október 31-ig tart, a harmadik pedig tavaly indult, és 2027-ben fejeződik be. Cél, hogy a foglalkoztatási területen lévő partnerek közös stratégia mentén együttműködjenek, erősítve ezzel a vármegye gazdaságát.

A projektek háromszereplősek: a Vármegyei Önkormányzat a konzorciumvezető, a Vármegyei Kormányhivatal és Vármegyei Területfejlesztési Kft. pedig a megvalósításban résztvevő partnerek. Ezek a források nem beruházásokat segítenek, hanem első-sorban bérjellegű, illetve tervezési, képzési feladatokat támogatnak. A Vármegyei Önkormányzat felel a menedzsmentért, működteti a paktumirodát, a szervezetet, illetve egy Foglalkoztatási Fórumot – 38 taggal –, melynek a KISZÖV is tagja, ahogyan a Vármegyeháza által működtetett Felzárkóztatási Fórumnak, és az Éghajlatváltozási Platformnak is.

A legfontosabb dokumentumban, a Foglalkoztatási Stratégiában megfogalmazott cél, minél több embert foglalkoztatni, különös tekintettel a hátrányos helyzetűekre: 50 év felettiek, nők, roma nemzetiségűek, illetve

a 30 év feletti tartós foglalkoztatottak, valamint az inaktívok.

A főosztályvezető ismertette az eddigi paktumok kiemelt eredményeit, és beszélt a TOP Plusz Paktum gazdaságfejlesztési elemeiről is. Szó esett a Terület- és Vidékfejlesztési Kollégium szerepéről és a megyei KKV-stratégiáról is, melybe a KISZÖV javaslatai is bekerültek.

Az előadó arra is felhívta a figyelmet, hogy a Paktum II-ben még lehetőség van 3 hónapon át tartó bérjellegű támogatásra, továbbfoglalkoztatási kötelezettség nélkül.

Dr. Peredy Zoltán az Edutus Egyetem Műszaki Intézetének vezetője a „Kis- és középvállalkozások versenyképességének kihívásai Komárom-Esztergom vármegyében” címmel tartott előadást. Az elemzés az Edutus Egyetem a 2022. I-III. negyedév kutatási adatait ismertette. Az intézetvezető felvázolta Komárom-Esztergom vármegye helyzetképét, beszélt az aktuális gazdasági kihívásokról, azok hatásairól – energiaválság, orosz-ukrán háború, Covid-válság –, az ebből adódó foglalkoztatási nehézségekről, illetve a Foglalkoztatási Paktum projekthez való kapcsolódás lehetőségeiről. Szót ejtett a multinacionális vállalatokkal való kapcsolatrendszeréről, beszállítói és egyéb lehetőségekről, valamint a kihívásokról is. Végül ismertette a pályázati források igénybevételekénti lehetőségeit is.

Új funkcióval várja a tataiakat az egykori Kristály Strand

Megnyitotta kapuit a tatai Malomkert

Nem ma volt 1987 nyara. Akkor a tatai Kristály-strandot a megyeszékhelyi művelődési központ, A Közművelődés Háza működtette. Ezen sorok írója negyedmagával dolgozott itt egész nyáron. Strandot vezettünk, pénztárosok, úszómesterek, medencepucolók voltunk, kézi kaszával nyírtuk a fűvet, és halásztuk a medencéből a nyárfák lehulló pelyheit. Aztán a későbbiekben romlásnak indult a fürdő, felverte a gaz, megrepedt a medence, hajléktalanok lepték el az öltözőket. A minap örömmel vettem részt a megújult komplexum átadásán. Új funkcióval, a környezetbe tökéletesen illeszkedve nyitotta meg kapuit a Malomkert.

A XVIII. században épült, az Esterházy uradalom részét képező egykori Jenő-malomban megelevenedik az egykori molnárok élete és munkája, míg az épületet övező parkban egy különleges vizes játszótér kapott helyet.

A fejlesztés átadóünnepségén részt vett **Deák Krisztina**, az Építési és Közlekedési Minisztérium, Építészeti Stratégiai Főosztály főosztályvezetője, aki a projekttel kapcsolatosan úgy fogalmazott:

– A tatai malmok is részei annak a műemlékállománynak, amely fontos területét jelenti az ország önazonosságutadata formálásának. Ennek az állománynak az értékmentését kell segítenie a politikának a maga eszközeivel. Az évek óta nem látogatható Jenő-malom és udvarának rekonstrukciójával az Angolkerti rehabilitációjának III. üteme befejeződött. A fejlesztési koncepció alapgondolata szerint megvalósult egy izgalmas kulturális tér, és megújult egy műemlék, mely anyagában, fizikai valóságában is tovább él.

A műemléki védettségű Jenő-malom épületét és eredeti malomszerkezetét egyaránt helyreállították. A belső terekben megelevenednek a molnárok mindennapjai, az egykoron itt zajló munkafolyamatok, a malom belső működésének titkai. Mindez egy interaktív térben jelenik meg a látogatók előtt, melynek kialakítását a tatai múzeum is segítette.

A fejlesztés kapcsán **Popovics György**, a vármegyei közgyűlés elnöke tájékoztatott arról, hogy Tata a Terület- és Településfejlesztési

Operatív Programból (TOP) összesen 4 milliárd 891 millió forint támogatást kapott. Popovics György hozzátette, a TOP ugyan lezárul, de indul a TOP Plusz, amelyben vízrendezési és kerékpárút projektekben, egészségügyi alapellátásban illetve óvodafejlesztésben Tata már 2 milliárd 685 millió forintot elnyert, tehát tovább fejlődik a város és a vármegye.

A Jenő-malom környezete teljesen új funkciót kapott. A malomkert, különböző (örölő-, fűrész-, kalló-, és hajó) malomszerkezetek működési elvét mutatja be. A területen három tatai vízimalom és a gútai hajómalom kicsinyített mása is megtalálható. CULTPLAY park egyébként kilenc településen épült, Tata mellett Komáromban, Oroszlányon, Kisbén, Érsekújváron, Komárnoban, Ógyallán, Gútán, és Vágsellyén azzal a céllal, hogy bemutassa a kulturális örökségeket a Duna mindkét oldalán. Minden településen felépült a partnertelepülés egy-egy turisztikai-történelmi látványosságának mása. A Tatai Vár kicsinyített mása Ógyallán található. A tatai projekt helyszínén vízi játszótérrel alakították ki, ahol a gyermekek interaktív, általuk működtetett szerkezetek segítségével ismerkedhetnek meg a víz fizikai tulajdonságaival.

A turisztikai attrakció helyszínén **Michl József** mondott köszöntőt. Tata polgármestere köszönetét fejezte ki mindazoknak, akik részt vettek a fejlesztés tervezésében és kivitelezésében. A városvezető kiemelte:

– Minden olyan törekvésünk, amely Tata további szépítését célozza meg, arról is szól, hogy a múltat nem csak egyszerűen egy épületben vagy a múzeumban szeretnénk visszahozni, hanem azt is megmutatjuk, hogy milyen keményen dolgoztak itt az elődeink. Az első malmokat Zsigmond és Mátyás király hozta itt létre, ezek szinte mindegyike megsemmisült a török pusztítással, de az Esterházy család később 16 malmot épített a Malom-patakra, és ezekben a malmokban tatai családoknak adtak munkát és megélhetést. A szerkezetek, melyeket itt megépítettünk, mind azt szimbolizálják, hogy az Isten mellett mi is képesek vagyunk valamit teremteni, például felhasználni a víz erejét arra, hogy segítsen nekünk.

A fejlesztés két projekt megvalósulásának köszönhető. Az egyik az „Angolkerti Malomkert – Angolkerti rehabilitáció III. üteme” című, TOP-1.2.1-16-KO1-2017-00003 azonosító számú projekt, mely 595,31 millió forint európai uniós vissza nem térítendő támogatásban részesült.

A másik, a „CULTPLAY-Interaktív tematikus parkok létrehozása, a kulturális örökség innovatív használata” elnevezésű projekt, amely az Interreg V-A Szlovákia-Magyarország Együttműködési Program támogatásával valósult meg.

VK

FOTÓ: MAZÁN TIBOR

ÖNKORMÁNYZAT

HÍREK, INFORMÁCIÓK RÉGIÓNK TELEPÜLÉSEIRŐL

„Fontos a közösségek létrejötte, ehhez megfelelő színvonalú helyek, terek szükségesek. Nyissuk ki, használjuk a tereinket! Arra törekszünk, hogy életminőségben majd az európai elítélhez tartozzunk. Ennek alapfeltétele, hogy büszkék lehessünk a városunkra, ahol élünk.”

PORGA GYULA

Végső búcsú Zatykó Jánostól

75 éves korában elhunyt Zatykó János, Komárom korábbi polgármestere és országgyűlési képviselője. Pályafutását agrárszakemberként kezdte, majd a rendszerváltás után aktív politikai szerepet vállalt. Krajczár Gyula halála után, 1999-ben választották Komárom polgármesterévé. Tisztségét a 2002-es és a 2006-os önkormányzati választáson is megőrizte, 2010-ben vonult vissza.

A Magyar Szocialista Párt jelöltjeként 1994-ben az országgyűlési választáson mandátumot szerzett Komárom-Esztergom megye 4. számú választókerületében, ahonnan az 1998-as, a 2002-es és a 2006-os országgyűlési választáson ismét a parlamentbe jutott. Az Országgyűlésben a mezőgazdasági bizottság tagja volt.

Székesfehérvár

Emlékeztet a Kodály Zoltán Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola pedagógusai és tanulói számára az április hónap, hiszen ekkor adták át az intézmény udvarában újonnan épült szárnyat. A már-már megghiúsult beruházás mégiscsak elkészült, így a régóta várt csoportszobák és a tetőtéri próbaterem mellett a modern tornaterem és udvar is a közösségé lehetett.

Cikkünk a 32. oldalon

Komárom

Átadták a Klapka György Múzeum új kiállítóhelyét, melyet hajdani Méntelep főépületéből alakítottak ki másfél milliárd forint ráfordításával. L. Simon László, a Magyar Nemzeti Múzeum főigazgatója köszöntőjében példaértékűnek nevezte, hogy a város saját költségvetéséből 1,2 milliárd forintot áldozott egy új múzeum létrehozására és hozzátette, a római Brigetio beépült a komáromiak identitásába.

Cikkünk a 34. oldalon

Kapunyitás

„Zöld város”, „kulturális negyed”

Teret adnak a veszprémieknek

Veszprém lakossága és a városba látogató, sok ezer turista teret kapott. Szó szerint és átvitt értelemben egyaránt. A több mint 3 milliárdos beruházás révén gazdagodott a vármegye székhelye. A „Kulturális negyed” és a „Szent Miklós-szegi Kálvária-domb és környékének infrastrukturális felújítása és funkcióbővítése” projektek együtt alkották a Zöld városnak nevezett fejlesztést. Kinyitlák a kapuk (ismét: szó szerint és átvitt értelemben egyaránt) a Megyeháza téren. Átadták azt az eddig nagyon hiányzó, de most felújított, európai színvonalra emelt közparkot, amely a Belső Püspökkert nevet viselte egykor.

Az átadóünnepségen **Porga Gyula** polgármester összefoglalta a projekt célját. Elmondta: felújítva, modernizálva be kívánták vonni a korábban lehangoló állapotú területet a város vérkeringésébe.

– *Fontos a közösségek létrejötte, ehhez megfelelő színvonalú helyek, terek szükségesek. Nyissuk ki, használjuk a tereinket!* – mondta a polgármester. – *Arra törekszünk, hogy életminőségben majd az európai elithez tartozzunk. Ennek alapfeltétele, hogy büszkékké lehessünk a városunkra, ahol élünk. Útalt több sikeres beruházásra, például a felújított zeneiskola átadására és a pláza melletti tér átalakítására, hasznosítására, majd azzal folytatta: a Zöld város projekt megvalósításához óriási összefogás kellett. Köszönöm az erőfeszítéseket, az igényes munkát a tervezőknek, a hatóságoknak, a hivatal dolgozóinak és a kivitelező csapatnak. Legyen ez egy fontos találkozási pont, rekreációs, családi együttlétre, kapcsolódásra és ünnepekre is alkalmas tér. Célunk, hogy 2030-ra Veszprém Európa legélhetőbb városai közé tartozzon.*

Ovádi Péter büszke képviselőként azt hangsúlyozta: megmutatták, hogy csapatként jól

együtt tudnak működni. Kiemelte a napról napra fejlődő infrastruktúra jelentőségét, az országos szinten is jelentős beruházásokat, és hozzátette, ennek a Veszprémben és a térségben élők látjuk hasznát.

Brányi Mária alpolgármester egy hatalmas álom megvalósulásaként értékelte az eseményt, melynek során öt hektáros parkot vehetett birtokba a város és térsége. Elmondta, ez az átadó csupán egy fejezet kezdete, melyet összességében két uniós forrás, a Veszprém-Balaton 2023. Európa Kulturális Fővárosa Program és a Zöld város projekt együttesen tett lehetővé, valamint egy szakmailag igen felkészült tervezőcsapat.

– *Külön öröm számomra a jó akusztikájú tér, az új játszótér és a Szent Miklós-szeg új sétaúttjai* – emelte ki. Az alpolgármester megköszönte a Szilvássy-család tagjainak, hogy örökösként ingyen a város tulajdonába adták **Veszely Jelena** szobrászművész alkotását, a Furulyás lány nevű szobrot, mely a zeneiskola bejárata előtt kapott helyet. **Wehner Tibor** művészettörténész a szobor alkotójának pályafutását, munkásságát mutatta be.

A projektzáró eseményen a zeneiskola előtti térre vezető kaput nem csupán jelképesen, de a valóságosan, konkrétan is megnyitotta **Brányi Mária**, **Ovádi Péter** és **Porga Gyula**.

A beruházásnak az Egyetem utca–Megyeház tér–Erzsébet sétány–Erzsébet liget által határolt terület ad otthont, mellyel több, a város szempontjából fontos intézmény közvetlenül határos. A Kálvária-domb és a Laczkó Dezső Múzeum között megújított részen gyalogos közlekedési és rendezvényterület készült. A múzeum főbejáratának tengelyére illeszkedve helyezkedik el a dombtetőn lévő templomrom megközelítését szolgáló lépcsősor és rámpa. A felújított támfal mentén kialakított sétányok a zöldfelület elérhetőségét, átjárhatóságát biztosító közlekedőfelület felújítása, kialakítása szintén a projektelem részei.

A Megyeház tér délnyugati részén létesült új kávézó egyszerű, de karakteres tömegalakításával jó kontrasztot a volt támfalakkal, s a Kálvária-domb zöld környezetével, s felidézi az egykori beépítést. A zöldfelület megújításánál energiatakarékos közvilágítást

alakítottak ki, illetve korszerűsítettek, a hálózatot és a távközlési légvezetéseket terepszint alá helyezték. A meglévő növényfelületek kezelése mellett, új cserje- és hagymás felületeket alakítottak ki. A fejlesztés része az új játszótér, a szabadtéri utcabútorok és a sétautak felújítása.

A „Kulturális negyed” elnevezésű fejlesztés 2 906 300 000 Ft Terület- és Te-

lepülésfejlesztési Operatív Programból megítélt támogatásból, továbbá az Európa Kulturális Fővárosa 2023. program által biztosított 350 163 558 Ft támogatási összegből, összesen 3 256 463 558 Ft összköltséggel valósult meg. A kivitelezés a szerződés szerinti határidőre, 2023. március 31-re fejeződött be.

Cs. B.

REMÉDIUM ALAPÍTVÁNY

Tatabánya - Sajtótájékoztatót jelentették be, hogy a tatabányai Remédium Alapítvány által működtetett általános iskola – mely a környékben élő, problémás és hátrányos helyzetű gyermekek oktatását

végzi – újabb öt évre megkapta az önkormányzat tulajdonában lévő Kossuth utca 6. szám alatti ingatlant.

MEGKEZDŐDÖTT A BALATONI VITORLÁSSZEZON

Balatonfüred - A hazai vitorlássport legendás hajójáról, a Kishamis fedélzetéről megkoszorúzták a tavat, majd 235 hajóval elrajtolt a Balatoni Évadnyitó Nagydíj – ezzel kezdetét vette az idei vitorlás

szezon. A Vitorlabontó ünnepség hagyományaihoz hűen idén is több klasszikus, történelmi hajó sorakozott fel a móló előtt.

PETŐFI EMLÉKKONFERENCIA

Pápa - A Dunántúli Református Egyházkerület Tudományos Gyűjteményeiben a bicentenáriumhoz kapcsolódóan összeállítottak egy színvonalas kiállítást, most pedig emlékkonferenciát szerveztek az egykor pápai diák iránti tisztelet jeléül. Neves szakemberek tartottak előadást, az érdeklődők megismerkedhettek a jelenkori Petőfi-kutatás néhány részterületével, illetve bepillantást kaphattak a diák Petőfi Sándor és a reformkori Pápa életébe. A rendezvénynek az Ótemplom adott otthont.

Hajnal Gabriella köszöntője

A szalagátvágás pillanata

A kicsinyek tánca nagy sikert aratott

Sokaknak jutott az emlékszalagból

Egy projektzáró, ami mégsem befejezés

Kodályos élmények

Emlékeztet a Kodály Zoltán Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola pedagógusai és tanulói számára az április hónap, hiszen ekkor adták át az intézmény udvarában újonnan épült szárnyat. A már-már megüszült beruházás mégiscsak elkészült, így a régóta várt csoportszobák és a tetőtéri próbaterem mellett a modern tornaterem és udvar is a közösségé lehetett.

Izgatott gyereksereg várta a vendégeket a Kodály iskola új tornatermében megrendezett projektzáró ünnepélyen. A diákságot az osztályok küldöttei képviselték, de a sok-sok szereplőt felvonultató műsor révén rengetegen lehettek részesei a különleges alkalomnak.

Az iskola igazgatónője, **dr. Ferschné Várnai Tímea** házigazdaként mondott beszédet, de mindegyik vendég felszólalt az ünnepségen: **Vargha Tamás** miniszterhelyettes, Székesfehérvár országgyűlési képviselője, **Hajnal Gabriella**, a Klebelsberg Intézményi Központ Igazgatónője, **dr. Cser-Palkovics András** polgármester, **Török Szabolcs**, a tankerület igazgatója.

A beruházás során beépült a tetőtér, ahol az egyes művészeti ágak, tanszakok követelményei szerint, az alapfokú művészetoktatás, a tehetséggondozás és a fejlesztendő

foglalkozások biztosításához egy kórusterm jött létre. Mellette négy kiscsoportos vagy egyéni fejlesztésre alkalmas helyiséget alakítottak ki barátságos bútorzattal. Megújult a tornaterem, elkészült egy tánc próbaterem a néptánc szakosok nagy örömeire, s egy sportudvar a mindennapi testnevelést, illetve a délutáni napközis szabadidő eltöltését szolgálva.

A több mint 1 milliárd forintos ráfordítási összeg EU-s és kormányzati támogatásból jött össze, sőt a Modern Városok Program keretéből is sikerült pénzt szerezni. Az elavult épület csak úgy nyelte a forintokat! Az eredetileg tervezett összegből nem lehetett volna befejezni a munkálatokat, így a kormányzat 110 iskolai projekt esetében megemelte a keretösszegeket, például a Kodálynál is – idézte fel a buktatókat és megoldásokat Hajnal Gabriella.

A mesemondás, szóló énekszámok mellett a kicsinyek táncbemutatója következett, majd a volt igazgató, **Kneifel Imre** (aki a projekt elindításakor még aktívan dolgozott) vezette gimnazista kórus mutatta be aranyérmes produkcióját ráadás műsorszámként.

A vendégek „produkciója”, a szalagátvágás sajátosan történt: minden felnőtt kis darabokra vágta a nála maradt nemzeti színű szalagot, és szétosztotta a gyerekek között.

S hogy egy projektzáró miért nem jelent befejezést, végleges lezárást? Mert a munkának nem volt szabad itt véget vetni. A régi épületrészen szükségessé vált a tetőcseré és a homlokzatfelújítás, most ezek zajlanak, hogy az intézmény teljes egésze megfeleljen a 21. századi követelményeknek.

DR. GÖDE ANDREA

Vadonatúj autós-motoros versenypálya

Megnyílt a Balaton Park Circuit

Megnyitotta kapuit a Balaton Park Circuit versenypálya Balatonfőkajáron. A vadonatúj létesítményben a Formula-1 és a MotoGP futamain kívül bármilyen nemzetközi autós- és motorsporteseményt meg tudnak rendezni. Minden igényt kielégítő, az FIA legszigorúbb elvárásainak megfelelő korszerű versenypályát adtak át a nyilvánosságnak Balatonfőkajáron, mely a következő években a közép-európai térség egyik legfontosabb autós- és motorsportközpontja lehet. A 4115 méter hosszú, 16 kanyart tartalmazó aszfaltcsík a hozzá tartozó kiszolgáló létesítményekkel az M7-es autópályától néhány kilométerre, Budapesttől mindössze 85 kilométer távolságra található.

A megnyitó sztárvendége az olasz **Giancarlo Fisichella**, korábbi Formula-1-es versenyző volt, aki elsőként próbálhatta ki a pályát egy Ferrari FF volánjánál. A háromszoros F1-es futamgyőztes, Le Mans-i 24 órás kategóriagyőztes nagyon élvezte a száguldást a balatonfőkajári aszfaltcsíkon:

– Nagyszerű érzés volt vezetni, mindig jó felfedezni egy vadonatúj pályát. Amikor először vezettem a Balaton Park Circuiten, azonnal lenyűgözött a karaktere. Tényleg mindennel rendelkezik a pálya, vannak izgalmas, nagy sebességű kanyarok, technikás hajtókanyarok és szuper lassítók. Nem tudnék rajta kiemelni egyetlen részt, az egész pályát élveztem kanyarról kanyarra. Fantasztikus lenne itt versenyezni a jövőben. Az első kanyar és a hátsó egyenes vége kitűnő lehetőségeket biztosítanak előzésre.

A nemzetközi és a hazai munkatársak jelenlétében zajló sajtótájékoztatón többek között **Gianpaolo Matteucci**, a pálya vezetőségi tagja számolt be a 200 millió eurós magánberuházás részleteiről:

– Nagyon büszkék vagyunk, hogy ünnepelhetjük a Balaton Park Circuit hivatalos megnyitását. A projekt egy álmoként kezdődött, de mára valósággá vált a Balaton Park Csoport és a befektetők rendíthetetlen elkötelezettségének köszönhetően. Az építkezés fő szakasza négy évvel ezelőtt kezdődött, különös figyelmet fordítottunk a biztonságra, az innovációra és a fenntarthatóságra. Készen állunk nemzetközi motorsportrendezvények megrendezésére, a Balaton Park Circuit a legszigorúbb követelmények szerint épült, az FIA és FIM előírásai alapján.

Természetesen sokan kíváncsiak rá, hogy vajon a négy-, illetve a kétkerekűek csúcskategóriája, a Formula-1 és a MotoGP megfordulhat-e a vadonatúj pályán, de **Dancsó Adrienn**, a Balaton Park Circuit motorsport-részlegének operációs vezetője elmondta, egyelőre nem erre összpontosítanak:

– Remélhetőleg 2024-ben sok nemzetközi sorozat választ majd minket. Egyelőre Grade 2-es lincencet igényeltünk, ahhoz, hogy Grade 1-es legyen, több feltételnek kell megfelelni, de egyik sem teljesíthetetlen. Kapcsolatban állunk a FIM-

mel, de a MotoGP-hez némi módosításra azért szükség lenne. Alapvetően nem célunk, hogy itt köszöntsük a Formula-1-et hiszen az F1 a Hungaroringé.

A **Gulácsi Ferenc** által tervezett Balaton Park Circuit az óramutató járásával ellentétes irányú pálya. Hat jobb és tíz bal kanyarral rendelkezik, szélessége 12-15 méter közötti. 48 garázs és három különálló, de összeköthető paddock található egymás mellett, valamint csúcsmodern létesítmények a rajongók, a média és a VIP vendégek számára.

A pálya 10 ezer állandó ülőhellyel rendelkezik, de ideiglenes lelátók felállításával 120 ezresre bővíthető a nézők számára biztosított terület. Építésének végső fázisában jár egy 4 csillagos luxushotel a pályára néző panorámával, amely a következő idényben már várja a vendégeket. A projekt második fázisában egy autómúzeum és más attrakciók is épülnek majd a látogatók számára.

FORRÁS: MTI

Újabb látványossággal gyarapodott Komárom

Megnyílt a Brigetio Öröksége Látogatóközpont

Átadták a Klapka György Múzeum új kiállítóhelyét, melyet hajdani Méntelep főépületéből alakítottak ki másfél milliárd forint ráfordításával. L. Simon László, a Magyar Nemzeti Múzeum főigazgatója köszöntőjében példaértékűnek nevezte, hogy a város saját költségvetéséből 1,2 milliárd forintot áldozott egy új múzeum létrehozására és hozzájárított, a római Brigetio beépült a komáromiak identitásába.

Emlékeztetett rá, kevés város lett volna képes arra, hogy 2013-ban a gátépítés közben felfedezett római katonaváros régészeti leletei kedvért áthelyeztesse az összes engedéllyel rendelkező műtárgy nyomvonalát.

Dr. Molnár Attila, Komárom polgármestere elmondta, az új múzeum célja, hogy a Brigetio területén talált leletek bemutatásával Komárom római kori múltját összekapcsolja a modern elvárásokkal, és méltó helyet kapjon a közel 275 ezer lelet és fotó.

Czunyiné Bertalan Judit, a térség országgyűlési képviselője szolt arról, hogy az itt végzett felújítás méltó módon szolgálja a magyar történelem bemutatását és beleillik Majki remeteség és a Csillag erőd felújításának sorába.

Számadó Emese, a múzeum igazgatója elmondta, a látogatóközpont fő attrakciója a földszinten kialakított "Brigetio öröksége" állandó régészeti kiállítás, mely interaktív formában mutatja be az Eötvös Loránd Tudományegyetem és a Komáromi Klapka György Múzeum együttműködésében 1992 óta zajló brigetioi feltárások legjelentősebb leleteit és a tudományos munka eredményeit. A kiállításba kihelyezett információkat QR-kódos,

négyszerű nyelvű multimédia vezető egészíti ki, valamint egy virtuális valóság-játék, mely egy római városba kalauzolja a látogatókat.

Borhy László, az ELTE rektora kiemelte, az intézmény a kiállítások mellett helyet ad az ELTE Ókori Régészeti Tanszéke gyakorlati oktatóközpontjának, ahol az egyetemi hallgatók szakmai kurzusokon vehetnek részt.

Az állandó kiállítás négy termében látható például egy katonai díszsisak, valamint egy tetőfedő téglák, melybe **Publius Ovidius Naso** híres ókori költő portréját és nevét karcolták bele, az egyetlen ismert ókori Ovidius ábrázolásként.

Láthatók még a polgár város lakóházait díszítő falfestmények, melyek mitológiai alakokat, istennőket, és lakoma jeleneteket ábrázolnak. Beléphetünk **Jupiter Dolichenus** szír hadisten Brigetióban feltárt templomába, a kiállításból kivezető folyosón az ókori temetők világa tárul elénk.

A csontvázakkal és leletanyaggal bemutatott sírok egy rég letűnt korszak temetkezési szokásairól mesélnek. Az ókori embereket a kiállításban elhelyezett fejrekonstrukciók alapján lehet elképzelni.

Kiseb állandó kiállítások mutatják be **Klapka György** hőstettét és a Komáromi M. Kir. Állami Méntelep Osztály történetét, ahol a múzeum új helyet kapott.

A látogatóközpont tetőterében látványraktárt alakítottak ki, mely a régészeti leletanyagot keresztül az őskortól kezdve mutatja be a város történetét. A látványraktár oktatóter is, ahol az egyetemi hallgatók régészeti anyagi ismeret kurzusait és múzeumpedagógiai foglalkozásokat, múzeumi órákat tarthatnak.

A Klapka György Múzeum új székhelyét a Magyar Királyi Méntelep laktanyájának építették az 1900-as évek elején. Az első világháború végéig 2 millió ló volt a monarchia területén. A komáromi méntelep eredetileg 12 épületből állt, fénykorában ezernél több embernek biztosított megélhetést.

Mára csak a főépület, a tiszt lakás és a tiszt kaszinó maradt meg. Lótartással 1962-ig foglalkoztak, majd az épület lett a termelőszövetkezet központja. Később az önkormányzat vásárolta meg az üresen álló ingatlant.

VK

FOTÓ: MAZÁN TIBOR

Védik a környezetet, őrzik hagyományait

Pápateszér: Európa klímasztárja

Európai Klímasztárrá választották a Veszprém vármegyei Pápateszért példaértékű klímavédelmi tevékenységéért. Az elismerést hét európai ország 16 falvának ítélte oda az Európai Klímaszövetség. Az 1250 fős településen sorra újítják fel az 1950-es években bezárt vízimalmokat, jóléti erdőt és gyümölcsöst telepítenek, egyedi szennyvíztisztítási technológiát alkalmaznak, hasznosítják az esővizet, ugyanakkor az élelmiszer-termelés és az energiaellátás terén is függetlenségre töreksenek. A megtakarításokkal a helyi közösséget, illetve a falu jövőjét támogatják. Kiemelt céljuk az Esterházy-örökség és a hozzá kapcsolódó lovas tradíciók életben tartása is.

Völfiger Béla polgármester az elismerést Ausztriában vehette át, ahol egy csehországi helység mellett egyedül Pápateszér képviselte a kontinens közép-európai régióját.

– A nyugat- és kelet-európai települések anyagi lehetőségei között nagyon éles a kontraszt. A svájci polgármester például arról számolt be, hogy náluk a közösségi közlekedést kiszolgáló elektromos autóbuszokat térítésmentesen használhatják a helyiek. Míg nyugaton a helyhatóság természetvédelmi feladatait sokkal több szakember látja el, addig egy magyar kistelepülésen a polgármester egyúttal környezetvédelmi referens is. Nagyon hasznosnak tartom a külföldi példák tanulmányozását, de szívesen fogadom a hazai településvezetők jó tanácsait is, a nálam fiatalabbak javaslataitól sem zárkózom el. Folyamatosan járom az országot, gyűjtöm a használható ötleteket – sorolja a településvezető.

Büszke arra, hogy a faluban néhány éve nemhogy csökkenne, de kismértékben még gyarapszik is a népesség. Összhangban a kormány családpolitikai céljaival, a támogatásoknak köszönhetően nemrég felújított épületbe költözött az óvoda, a megnövekedett gyermeklétszám miatt már bővíteni is kell. Erre a tervek és a támogatás már rendelkezésre is áll. Az általános iskolában is egyre több gyermek tanul.

– Helyben több mint nyolcvan, jórészt faipari, mezőgazdasági, illetve autóipari vállalkozás terem munkahelyeket, ami a falu lélekszámahoz viszonyítva is figyelemre méltó eredmény, de az ország egyetlen magyar kézben levő téglagyára,

a Pápateszéri Téglaiipari Kft. is nálunk üzemel. 2010 előtt önkormányzati képviselőként dolgoztam a településen. Azokban az években több tízmillió forint költségvetési hiánnyal küszködtek a környező falvak, így a miénk is. A tőkeelvonás következtében nem tudtunk előrelépni, fejleszteni, munkabért kifizetni, rendezvényt szervezni. Ingatlanokat, szolgálati lakásokat adtunk el, voltaképpen felértük a vagyónunkat. 2010 óta sokkal nagyobb a mozgásterünk. Ugyanakkor nagyon fontosnak tartom, hogy felelősen gazdálkodjunk a helyi értékekkel: éljünk és ne visszaéljünk a lehetőségeinkkel!

Pápateszér a XVII. századtól egészen az első világháborúig Esterházy-uradalomként működött. A főúri familia példamutató módon sokat tett az itt élő emberek jólétéért. Támogatták a szegényeket, megerősítették az oktatást, gondoskodtak a bábaasszonyok képzéséről, de a központi téren levő Szűz Mária neve római katolikus templom és parókia felépítése is az ő nevükhöz fűződik. Emellett jeleskedtek a versenylótenyésztés terén is. A Pápateszéri Sportegyesület hagyományörzői díjgratáló és fogathajtó versenyek rendezésével igyekszik életben tartani a lovas tradíciókat.

Másfél hektáros területen vegyes lombú, jóléti funkciót ellátó erdőt telepítettek a Bakonyban őshonos hársból, fűzből, égerből, juharból a Reflex Környezetvédő Egyesület szakmai támogatásával. Az egykor elhanyagolt, építési törmelékkel szennyezett birtok bonyolult tulajdonviszonyait öt-hat éves ki-

tartó munkával sikerült rendbe tenni.

– A takarékoság jegyében a közintézmények energiaellátását évek óta napelemek biztosítják, több épületünkben is helyi tűzifa aprítékból előállított biomasszával fűtünk, így lényegében sikerült függetleníteni magunkat az energiaszolgáltatóktól. Az évente megtakarított több millió forinttal további fejlesztésekbe kezdhetünk – mondja Völfiger Béla.

A település értéktárában szereplő, zártkerti Fényes-hegyi pincesoron takaros, fehérre meszelt, százéves présházak állnak. A községvezetés szeretné megmenti a pincsort, ezért néhány általuk vásárolt házikötő munkával, saját és pályázati forrásból felújítottak, a portákra gyümölcsfákat telepítettek. A polgármester hosszú távú álma, hogy a Fényes-hegyi pincesoron gasztrofaluként is fogadhassák az ideérkezőket.

Pápateszér határában az országban egyedülálló módon egykor 25 malmot építettek a községet átszelő három patakra, melyeket több száz bakonyi forrás táplál. A vendégfogadóként is működő patakalmok aranykorának az ötvenes évek államosítása vetett véget. Az épületek fokozatosan elvesztették gazdasági szerepüket, pusztulni kezdtek. Néhány éve azonban lendületet kapott a felújítási kedv, amit a község vezetése lehetőségeihez mérten utak építésével, helytörténeti kutatásokkal és rendezvényszervezéssel támogat.

A DEMOKRATA.HU CIKKE ALAPJÁN

A futurisztikus „jégencse” épületet Tarnóczy Tamás Attila tervezte

Emlékszalagok kerülnek a kis májusfára

Ünneplők a magasból nézve...

Ég is föld között

Bokrétaünnep az Alba Arénában

Elkészül egy hiányt pótló közösségi tér

Az ókori bokrétaünnep a tavaszt, az életet köszöntötte. A magyar népszokásokban is hasonló tartalommal találkozunk vele. Mi köze mindennek az építőiparhoz? Az, hogy már a 14. században találkozunk olyan ceremóniával, ami az egyes munkafázisok megvalósítását ismerte el. A hajdan elfeledett szokást egyre több cég idézi fel azzal, hogy amikor az épület tartószerkezete a legmagasabb pontot eléri, meghívja a tervezőket, kivitelezőket, s együtt örülnek e fontos ténynek egy vendéglátás közepette.

Májusban egy ilyen esemény, bokrétaünnep zajlott Székesfehérváron. Egy új multifunkcionális csarnok építése jutott el a legmagasabb pontig. Bokréta helyett egy látványosabb emlékszalagos májusfát emelt fel a tetőre egy óriásdaru. Az ünnepség szószólói: **Nyul Zoltán**, az Építési és Közlekedési Minisztérium magasépítési beruházásokért felelős helyettes államtitkára, **Dr. Cser-Palkovics András** polgármester, **Bajnok Sándor**, a Market Építő Zrt. műszaki igazgatója voltak. Részt vett az ünnepségen **Vargha Tamás** a város országgyűlési képviselője, valamint **Galó Zsolt**, a Sportért Felelős Államtitkárság főosztályvezetője.

A beruházás 46 milliárd forintos támogatással úgy valósul meg az év végéig, hogy a megyeszékhely nemcsak egy hatalmas, 6000 fő befogadására alkalmas közösségi térrel gyarapodik, hanem megvalósul a Seregélyesi úti és a Budai úti (ahol a létesítmény áll) ipari parkok összekötése is egy belső úthálózat-fejlesztéssel, szinte új városrészt teremtvé.

Pár érdekesség számadatokban: a Market Építő Zrt. munkásai 60.000 m³ földet mozgattak meg, 757 darab vasbeton cölöpre 21.000 m³ beton került. Az 1860 tonnás tető acélszerkezetet 14.000 m² lemezfedés borítja. A 100%-os vissza nem térítendő kölcsönből finanszírozott csarnokban 22.000 négyzetméter alapterület áll majd a város rendelkezésre. Mi minden kaphat itt helyet? Nemzetközi és hazai sportmérkőzések (a birkózástól a sportlövészetig), konferenciák, koncertek, vásárok, kulturális programok valósulhatnak meg itt, nem véletlenül definiálta hiányt pótló beruházásnak a létesítményt dr. Cser-Palkovics András.

Végre megoldódik számos rendezvény ügye, hiszen a FEZEN például már a Bregyó köz óta a harmadik helyszínen próbál szerencsét, de akár a jégkorong mérkőzéseknek is új szurkolótáborhozhat a magasabb nézőszámot befogadó csarnok, sok kirakodóvásártól és programtól mentesül a kicsiny Belváros. A 6000-es látogatói lélekszám most, a robosztus falakon

kilátva, burkolatok, berendezések nélkül meglepő adatnak tűnt. Nekem a néhány száz meghívottal is már-már teltházasnak hatott a földszint, holott a küzdőtér még pluszban 2250 fő befogadóképességű! Nyilván változik a térhatás a munkák előrehaladtával.

A négyszintes építményben a csarnoktér mellett öltözők, éttermek, irodák, sport- és egészségmegőrző óvodai és iskolai termek, a kulturált szórakozás lehetőségeit biztosító szolgáltatások kapnak helyet. Az önkormányzat közművelődési intézményeinek bevonásával egész évben látványos és igényes programokat tervez a fehérvári lakosságnak és a környékben élőknek, városba látogatóknak.

Az épület kivitelezése 2021 novembere óta ütemterv szerint halad, a pillanatnyi megállás és ünnepelés után folytatódnak a munkálatok. Bízunk a 2023-as év végi átadásban!

DR. GÖDE ANDREA

KINCSKERESŐ

HÍREK, INFORMÁCIÓK A RÉGIÓ KULTURÁLIS ÉS SPORTÉLETÉBŐL

„Nyilván a legfelső vezetőnek bizonyos szintig ki kell tudni szállnia a napi operatív munkából, ugyanakkor törekednie kell arra is, hogy csapattag maradjon.”

ÁRVAI-FÜLEKI JUDIT

Földi Imre Sportösztöndíj 2023.

Ismételten a 2017-ben elhunyt olimpiai bajnok tatabányai súlyemelő, **Földi Imre** születésnapján hirdették ki, hogy mely tatabányai sportolók részesülnek elismerésben. A díjazottak: a Tatabányai SC-Geotech atlétája, **Árva Róbert**, **Keller Rebecca**, az Ippon Judo Tatabánya SE versenyzője, **Oláh Levente**, a TSC bokszoja, és a szintén TSC-s **Szabó Benjamin** atléta. A Földi Imre Reménység Program keretében támogatja a város a tehetséges vívót, **Büki Lilit** (TSC). A Földi Imre Bajnok Program keretében kapott támogatást **Murad Kuramagomedov**, a TSC birkózója. Átadták a Tatabánya Sportjáért Díjat is, melyet mindenki "Frédije", **Havasi Alfréd** sportszervező és kispályás labdarúgó játékezer vezető kapott.

Kisbér

Kisbér (angolul Kishber 1873–1895) magyar tenyésztésű telivér versenyló és fedezőmén volt. 1875-től 1876-ig tartó pályafutása során hétszer futott és három versenyt nyert. 1876 nyarán ő lett a harmadik a hat ló közül, amely megnyerte a nagyhírű epsomi derbyt és a Grand Prix de Paris-t is.

Cikkünk a 40. oldalon

Székesfehérvár

A Koronázó Bazilika Baráti Társaság első alkalommal szervezett tudományos konferenciát Székesfehérváron, ahol a legújabb eredmények kerültek középpontba. Kiemelt szerep jutott a Jókai utcai ásatásoknak, ahol eddig még nem ismertett részletekről is szó esett.

Cikkünk az 41. oldalon

Edutus és WRO ma már egymástól elválaszthatatlan fogalmak

Beszélgetés Árvai-Füleki Judittal, az Edutus vezérigazgatójával

Lassan egy éve, hogy az Edutus Egyetem fenntartó cégének élére új vezérigazgató került. Árvai-Füleki Judit, korábbi PR-marketing igazgató kinevezését egy hosszú felkészülési folyamat előzte meg. Nyolc évnyi marketing és rendezvényszervezés után 2019-ben főszervezője lett az egyetem égisze alatt megrendezett WRO Világdöntőnek, melyre 70 országból 3000 ember érkezett hazánkba. Már ekkor bekapcsolódott a stratégiai feladatokba: költségvetés, elszámolás, támogatási kérelmek. A tavaly áprilisi vezérigazgató-helyettesi megbízatását követően ő állta itthon a sarat, míg az egyetem legfőbb vezetője a 11 országban lévő leányvállalataikat járta, igazgatta. Végül, 2022 augusztusában elfogadta a felkérést és elfoglalta a vezérigazgatói posztot.

– Milyen kihívások, feladatok várták az egyetem fenntartó cégének elsőszámú vezetőjeként?

– A legfőbb kihívást akkor a magánélet és a munka összehangolása jelentette, mert épp a kinevezésem idején volt az esküvőnk. A nászutat negligálták a bokros teendők, hiszen nem csak az új feladataimat kellett átvennem, de ezzel párhuzamosan a sajátjaimat is át kellett szerveznem. De mindezekről eltekintve nem tudok extrém kihívásokról beszámolni, sima volt az átmenet, ami elsősorban annak köszönhető, hogy ekkorra már szinte minden projektben részt vettem. Ami kicsit nehezítette a helyzetet, hogy éppen ekkor rendeztük meg a covid után az első barátságos meghívásos, nemzetközi

LEGO-robot versenyt Balatonfüreden. Rengeteg teendő volt.

– Ami számomra újdonságot hozott, az a munkáltatói felelősség. A csapatépítés, a kollégákkal való kapcsolattartás, a munkahelyek megőrzése, a jó hangulat, a megfelelő munkakörülmények biztosítása. A munkavállalóink jó része – oktatók, óraadók és a backoffice-ban dolgozók –, körülbelül 70%-a már több, mint tíz éve itt dolgozik, és a cél az, hogy ha lehet, innen is menjenek nyugdíjba. Mindent megteszünk azért, hogy meg tudjuk tartani őket, hogy jól érezzék nálunk magukat.

– A jelenlegi munkaerőpiaci helyzet ellenére, szerencsére a bővítéssel sincs gondunk, megtaláljuk a megfelelő kollégákat. A szer-

vezetfejlesztés folyamatban van, szeretnénk létrehozni egy dinamikus, stabil munkahelyi környezetet.

– A különböző telephelyekkel való kapcsolattartásban is van némi kihívás. A bázisom Budapesten van, de tervei között szerepel, hogy rendszeresen – kéthetente – meglátogatom a Tatabányai Campusunkat is, amit egyelőre átlagosan havi egyszer sikerül összehoznom. Persze ma már nem idegen senkitől az online meeting sem, ami nagyon megkönnyíti a közös munkát. Ettől függetlenül fontosnak tartom a vezető személyes jelenlétét, a közvetlen találkozást a kollégákkal.

– *Milyen területek munkáját kell összehangolnia?*

– Hozzám tartoznak a pályázatok, támogatási források, stratégiai döntések, természetesen szorosan együttműködve rektor asszonnyal és gazdasági igazgató asszonnyal. Ugyanakkor még a rendezvényszervezésben is benne vagyok, átadtam a stafétabotot, de még figyelemmel kísérem az eseményeket. A külső kapcsolataink ápolásának egy része is a feladataim közé tartozik, több egyetemmel, vállalatokkal van partneri viszonyunk, és emellett gyakran dolgozunk konzorciumi keretek között is egy-egy pályázat kapcsán. Most két ilyen is folyamatban van. Nyilván a kollégák munkájának támogatása is a fontos teendőim között szerepel, az egyetemi órákkal kapcsolatos kérdésekben nem, de minden másban én vagyok az illetékes.

– *A határon túli kapcsolatokért is ön lett a felelős?*

– A vezérigazgatói munkakörből kivettük a határon túli leányvállalatainkkal kapcsolatos WRO-s feladatokat. Lettország, Litvánia, Lengyelország, Csehország, Szlovákia, Szerbia, Horvátország, Szlovénia, Montenegró, Bosznia-Hercegovina és Grúzia – 11 ország – között járva képtelenség helyben is ellátni a munkát, éppen ezért ez, az egyébként nagyon fontos terület egy önálló vezető kapott. A WRO-bázisainkra építve, szeretnénk kiépíteni egy hálózatot. A World Robot Olympiad mellett, hogy a jó hírünket messzire viszi, elősegíti az egyetemi együttműködéseinket is, azt, hogy ezekből az országokból hallgatókat tudjunk fogadni. A kollégáim éppen most vannak Grúziában, ahol az ottani nemzeti versenyt szervezik. Természetesen valamennyi helyen vannak már partnerkapcsolataink, együttműködéseink – főleg szervezetekkel, intézményekkel, de cégekkel is –, és persze helyi munkavállalókat is foglalkoztatunk.

– A WRO és az Edutus az én szótáramban már egy fogalomnak számít, egymás szinonimái, hiszen, ha nincs az Edutus, akkor nem lenne WRO sem Magyarországon. Most kicsit nehéz a covid után visszatérni, egy-két év kihagyás nagy veszteségeket tud okozni ezen a területen. A fiatalok gyorsan kamaszkodnak, új elfoglaltságok után néznek, van, aki a covid alatt sakkozni kezdett, van, aki focizni, kicsit szétszéledtek a hajdani csapatok, de már érezhetően újra fellendülőben van a LEGO-robot világ.

– A határon túli munka kapcsán nem felelhetünk el székelőudvarhelyi kihelyezett tagozatunkról sem. Rendkívül büszkék vagyunk az ott folyó munkára. Éppen a napokban ünnepelték alapításuk 25. évfordulóját. Az ünnepségen rektor asszony, gazdasági

igazgató asszony és természetesen jómagam is részt vettem.

– *Más a világ a vezérigazgatói székből nézve? Változik a szemlélet elsőszámú vezetőként?*

– Ez elviekben elkerülhetetlen, de én úgy érzem, bennem mindig is megvolt az a bizonyos tulajdonosi szemlélet. Mindig a sajátomnak éreztem az Edutust, és eképpen is álltam a feladataimhoz. Ez nem változott most sem. Igyekszem ott segíteni, ahol éppen kell, vagy ahol tudok.

– Nyilván a legfelső vezetőnek bizonyos szintig ki kell tudni szállnia a napi operatív munkából, ugyanakkor törekednie kell arra is, hogy csapattag maradjon. A kollégák visszajelzéseiből azt a következtetést vontam le, hogy jó úton haladunk ezen a téren. Úgy érzem, ott is sikereket értem el, ahol korábban a szervezeti felállásból adódóan nem is lehettem csapattag. Elfogadtak, és hatékonyan tudunk együtt dolgozni.

– *Milyen célokat tűztek maguk elé a vezetőváltást követően?*

– Maga a váltás nem hozott új célokat, maximum annyiban, hogy még határozottabb lépésekkel haladjunk a már kitűzettek felé. Maguk a projektek meghatározzák az alapokat. Fontosnak tartom, hogy minden körülmények között megtartsuk a rugalmasságunkat, hogy akár az egyik napról a másikra képesek legyünk váltani, alkalmazkodni az igényekhez, az elvárásokhoz, a trendekhez. Jó példa erre az energiamenedzsment képzésünk, mely az energiaváltságra reagál, vagy hasonló módon a hulladékgazdálkodási képzésünk, mely a cégek igényeihez igazodik.

– A fő cél természetesen az, hogy minél több hallgatónk legyen, és hogy Komárom-Esztergom vármegye egyetemként szerepet vállaljunk a gazdaság fellendítésében.

– Mindezek mellett a sikeres pályázatok markáns célkitűzésként jelennek meg a célrendszerünkben, hiszen magán oktatási intézményként a bevételi forrásaink jelentős része ezekből származik. Ezek nélkül elképzelhetetlen lenne a működésünk. Éppen emiatt mindent megteszünk a közvetlen európai uniós, vagy az unióból Magyarországra érkező források, illetve a kifejezetten magyar pályázatok elnyeréséért.

– Ugyanilyen fontos számunkra a kapcsolati rendszereink erősítése, fejlesztése is, vállalati, intézményi és egyetemi szinten egyaránt. Nem versenyezni kívánunk a többi egyetemmel, hanem inkább együttműködni szeretnénk. Jó célokat kitűzni és megvalósítani. Ez most is működik, de a cél, hogy maxima-

lizáljuk az ebben rejlő lehetőségeket. Fontosnak tartom azt is, hogy ne csak papíron létezzenek ezek az együttműködések, hanem étellel teliek legyenek. Többek között ezért is jók a konzorciumi pályázatok, mert ott eleve együttműködésre vagyunk ítélve.

– *Mit sikerült már a kitűzött célokból megvalósítani az elmúlt közel egy esztendő alatt?*

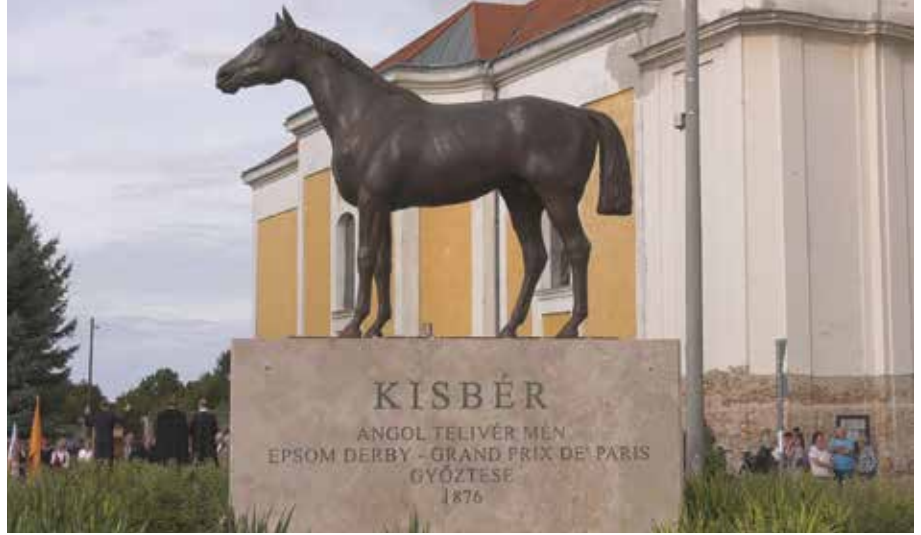
– Több sikeres pályázattal is büszkélkedhetünk, melyek már a megvalósítási szakaszban járnak, mégis a legnagyobb örömet az jelenti számunkra, hogy jelentősen megnőtt a nappali tagozatra jelentkező hallgatóink száma, amit az őszi pótfelvételi reményeink szerint még tovább növel majd. Ebben nem csak a saját erőfeszítéseink köszönnek vissza, hanem az új felvételi rendszer előnyei is.

– Nem sok olyan intézmény gondolkodik úgy a felvételi ponthatárokról, mint az Edutus. Ahogy azt az indulás éveiben is tettük, most is elengedtük ezt a fajta mércét. Nálunk nincs felvételi ponthatár. Úgy gondoljuk, nem a bejutást kell megnehezíteni, hanem a bennmaradás feltételeit kell megfelelő szinten megszabni. Meg kell adni az esélyt mindenkinek arra, hogy a felsőoktatási rendszerben képezhesse magát. Aki idevaló, az meg fogja ugrani a léceket. Mi a felkészülésükben tudjuk őket segíteni, különféle előkészítőkkal, illetve felzárkóztatási programokkal.

– A Tatabányai Szakképzési Centrummal a technikai képzésben való okleveles technikai partnerségünk is erről szól. A középiszkolai évek egyrészt lehetővé teszik, hogy a diákok ténylegesen is belekóstoljanak abba a szakmába, amit tanulnak, és egyfajta felkészítést is kapjanak ahhoz, hogy a szakirányú felsőoktatásban helytálljanak. Az itt tanuló hallgatóknak átlagosan 30 kreditpontot beszámítunk az adott képzéseinknél.

– *Női vezetőként hogyan látja a család és a karrier összeegyeztethetőségét?*

– Úgy gondolom, ma már a kettő nem zárja ki egymást. Ha nem így látnám, el sem vállaltam volna ezt a feladatot, hiszen fiatal házasként családalapítás előtt állok. A home office, az online megoldások, a rugalmas hozzáállás ma már lehetővé teszi, hogy megteremtsem a család és a munkahely összhangját. Legalábbis én erre készülök, és nagyon remélem, hogy sikerül is ezt az elképzelésemet megvalósítani, mert azon szerencsések közé tartozom, akik szeretik a munkájukat. Nekem ez a hobbi is, örömet lelem abban, amit csinálok, nem teherként élem meg.

150 éves az egyetlen magyar Epsom Derby győztes

Kisbér, a halhatatlan versenyló

Kisbér (angolul Kishber 1873–1895) magyar tenyésztésű telivér versenyló és fedezőmén volt. 1875-től 1876-ig tartó pályafutása során hétszer futott és három versenyt nyert. 1876 nyarán ő lett a harmadik a hat ló közül, amely megnyerte a nagyhírű epsomi derbyt és a Grand Prix de Paris-t is. Kisbér volt a második külföldi tenyésztésű ló, mely győzött az angliai futamon, ráadásul az egyetlen magyar tenyésztésű, melynek ez sikerült.

Apját, Buccaneer-t sikeres angliai versenykarrierje után 1865-ben a Magyar Ménesintézettség megvásárolta és Kisbéren tenyésztésbe állította. Itt 30 éves koráig fedezett és ontotta a kitűnő versenylovakat.

Anyja, a hasonlóan a jó származású angol kanca, Mineral. Őt is sikerült még időben, 1871-ben megvásárolnia **Francis Cavalieronak**, így már magyar földön ropogtatta a zabot, mikor első csikója, Wenlock 1872-ben megnyerte a Doncaster St. Legert.

E két import szülő párosításából 1873. április 28-án pej méncsikó született, melyet új tulajdonosai – a **Baltazzi testvérek** – Angliába küldtek idomításra. S itt – a ló-szülők óhajában – 1876-ban bekövetkezett a „magyar világsoda”, mely ráirányította Európa figyelmét az alig kétezres lélekszámú mezővárosra, a Komárom vármegyei Kisbérré.

1946-ig a telivérek úgy versenyezhettek Angliában, hogy hivatalosan még nem nevezték el őket. A csikó, akiből Kisbér lesz, név nélkül futott kétéves korában, ekkor egyszerűen "Ásványcsikóként" ismerték. Nem sokkal azelőtt, hogy elindult a derbyn, szülőhelye tiszteletére nevezték el.

Kisbér kétéves korában kiemelkedő képességeket mutatott a hazai vágtaikon, beleértve a próbaversenyeket is, melyeken súlyos és döntő vereségeket mért az előkelő istállótságra. Időbe telt azonban, hogy külföldön is megmutassa tudását, 1875 nyarán helyezést nélkül végzett a July Stakes-ben, a Stetchworth Stakes-ben pedig a harmadik helyen.

Tulajdonosai ősszel, sikertelensége ellenére, a kétévesek legfontosabb versenyeit célzották meg. Az októberi Middle Park Plate-en ismét kudarcot vallott, helyezést nélkül végzett. Két héttel később Kisbér végre igazolta a bizalmat a Springfield elleni győzelemmel a Dewhurst Stakes első futamában, ami lehetővé tette a Baltazzi fivérek számára, hogy visszanyerjék a korábbi versenyeken elvesztett pénzüket.

Kisbér 1875–1876 telén jól haladt, és a derby egyik esélyeseként tartották számon. Nem indult azonban egyik próbaversenyen sem, és a pletykák szerint kétséges volt a derbyn való részvétele is. A szóbeszéd a tulajdonosok nehéz anyagi helyzetéből fakadt: a Baltazzi fivérek súlyosan eladósodtak, és valószínűnek tűnt, hogy Kisbért, mint legértékesebb vagyonukat hitelezőik lefoglalják. Végül a testvéreknek sikerült további hitelt szerezniük, lehetővé téve a csikónak, hogy az ő színeikben futhasson Epsomban.

1867 május 31-én tizenöt fős mezőny rajtolt a derbyn. Kisbér gyorsan az élre tört, de **Charles Maidment** visszahúzta, és a mezőny hátsó részébe esett vissza a korai szakaszban. Az ötödik helyen fordult be az egyenesbe, és fokozatosan jött előre. A verseny fő esélyesének tartott Petrarch-ot is utolérte, és amikor a favorit gyengült, nagyon könnyedén nyert öt lóhosszal. A Baltazzi fivérek anyagi helyzete jelentősen megjavult, a pénzdíjon kívül becslések szerint 100 000 GBP értékben nyertek fogadásokat.

Néhány nappal az epsomi győzelme után Kisbért Longchampba küldték a június 11-i Párizsi Grand Prix-re, mely Franciaország legfontosabb versenye volt. Kisbér a 3000 méteres futam favoritjaként indult nagy és lelkes közönség előtt. Csodálatos teljesítményt produkált, a verseny nagy részében vezetett, és nagyon könnyedén nyert öt hosszal. A győzelem révén éves díjbevétele 11 173 fontra nőtt.

Utolsó rajtja alkalmával Kisbért Doncasterbe küldték nyolc riválissal szemben, annak ellenére, hogy a pletykák szerint edzésproblémái voltak. A verseny előtt természetesen nem volt lenyűgöző, mind a négy lábán erősen be volt kötözve. A futam első felében kiemelkedően teljesített, de az egyenesben hirtelen meggyengült, és a negyedik helyen végzett Petrarch mögött. **John Osbourne**, aki lovagolta, azt mondta: "Megverték, mielőtt még elindult volna".

Kisbér 1877-ben részt vett még néhány nagyobb versenyen, de az eredmények elmaradtak, és soha többé nem futott. 1877 és 1886 között különböző angliai helyeken, majd a Baltazzi testvérek ménésében, a morvaországi Napajedlában fedezte a kancákat.

Két évvel később a németországi Bad Harzburgba költöztették, ahol élete végéig ott maradt. Halálát 1895-ben jelentették be. Emlékét Kisbér város főterén álló szobra, valamint a fővárosi Kincsem Park Kisbér Díj elnevezésű versenye őrzi.

Össznmzeti ügyként kell kezelni

Újabb előrelépés a Nemzeti Emlékhely ügyében

A Koronázó Bazilika Baráti Társaság első alkalommal szervezett tudományos konferenciát Székesfehérváron, ahol a legújabb eredmények kerültek középpontba. Kiemelt szerep jutott a Jókai utcai ásátásoknak, ahol eddig még nem ismertett részletekről is szó esett. Újra középpontba került a Nemzeti Emlékhely ügye is. A cél közös: egy méltó emlékhely kialakítása.

A baráti társaság hosszú hónapok óta részt vesz egy össznmzeti ügy felkarolásában, melynek nem titkolt célja, hogy egy méltó Nemzeti Emlékhelyet alakítsanak ki. A tudományos kutatások folyamatosan hoznak újabb eredményeket, ami az eddiginél is hangsúlyosabbá teszi Székesfehérvár történelmi jelentőségét.

Dr. Cser-Palkovics András polgármester az összejövetelen elmondta: tavaly nagy kérdés volt, hogyan tartható meg Székesfehérvár alapításának 1050-dik évfordulója akkor, amikor a Jókai utcai feltárások éppen ezzel kapcsolatban hoztak új eredményeket. A polgármester beszélt arról is, hogy a Nemzeti Emlékhely ügye nemcsak a város számára fontos - ahogy arról nemrég a **Kásler Miklós** miniszteri biztossal folytatott megbeszélésen is szó esett.

– Néhány napja voltunk Kásler Miklósnál, és egy nagyon izgalmas beszélgetést folytattunk ennek a helynek a jövője tekintetében. Nem elfelejtve, hogy nagyon kerek évfordulók következnek: 2031-ben Szent Imrére, 2038-ban pedig Szent Istvánra emlékezhetünk. Ezek olyan évfordulói ennek a nemzetnek, amelyek kapcsán fel kell vetnünk a Nemzeti Emlékhely ügyét és kérdését, hiszen jelenlegi állapotában és helyzetében nem tudja azokat a feladatokat és funkciókat betölteni, amelyekről közösen azt gondoljuk, hogy ennek a helynek be kell töltenie. Nem is beszélve azokról az egyéb jellegű kutatásokról, amelyek a csontleletekkel összefüggésben, vagy akár a temetések, újratemetések ügyében felvetnek új szempontokat, melyekkel ennek a városnak foglalkoznia kell. Azt gondolom, hogy ezek a kérdések túlmutatnak a városon: ez egy össznmzeti kérdés kell, hogy legyen! Jó lenne elérni egy ál-

lami, egyházi és városi együttműködést - fogalmazott dr. Cser-Palkovics András.

A polgármester hozzátette, ha ebben van egy civil kurázi, az sokat tud segíteni az ügy előremozdításban. A Koronázó Bazilika Baráti Társaság elnöke, **Wittmann István** úgy fogalmazott: nem titkolt céljuk, hogy népszerűsítsék a Szűz Mária-bazilikának a jelentőségét, valamint Székesfehérvárnak, mint "ő-fővárosnak" a korai történetét egyaránt. Emellett az embereket egy kicsit közelebb is szeretnék hozni ahhoz a gondolathoz, hogy szükséges a Romkert megfelelő átalakítása.

– Mi szeretnénk katalizálni ezt a folyamatot, és egy méltó Nemzeti Emlékhellyé tenni ezt a helyet. Azt gondoljuk, hogy a jelenlegi állapot nem megfelelő. Szeretnénk tovább folytatni az épületnek a mérnöki, történelmi, régészeti megismerését, ezért ilyen irányú konferenciákat, előadásokat is tervezünk. Egy nagy tervünk is van: egy rekonstrukciót szeretnénk létrehozni erről a bazilikáról, mégpedig a Mátyás korabeli gótikus állapotában, hogy mindenki megcsodálhassa, hiszen ez volt az akkori Európa egyik legszebb bazilikája - válaszolta újságírói kérdésre Wittmann István.

A cél, hogy az egykori épület eredeti helyén olyan emlékhely jöjjön létre, ami a Kárpát-medence magyar szakrális-történelmi központjaként is szolgálhat. A Koronázó Bazilika Baráti Társaság egyúttal azt is szeretné elérni, hogy az új Nemzeti Emlékhely egyszerre legyen alkalmas a történelmi magyar államiság jelképeinek, a koronázási ékszereknek a kiállítására, és a hozzájuk kapcsolódó kulturális rendezvények megtartására.

A konferencián jelen volt Kásler Miklós miniszteri biztos. A Magyarországi Kutató Intézet vezetője elmondta, hogy a nemzeti identitás szempontjából rendkívül fontos egy méltó emlékhely kialakítása.

– Székesfehérvár a magyar történelem kiemelkedő helye, nagyon sok minden köthető ide. Mindenekelőtt az első magyar király, Szent István személye, aki a katolikusok és az ortodoxok szentje is. A világtörténelem egyetlenegy apostolkirálya, Szent István megteremtette a Regnum Marianumot, aminek az a mondanivalója, hogy a hatalom nem földi, hanem égi eredetű. Nem beszélve a többi tradícióról: a magyar király hivatalba lépésének feltétele volt, hogy Székesfehérváron koronázzák meg a Szent Koronával az esztergomi érsek által - fogalmazott Kásler Miklós.

A miniszteri biztos felidézte, hogy - még a Magyarországi Kutató Intézet létrejötte előtt - úgy indult el az Árpád-ház kutatás, hogy bíborosi engedéllyel a Mátyás templomból 2014-ben mintát vehettek az ott elhelyezett 11, királynak tartott csontvázból. Ezekből és III. Béla DNS-ének a segítségével sikerült meghatározni az Árpádok férfitagjaira jellemző haploidot. Mostanra pedig már a Hunyadiak genomját is azonosították, ami hamarosan várhatóan megtörténik majd a egyes házi királyaink vonatkozásában is.

Kásler Miklós kiemelte: alapvető emberi megközelítés, hogy valaki ott várhassa a feltámadást és nyugodhassék az öröklétben, ahol ő akarta. A Nemzeti Emlékhely éppen ez alapján nem lehet seholy másutt, csakis Székesfehérváron.

Sajtmajális finom falatokkal

A 40 éves Danubius Vonósnégyes

Művészeti, kulturális és közösségi tér a Vértes-Gerecse lábánál, Nagygyeházán

40 éve vonósnégyes, 15 éve Hangistálló született

Első alkalommal turistaként érkeztem a nagygyeházi Hangistállóba, ahol Ribli Ilona fogadott. Csak tátottam a számat, hogy a csodálatosan felújított pajta, az azt körülölelő tér milyen hívogató, és milyen látványt nyújtanak a közeli hegyek. Aztán a nagyterembe lépve a varázslat folytatódott az akkor épp ott lévő képfestő és festménykiállítással. Csak később tudtam meg, hogy szállásadóm neves csellóművész, egy 40 éves vonósnégyes alapítója és működtetője, a Hangistálló – mint koncertterem – megálmodója. Nem hagyhattam ki a vele való beszélgetést.

– 40 éve, hogy együtt zenélnek. Milyen út vezetett a vonósnégyes megalakításáig?

– A szüleim – bár édesapámnak gyönyörű hangja volt, csodálatosan tudott énekelni – nem voltak zenészek, nem rendelkeztek semmiféle zenei képesséssel, engem viszont annál lelkesebben tanítottak. 9 évesen kezdtem csellózni. Komlói vagyok, ott jártam zeneiskolába is mindaddig, amíg a zenetanárnőm, **Gál Zoltánné** Bajára nem költözött, ahová tehetséggondozás címén – tíz évesen – engem is magával vitt. Náluk laktam, míg be nem fejeztem az általános iskolát. Nem volt ez egyszerű se nekem, se nekik. Fiatal, gyermektelen házaspárként nem igazán értettek a gyermekeveléshez. Ráadásul 11 évesen, egy autóbaleset következtében elveszítettem az édesapámat is.

– A középiskolai éveimet, amit nagyon szerettem, a pécsi művészeti iskolában töltöttem, ott is érettségiztem. **Temesi Ottó** volt a tanárom, aki sokat törődött velem, és lelkiismeretesen felkészített a Zeneakadémiára, ahol **Banda Ede** osztályába kerültem.

– Budapestről rendszeresen visszajártam a Bajai Vízügyi Kamarazenekarba, ahol a város

krémje – részben amatőrök, jogászok, orvosok, de a zeneiskola számos tanára is – játszott. Fontos állomás volt ez az életemben, és sokat köszönhetek **dr. Magos Jánosnak**, aki maga is zenész, brácsista volt, de a vállalat jogásza is, és sokat tett azért, hogy a zenekar fönnymaradjon. A Zeneakadémia befejezését követően életre hívtam a Danubius Vonósnégyest, és annak tagjaival a szolamvezetői helyeket is elfoglalhattuk a zenekarban.

– A kapcsolat még szorosabbá vált, amikor a vállalat – ez még 1983-ban a szocialista érában volt –, fölvelt minket állásba, ilyen módon szponzorálták a vonósnégyesünket. Kéthetente jártunk próbálni, és rengeteget koncerteztünk, a kamarazenekar szolamvezetőiként, a vonósnégyessel és szolistaként is. Nagyon jól működött mindez tíz évig, a rendszerváltásig, amikor a változások miatt megszűntették az állásunkat. Szerencsére addigra már ismertté váltunk.

– Hogy állt össze a vonósnégyes, illetve kik a tagjai jelenleg?

– A Zeneakadémián végzett növendékekből verbuváltam össze a női kvartettet. A kezdetekben a vonósnégyesben **Tóth Judit** volt az

elsőhegedűs, aki ma már nincs az együttesben. **Miklós Adéllal**, a második hegedűssel azonban ma is együtt zenélünk. A brácsás **Bodolai Cecília** volt és jómagam csellistaként szerepeltem. Nagyon jól kijöttünk egymással, nagyszerűen zenéltünk együtt, külföldön is sokat jártunk, versenyeztünk, díjakat is nyertünk. Olaszországban többször is megfordultunk, Franciaországban versenyeztünk, első díjat – mindjárt kettőt is – Ausztriában sikerült elérnünk, a Graz-i Nemzetközi Kamarazenei Versenyen, vonósnégyesként, illetve egy másik formációban **Balogh József** klarinétművésszel.

– A Hungaroton, a Naxos és a Marco Polo lemeztársaságok felkérésére eddig összesen 15 CD-t csináltunk. A legjelentősebb talán Villa Lobos 17 vonósnégyesének az összkiadása, amit egyedül a világon mi vettünk fel, most újra kiadták és nagyon jó kritikákat kaptunk rá. **Balogh József** klarinétművésszel való közös munkánk gyümölcse lett, az ugyancsak sikeres Mozart és Brahms klarinét kvintettünk.

– A mai csapatfelállítás már más. A változás abból adódott, hogy Judit kutatómérnök férje, kapott egy álláslehetőséget Németországban, így kiköltöztek. Nagyon nehéz volt pótolnunk

öt. Ha sok évig együtt zenélsz valakivel, azt szeretné hallani, azt a reakciót, stílust, intonációt, amit megszoktál, és emberileg is paszszolnia kell a csapatba az új tagnak. Számos próbálkozást követően végül megtaláltuk **Koppándi Jenőt**, a Nemzeti Filharmonikusok koncertmesterét, aki az elsőhegedűsünk lett, illetve kicsit később **Fülöp Leventét**, a Rádiózenekar brácsistáját. Ez a felállás már jó ideje stabilnak mondható.

– *Miért épp vonósnegyes? Más formációval nem próbálkoztok?*

– A vonósnegyes műfajként valami csoda! Megadja a szólózási lehetőséget épp úgy, mint a kamarazene örömét, legmagasabb szintjét. Hiszen minden szólam egyedül van, egyedül játszik, nincs arra lehetőség, hogy valaki mögé odabújjon, ha nem tudja eljátszani azt, amit szeretne. Persze kell hozzá egy bizonyos fokú exhibicionizmus is, hogy megmutasd, te mit tudsz, ugyanakkor nagyon komplex csapatmunka, amiben segíteni tudom a másik szólóját, azzal, ahogyan hozzájátszom. Egy nagyon bonyolult rendszer a vonósnegyes, de fantasztikusan szép munka. Minden pillanatban együtt kell rezonálnia mind a négy embernek minden szempontból. Akkor a legsodálatosabb, amikor azt érezzük, hogy középen van egy hangoszlop, amihez hozzácsatlakozunk négy oldalról, és az a földtől az égig tart. Ebből tudsz időnként kiemelkedni azzal, hogy megmutatod akkor és ott milyen a te lelked, hogyan tolmácsolod az adott zeneszerzőnek az érzéseit, amit nem is tudhatsz igazán, hiszen lehet, hogy egy-két évszázaddal előbb élt. A saját testeden és a saját érzelmeiden át tudod vinni az ő üzenetét. Ez egy csoda, ahogy ily módon kapcsolódsz hozzá, azzal együtt, hogy a többiekhez, a zenésztársaidhoz is. Minden pillanatban egymásra figyeltek, úgy, hogy nem is kell ehhez ránézni a másikra, mert együtt lélegzel vele.

– **Tátrai Vilmos**, a Tátrai Vonósnegyes primáriusa és a Zeneakadémia professzora volt a kamarazenei tanárom az Akadémián. A kezdeteknél ő istápolta a vonósnegyesünket. Ő vezetett rá minket erre az összhangra. A szoba négy sarkába ültünk, egymásnak hátul, semmi számolás, csak az együtt légzés, és így próbáltunk együtt játszani.

– Számomra a vonósnegyes az ideális felállás, egy nagyzenekarban – mert játszottam ilyenben is –, nem igazán találom a helyem. Nehezemre esik beállni a sorba, azt játszani, amit elvárnak, főleg, ha az én zenei meggyőződésem más. Persze zeneirodalmi szempontból sok vonzó is van ebben a formációban. Kamarazeneakarban is sokáig játszottam, tíz évig jártam ki Münsterbe, ahol szóló csellista voltam, így a kamarazeneakari irodalomból is kivettem a részem. Sok mindent játszottam egy évtized alatt, amit nagyon élveztem, persze úgy, hogy közben itthon vonósnegyeseztem.

– Később játszottam – néha még ma is – a Nemzetközi Magyar Zongoranégyesben is. Magyar tagjai vannak, az elsőhegedűs **Sebestyén Katalin**, egy Belgiumban élő magyar hegedűművész. A zongoristánk a Tata-bányai Erkel Ferenc Zeneiskola egykori igazgatónője, **Dezső Marianna**.

– *Milyen felkéréseknek szoktak eleget tenni?*

– Rengeteg fellépésünk volt Magyarországon és külföldön is az alapításunk óta eltelt 40 év alatt. Nyitottak vagyunk, ha hívnak, örömmel megyünk. Szeretjük a kihívásokat, az együttműködéseket, az új dolgokat. Jó példa erre **Horváth László**, a Fonó Budai Zeneház igazgatójának kezdeményezése. Azt javasolta, hogy az olyan, nem kifejezetten koncerttermek, hanem kulturális helyszínek, mint például a pajták, csűrök, vagy más ehhez hasonló helyek, ahol kultúrát szeretnének közvetíteni, fogjanak össze, és csináljanak egy úgynevezett csereprogramot. A közelmúltban az NKA-nál erre pályázni is lehetett, mi meg is tettük, és kaptunk is támogatást erre a célra. Ebből több ilyen rendezvényt meg tudunk valósítani itt nálunk a Hangistállóban és más helyszíneken is. A vonósnegyessel most éppen ezekre a koncertekre készülünk.

– Július 1-jén egy összművészeti rendezvénynek adunk otthont a Hangistállóban: zene – Mozart-est lesz –, kiállítás, és egy kis gasztronómia. Hasonló volt április 1-jén is, akkor népi, most komolyzenével.

– *Hogyan kerültek Nagygyházára?*

– Kirándulós család vagyunk, a két gyerekünkkel együtt bebarangoltuk az évek során a Budapest körüli hegyeket. Ez a vidék, a Gerecse, magával ragadott minket. Visszajártunk ide, amikor csak tehettük, idővel pedig elkezdtünk telket keresni. Egy elhagyatott, faluszéli, üdülő övezeti területet vettünk meg – akkor még fillérekért –, ahol elkezdtünk építkezni. Végül az eredetileg elképzelt faházacsakából egy valódi családi ház lett, de mire elkészült, a gyerekek már egyetemisták lettek, így mi költöztünk ide a férjemmel. A lányom Pesten maradt, a fiam pedig már akkor Grazban élt.

– *Milyen messze estek az almák a fájuktól? Tovább vitték a zenei örökséget?*

– A fiam a Graz-i Zeneakadémián tanult, szabadúszó csellóművész, Ausztriában él. Ő is vonósnegyesezik, illetve mindenféle kamaráformációban játszik. Kicsit nyitottabb nálam, míg én kifejezetten komolyzenét játszom, ő amellet magának érzi a jazzt, a filmzenét is. Sok-sok éve játszik egy neves stúdiózenekarban, így szerencsére a covid alatt is volt munkája, sok neves film, filmsorozat zenéje itt készült. Koncertezni is jár, mindenfelé a világban. A felesége, bár nem zenész, de ugyancsak művészlélek, ötvös-formatervező. Két csodálatos unokánk, Anna és Bence szülei.

– A lányom, bár tíz évig hegedült, végül képzőművész lett. Az Iparművészeti Egyetemen textiltervező és dizáner szakon végzett, majd Montréalba felvételizett képzőművészeti szakra. Installáció és performance művészként dolgozik, de emellett nagyon sok minden mást is csinál, például fest, rajzol. Összetett művészet az övé: fény- és hangtechnika, szobrászat, festészet, filozófia és a jó ég tudja még mi minden van együtt abban, amit csinál. Zenét szerez, sziklamászó, jógaoktató, sőt gyógyító is. A különleges légzéstechnikát, mélymasszázszt, amivel segíteni tud másokon, a Berliini Egyetemen sajátította el.

– A vejem viszont zenész, zeneszerző és üttős. Filmzenéket ír, nagyon tehetséges művész. Van egy kicsi két féléves lányuk, Mika Lelle, az imádnivaló kis unokánk, aki sajnos nagyon messze van tőlünk. Szerencsére azért mindkét gyermekünk viszonylag gyakran hazalátogat. A lányomat időnként meghívják Európába egy-egy munka kapcsán, és onnan már neki is könnyebb hazaugrania. Ha teheti, ilyenkor hosszabb időre érkezik, most például másfél hónapig élvezhettük a társaságukat.

– A férjem, **Kolozsvári Mihály** az egyetlen „normális” a családban, ő az, aki két lábbal jár a földön. Villamos és gépészmérnök. Mindig szerényen a háttérben van, pedig állítom, hogy ő a letehetségesebb közülünk. Rendkívül sokoldalú és gyakorlatias. A cégvezetésről, a könyvelésen át a joghoz is ért annyira, amennyire kell. Mindemellett fantasztikusan süt-főz, irányítja ezeket a folyamatokat is, mert bizony az összes hangversenyen nagyszerű ételeket is kínálunk. Minden téren segít engem.

– *Hogyan akadtak egymásra?*

– Kicsi korom óta ismerem, a bátyámnak osztálytársa volt. A nagy pillanat, az egymásra találás tizennyolc éves koromban volt, amikor egy alkalommal Budapestről hazalátogattam. A bátyám akkor katona volt, és ő is épp akkor jött haza. Beugrottunk a presszóba, és ő akkor éppen ott volt. Erre mondják, hogy meglátni és megszeretni! Attól a naptól kezdve azon törtük az agyunkat, hogyan találkozhatnánk újra. A bátyám lett a tökéletes alibi.

– A zeneakadémiai éveim alatt tulajdonképpen távszerlemben éltünk, kevesebbet találkozhattunk, de kitartottunk egymás mellett, ahogy kitartunk ma is. 43 éve vagyunk házasságban, de plusz még 4 évet hozzá lehet tenni, a házasságunk előtti időből.

– *A Hangistálló ugyancsak az önök gyermeke. Mikor és milyen körülmények között született meg?*

– Miután ideköltöztünk, úgy gondoltam, ha már a kultúrával foglalkozom, a falunk is át kellene adnom ebből valamit. Nem volt igazán aktív közösségi élet. Jobb híján először a kocsmában próbálkoztam

A Hangistálló egykoron és ma

– a faluvégi „kulturház”, nem igazán felelt meg a céljainknak. Egy karácsonyi koncerttel kezdtünk, forralt borral, saját sütésű kaláccsal, gyakorlatilag vendégül láttuk a falut. Átvittünk a kocsmába egy zongorát is, a vonósnegyesünk mellett a fiammal szólót is játszottunk. Eleinte lelkesen jöttek a falubeliek – több ilyen koncert is volt aztán –, de idővel megfogyatkozott a létszám, csak a zenekedvelő mag maradt, és én is úgy gondoltam, jó lenne, ha kicsit messzebből is jöhetnének az érdeklődők. A kocsmában azonban bezárt, a faluház továbbra sem nyújtott megfelelő környezetet az ilyen koncertekhez. Akkor kezdtem gondolkodni valami más megoldáson.

– Már korábban is „megütötte” a szememet egy elhagyatott pajta a település közepén, ami beindította a fantáziámat. Külföldön több helyen is játszottam ilyen jellegű, de csodálatosan felújított épületekben: istállóban, kastélyokban, egykori gyárakban. Ezek életteli kulturális helyszínekké váltak. Azt gondoltam, ezt itthon is meg lehetne csinálni.

– A mérnök férjemet kissé stresszeltem, amikor előálltam az ötletemmel, hogy a galagonyába és a bodzába temetett, romos épületből én koncerttermet szeretnék varázsolni, de szerencsére már megszokta, hogy nekem bizony időnként vannak lehetetlennek tűnő ötleteim.

– Belevágtunk. Saját kezűleg, illetve a barátainkkal kalákában irtottuk a bozótot, és több tonnányi szemetet hordtunk el innen. Az épület rendkívül rossz állapotban volt, a palatető be volt szakadva, ajtónak, ablaknak, vakolatnak nyoma sem volt. Ez egy 100-150 éves épület, ami még a Batthyány grófok idején, gazdasági épületnek, egy 50 tehenes istállónak épült.

– Eleinte azt sem tudtuk, hogy kié. Kiderült, a Bicskei Mezőgazdasági Zrt. tulajdonában van. Az utcáról mentünk be a vezérigazgatóhoz, hogy elé tárjuk az elképzelésünket. Csodával határos módon beleegyezett, sőt a kezdetekben sokat segítettek is nekünk. Alapítottunk egy közös kulturális céget, egy közhasznú nonprofit kft.-t. Ők az ingatlant hozták be a cégbe, mi pénzt tettünk bele, és vállaltuk, hogy működtetjük. Nem az üzletet láttuk benne, minket az motivált, hogy valami jót csinálhatunk, amivel sokaknak tudunk majd örömet szerezni. Ezt látjuk ma

is a Hangistállóban. Ugyanakkor, ha ma megnézem a régi fotókat, hogy hogyan nézett ki ez az egész, a hideg futkos a hátamon.

– Miből sikerült finanszírozni ezt a csodálatos metamorfózist?

– Eleinte a saját erőnkből, illetve a téesz segítségével, akik vállalták, hogy bevakolják a plafont, és lebetonozzák az alját. Mi pedig kalákában a barátainkkal kimeszeltünk, hogy legalább tiszta legyen, meg idehozattunk egy halom tűzfát, hogy fel tudjuk fűteni az épületet, az első koncert ugyanis 2008 decemberében volt.

– A családi költségvetésünkkel természetesen ennél messzebbre nem nagyon juthattunk volna. Szerencsére akkor indultak a vidékfejlesztési pályázatok. A Völgyvidék Leader Egyesület által kiírt pályázaton el tudtunk indulni. Eleinte pályázatíróval, de később rájöttünk, hogy magunk is boldogulunk. Hét pályázatot vittünk végig, gyakorlatilag hiba nélkül. Ezek között több nagy is volt, így először a belső rész kialakítása történt meg, majd a külsőé, míg végül a harmadik fázisban a tetőtér és a szobák következtek. Eközben kint építettünk egy kemencét és egy sajtpincét is. A Sajtút hálózat tagjai, sajtmegálló lettünk. Az összes rendezvényünkön mindig van sajt, ahogy persze bor is. Borász, sajt- és kézműves mindig van a rendezvényeinken, ahogy elmaradhatatlan a kiállítás, és persze a koncert is.

– Számunkra a közhasznúság, és a saját céljaink is arról szólnak, hogy itt közösséget építsünk. A település vezetőségével is együttműködünk, faluprogramok is vannak nálunk. Egyik jó példája ennek a kistérségi nyugdíjas klub találkozó. Ilyen alkalmakkor közel 200 nyugdíjast látunk vendégül. Ételrel is mindig készülünk, amit gyakran mi magunk készítünk.

– Helyet biztosítunk a falu egyik éves nagyrendezvényéhez, a Juniálishoz is, ami a nagyegyházi településrészt nyári ünnepe. Mi vezettük be a majálisokat is főzőversennyel, beszélgetésekkel. Felturbóztuk kicsit a helyi nyugdíjasklubot is, rábeszéljük az embereket, hogy lépjenek be, vegyenek részt az eseményeken. A Nagyegyházi Baráti Kör alapítói között is ott vagyunk, sőt a vezetőségben is benne vagyok. Velük is sok közös rendezvényünk van, főleg gyerekprogramok.

– Minden évben van Sajtmajális, ami korábban Sajtmustra volt, de az elkerült innen a nagyobb profit reményében. Szerettük volna ezt folytatni, és mára már inkább egy kulturális fesztiválnak tartják ezt az ide érkezők.

– Színházi előadás is volt már nálunk, a tatabányai Orfeusz Színház mutatott be itt néhány kamaradarabot. Előadói esteket is szerveztünk, színészeket hívtunk meg.

– Sok éven át egy kórustalálkozóknak is otthont adtunk, amit – egy pici szünet után – folytatni szeretnénk. Volt, amikor 10-11 kórus volt itt. Amatőr, de nagyon jó csapatok a környékről. Sokat énekeltem kórusban, és nagyon szeretem az ilyen muzsikát is. Olyan is előfordult, hogy a kórusoknak külön szerveztem koncertet. Meghívtam a Szent Efrém Férfikart, akiknek a vezetőjét még a Zeneakadémiáról ismerem. Ma már világhírűek, keleti pravoszláv egyházi zenét énekelnek.

– Kiket várnak a rendezvényekre? Meddig tart a vonzaskörzetük?

– Elsősorban a környék zene- és művészetkedvelői látogatnak el hozzánk, de még Kecskemétről, Pécsről is érkeznek időnként vendégeink. Székesfehérvár–Tatabánya–Tata–Bicske–Budapest a vonzaskörzet.

– De minden út a Hangistállóhoz vezet, mert itt megy el a kék, a piros és a Mária-út is. A turisták és a zarándokok is itt szoktak megszállni nálunk. Gyakran jönnek ide csoportok, családi rendezvényeket tartanak nálunk, házassági évforduló, születésnap, de táboroznak itt különféle ezoterikus csapatok, jóga csoportok is.

– Hihetetlen, hogy mi minden történt már itt, amit említettem, az csak a töredéke. 15 éve nyitott meg a Hangistálló, 2008 decemberében volt az első koncertünk, azóta körülbelül havonta vannak koncertek. Nyáron ritkábban, mert esküvőket is szervezünk.

– A Hangistálló egy közhasznú nonprofit szervezet, melyben a kezdetektől az volt a cél, hogy közösséget építsünk. Én mindig a társas dolgokat szerettem, többek között ezért sem gondoltam soha arra, hogy szólista legyek. Nekem szükségem volt arra, hogy mindig legyenek mellettem, mert imádok együttműködni, csapatjátékosnak lenni.

CSEH TERÉZ

Porga Gyula polgármester, Márkus László, a Betekints szállodakomplexum tulajdonosa, Müller Mihály, a VEB 2023. EKF sajtófőnöke

A 800 milliós VEB 2023. EKF-pályázaton nyertek támogatást

Bővült a prémium-szálláshelykínálat Veszprémben

Másfél évtizede még egy tudományos-fantasztikus novella vagy film történetének is megfelelt volna az, ami 2023 májusában már – a nyugat-európai vagy észak-amerikai luxusszállodákhoz hasonlóan – Veszprémben is, a hétköznapi valóságként is működik, több helyszínen. A smart hotelbe telefonos alkalmazáson keresztül is be lehet jelentkezni, a szobát elfoglalhatjuk anélkül, hogy a recepcióssal találkoznánk. A dekorációt pedig mesterséges intelligencia segítségével alkották. A jövő elérkezett...

A turisztikai szezon kezdetére Veszprémben három szálloda is elkészült kapacitásbővítésével. Így 50 szobával, 113 új ággyal, összesen 30 százalékkal bővült a vármegyeszékhely prémium szálláshely-kínálata. A magasabb minőség több szolgáltatással párosul a Veszprém-Balaton 2023 Európa Kulturális Fővárosa (EKF) évad eseményeire hangolva.

A VEB 2023. EKF Zrt. 800 millió forintos keretösszegre kiírt pályázatán a Historia, az Oliva és a Betekints szálloda nyert támogatást, a beruházások értékének mintegy felét saját forrásaikból fedezték a befektetők. Május 18-án mutatták be a Betekints szálloda új, prémium szárnyát. Az eseményen megjelent **Ovádi Péter** országgyűlési képviselő, **Porga Gyula** polgármester és **Brányi Mária** alpolgármester is.

A tavaly májusban elkezdett építkezést idén áprilisra fejezték be. A legkisebb szoba mérete is legalább 25 négyzetméter, de készültek nagyobb, de luxe szobák terasszal, erkéllyel. A szintek megközelítése lifttel is lehetséges. A Betekints komplexum tulajdonosa, **Márkus László** elmondta: már 2016-ban megszületett az ötletük, ami most vált valóra az EKF-pályázat révén. Terveiket nem vetették el, a minőségre törekedtek, a

szálláshely üzemeltetését, a foglalás rendszerét, a bejutást korunk szintjére emelve – a vendég akár online is beléphet a szobákba.

Porga Gyula emlékeztetett: 2010-ben indítottak egy városmegújítási programot, melynek gyümölcseit ezekben a hetekben, hónapokban aratják le. Jól szemlélteti ezt a megújult Séd-völgy, a belváros, a Gyárkert és több más látványos változás is. Kiemelte: nem mindegy, hogyan szolgálja ki a 21. században Veszprém a turistákat, ebben mindig számíthatott az önkormányzat a helyi szolgáltatókra. Az ő bátorságuk, a szolgáltatásokban nyújtott magas minőség hosszú távon a város érdeke is – fogalmazott.

Müller Mihály, a VEB 2023. EKF sajtófőnöke elmondta: odafigyeltek, hogy a támogatások jó helyre kerüljenek. Külön öröm számára, hogy új, okos épületekkel gazdagodott Veszprém, olyannal, amelynek dekorációit például a mesterséges intelligencia segítségével hozták létre. Jó kiegészítése ez hagyományainknak, joggal számíthatunk rá, hogy a magas szinten kiszolgált vendégek több napon át a városban maradva részt vesznek eseményeinkben.

Az Oliva Hotel és Étterem 2000. óta foglalkozik vendéglátással és szállodai szolgáltatással. 2000. és 2012. között 11 szobás panzióként, majd 2012-től – egy újabb szárny építésével – egy 20 szobás hotelt működtetve, most pedig mindezt dupla férőhellyel adják át. Korábban nyertek a Kisfaludy-program pályázatán. E forrásból az alsó komplexumot felújították, ám a kapacitásbővítésre az EKF kapcsán nyílt lehetőségük. Beépítették az addig kihasználatlan padlásteret, bár lett belőle, egészen különleges panorámával, ugyanakkor lakóosztály és szobák is kerültek a tetőtérbe.

Akárcsak a Betekints, az Oliva is smart hotel. A működésének az a legfontosabb ismérve, hogy egy telefonos applikáción keresztül lehet bejelentkezni a szállodába. Sőt, a telefon segítségével tud belépni az épületbe is a vendég, ám arra is van lehetőség, hogy egy virtuális terminálon, videó kapcsolaton keresztül hívja a vendég a recepciót, hiszen konkrét, fizikális személyzete nincs a helynek. A beruházás 2 millió euróba került, amihez az EKF 800 ezer euróval járult hozzá.

Cs.B.

Tematikus túra a komáromi Csillagerődben

Vezetett túrák, gasztróélmények, komáromi Jókai palacsinta

Komárom határtalanul jó

Nagy erővel készült Komárom az idei turisztikai szezonra. A Városmarketing Kft. és a helyi Tourinform Iroda csapata mindent megtesz a komáromiakért, és a Komáromba látogatókért. Évről évre színesebb a kínálat, megőriznek mindent, ami sikeres volt, és új színpontokkal bővítik a rendezvények, turisztikai attrakciók kínálatát. A Komáromi Tourinform Iroda vezetője, Proczeller Tamás mesélt az idei újdonságokról.

TEMATIKUS VEZETETT TÚRÁK A VÁROSBAN ÉS AZON TÚL IS

– A tavaly nagy sikert arattak vezetett városi tematikus túráink, ezért ezeket megtartottuk, februártól decemberig havonta egy-egy hétvégén lesznek elérhetőek. Mindezekhez egy kis pluszt is tettünk, májustól szeptemberig a váltakozó tematikájú alaptúrákat egy plusz fix célpontú, városon kívüli túra is kiegészíti. A komáromi célpontok rendkívül változatosak lesznek, ahogy megközelítésük is – bicikli, kisvonat, klasszikus városi séta –, ezzel szemben a plusz túra mindig egy irányba, Bábólnára visz. **Asbóth Zsolt** idegenvezető avatja be a résztvevőket a Bábólnai Ménesbirtok varázslatos világába. Lenyűgöző lexikális tudásával, érdekes történeteivel, egyedi, könnyed, szórakoztató stílusával szinte röpill az idő az ódon falak között, a látogatók észre sem veszik, hogy milyen gyorsan a jó félnapos túra végén járnak. Minden fontos történelmi szál, a lovaskultúra, a hadsereg terítékre kerül. Ezekről a túrákról rendszerint a Facebook közösségi oldalain adunk tájékoztatást, közel 70 ezren értesülnek ilyen formában az aktuális lehetőségről.

– A túráink, melyeket szakavatott idegenvezetők irányítanak, a Duna mindkét oldalára elvezetnek, mert Komárom határtalanul jó! Ahogy ezt a szlogenünk is tükrözi, számunkra egyetlen Komárom létezik, országhatártól függetlenül. A történelmi Komárom, az északi rész kihagyhatatlan látnivalói épp olyan fontosak, mint a hazai oldal érdekességei.

FOOD TRUCK SHOW ÉS AZ ÉV FAGYLALTJA VERSENY

– A rendezvényszervezés terén is újdonságokkal jelentünk meg az idei esztendőben. Ezek egyike volt az I. Food Truck Show és Piknik, amely június első napjaiban zajlott le. Az ország legnagyobb utazó étterme érkezett Komáromba, három napra, cirka 22 büfőkocsival. A rendkívüli érdeklődést jól mutatta, hogy már szombaton 11-kor megtelt a Liget, és ez így is maradt egészen késő estig. Megállás nélkül jöttek az emberek, este nyolckor még kígyózó sorok álltak a díjnyertes ételeket, vagy épp koktélok, kávékülönlegességeket kínáló büfőkocsiknál. Igazi gasztróélményben lehetett részünk. A rendezvényt a Food Track Show Kft., valamint a Komáromi Városmarketing és Turisztikai Nonprofit Kft. közösen szervezte, s bár az egyik főszervező szerint sokszor kockázatos döntés kisvárosba vinni ezt a programot, Komárom az eddigi legjobb választásnak bizonyult. Terveink szerint jövőre is megrendezzük, és ki is bővítjük a Food Truck Show-t.

– A másik gasztróeseményünk július 7-én lesz. Az Év Fagyaltja versenynek is a Liget ad otthont. A hazai cukrász szakma krémje érkezik ide, hogy összemérje tudását. A zsűri a helyszínen fogja eldönteni, hogy melyik jégkrémcsoda legyen Az Év Fagyaltja. A már jól ismert országtortához hasonló ez a versengés, melyet a Cukrázskamarával együttműködésben szerveztünk. Természetesen nem csak fagyikat lehet majd itt kóstolni, sok-sok étellel, finomsággal – például csokiszökökúttal – is várjuk az érdek-

lődöket. Fellépőkről, a folyamatos szórakoztatásról is gondoskodtunk, például **Vastag Csaba** és a Zsebsün is a vendégünk lesz. Egy igazi, élménydús, édes napot kínálunk!

A JÓKAI PALACSINTA – KOMÁROM VÁROS ÉTELE

– Tavaly indult a KomGasztró videosorozatunk, melyben **Sági Szilárd** gasztrokibiccel együtt kalandozva végigjártuk a dél-komáromi éttermeket, és megkóstoltuk a legfinomabb ételeket. A következő évadban egy főzőshow-sorozatot indítottunk, melynek adásaiba ismert komáromiakat hívtunk meg, hogy együtt főzzenek Szilárddal. Persze volt egy kis csavar is ebben, mert a meghívott vendégeknek a hang alapján kellett az ételeket leutánozniuk. A kihívást végül a vendégek is viszonyozták, az utolsó adásban ők adták fel a leckét Szilárdnak: készítse el a Jókai bablevest, de úgy, hogy az ne leves legyen! Így született meg a Jókai palacsinta, ami a Jókai bableves palacsintába csomagolva. Az ízletes finomságot tovább gondolva, azt a célt tűztük ki magunk elé, hogy a Jókai palacsintát Komárom város ételévé avanszáljuk. Ez az év arról szól, hogy minél több emberrel megismertessük ezt különlegességet.

– A város minden nagyobb rendezvényén megjelenünk vele – ez alól az említett két gasztróeseményünk sem kivétel – ingyen kóstoltatunk. A recept, mely természetesen nincs kőbe vésvé, mindenki kedve, ízlése szerint igazíthat rajta, az iránykomárom.hu-n is elérhető.

Jókai palacsinta – Komárom város étele

– Szeretnénk az ügynek megnyerni a helyi vendéglátókat, éttermeket is. A Komáromi Napok alatt fixen 3 étteremben folyamatosan, naponta elérhető volt. Észak-Komáromban pedig menüben 1-1 napon kínálták. Nyáron – mivel ez egy meleg előétel – kevésbé aktuális, de ősztől újra ott lesz az étlapokon, legalábbis mi ezen dolgozunk.

– 2024-ben egy nagy Guinness-rekordra is készülünk a város ételével. A leghosszabb egybefüggő Jókai palacsintát szeretnénk megcsinálni az Erzsébet-hídon úgy, hogy elindul egy-egy csapat a híd két végéről, és középen összeérünk. Ezzel is a két városrész összetartozását kívánjuk szimbolizálni. Az eredményt szeretnénk a híres Guinness-rekordok könyvébe is bejegyeztetni. Ez egy hatalmas vállalkozás lesz a részünkről, de érzem a lendületet, a kitartást és a szakértudást a csapatban, úgyhogy biztosan összehozzuk.

IDÉN IS FOLYTATÓDIK A KOMGASZTRO

– Az új évadban Észak-Komárom éttermeit is végigjártuk, és ahol csak tudtuk, a séfnek átadtuk a Jókai palacsinta receptjét. Ennek eredményeként terjed a híre Észak-Komáromban is, reméljük, ott is folyamatosan elérhető lesz Komárom város különleges étele.

– A Gastroshow folytatódik, újabb programokat tervezünk, a város főbb turisztikai attrakcióinál egy foodtruckban fogunk főzni, könnyű, laza nyári ételeket. Ezeken a helyszíneken – ahogy a Brigetio Gyógyfürdőben és a WF Szabadidőparkban is – ingyen kóstolható lesz a Jókai palacsinta. A célunk az, hogy egy kis pluszt vigyünk a komáromiak életébe, és hogy megköszönjék a palacsintát, esetleg el is készítsék otthonaikban. Ezt azzal is segítjük, hogy mindenki ingyenesen kap egy receptet is.

Bemutatkozik a Jókai palacsinta – ingyenes kóstoltatás a nagyrendezvényeken

– Minden eszközzel igyekszünk a célunk felé haladni, annak érdekében, hogy minél ismertebbé tegyük a Jókai palacsintát, ezért egy imázsfilmet is készítettünk róla, sőt már egy legenda is szövődik körülötte. A bátorságot a legendaszövéshöz a Jókai bablevés körül keringő történetekből merítettük. Konkrétumok, főleg írásos emlékek sajnos nem igen vannak, valójában senki sem tudja, hogyan is született meg a Jókai bablevés. Az egyik ilyen sztori a híres Gundel családhoz kötődik. **Gundel Károly** jól ismert szakácskönyve 1934-ben jelent meg. Ebben még nem szerepel a Jókai bablevés, ám a fiai által kiadott 1980-as verzióban már ezen a néven találjuk a csülkös bablevest. Gyaníthatóan ez egy marketingfogás volt a részükről. Tanulva tőlük, mi is kreáltunk egy jó kis legendát a Jókai palacsinta köré, de ezt ma még titok övezi.

KIADVÁNYOK, TOURINFORM IRODA, INFORMÁCIÓS TÁBLÁK SEGÍTENEK

– Komárom városa elhivatott a zöld kultúra mellett. Az idén megjelenő Zöld Komárom füzetben minden ott lesz, ami Komárom természeti értékeihez kapcsolódik. Tartozik ehhez egy mobil applikáció is, Zöld Komárom App néven.

– Fontos feladatunk, hogy évről évre aktualizáljuk valamennyi turisztikai kiadványunkat, hogy azok mindig az éppen aktuális információkat tartalmazzák, legyen szó vendéglátóegységekről, szálláshelyekről, vagy épp programokról. Most készül éppen a Komáromi Kalauz.

– Ugyanígy, magát a Tourinform Irodát is igyekszünk folyamatosan korszerűsíteni, a vevői igényekhez igazítani. A célunk az, hogy az egész iroda egy nagy vevőközpontú, közös térré váljon, ahol nyugodtan lehet válogatni a kiadványokból, ajándék- és emléktárgyakból, és ha emellett bármilyen

turisztikai kérdés felmerülne, arra mi szakmailag felkészült módon tudunk válaszolni.

– A kiadványok mellett a különféle tájékoztató táblákra is igyekszünk hangsúlyt fektetni. Még az idei esztendőben szeretnénk megújítani a Szent Pál-szigeten az ilyen jellegű információs platformokat. Új információs táblák kerülnek az egyes sétapontokra, illetve egy átfogó, a teljes sétautat bemutató térkép is készül. Augusztusban – az említett tematikus túrák keretében – éppen ide látogathatnak majd el az érdeklődők.

JÓ CSAPATTAL JÓ VÁROSMARKETING

– A Komáromi Városmarketing és Turisztikai Kft. a Komáromi Tourinformmal karöltve dolgozik együtt, egy nagy csapatot alkotva. Mindenki egy fogaskerek a gépezetben, és mint tudjuk, egyik nem működik a másik nélkül. Kiegészítjük egymást. Mindenki ott igyekszik hasznosítani a tudását, ahol arra szükség van. Láthatóan mindenki élvezettel végzi a feladatát, és reményeink szerint ez az eredményen is visszatükröződik.

– Ez a csapat gondolja a város főbb social média felületeit is: Facebook, Instagram, Youtube, Spotify, Printerest – ezeken mind jelen vagyunk, Komárom legfrissebb információi elérhetőek ezeken az oldalakon, ahogy a komarom.hu vagy az iranykomarom.hu site-jain is.

– A komáromi programok, tudnivalók akár az online felületekre kattintva, akár személyesen a Tourinform Irodáinkban is hozzáférhetőek, de csoportok számára is készséggel állunk rendelkezésre túra-, szállás- vagy épp étkezés szervezéssel.

A tudomány elérhető, a közösség érték, a környezetünk kincs

Jane Goodall a Pannon Egyetemen

Négy év után, 2023 májusában újra Magyarországra látogatott dr. Jane Goodall világhírű főemlőskutató, ENSZ-béke-nagykövet, a csimpánzok életének legismertebb kutatója. A Pannon Egyetemet az a megtiszteltetés érte, hogy utazásának egyik állomásaként szerepelt az intézmény, ahol egy programsorozattal készültek a természet-és környezetvédő aktivista látogatására. A veszprémi eseménysorozat a tudós tavaly megjelent könyvére reflektálva a HOPE címet kapta.

A HOPE rövidítés, amelyet a *heritage, obligation, peace, planet, environment* szavak oldanak fel. Ennek jelentése egy üzenet; kötelességünk megőrizni a természeti, épített, környezeti és kulturális örökségeinket, és óvni környezetünket. A rendezvénysorozatot a Pannon Egyetem a Jane Goodall Intézzel együtt szervezte. Összefogásuk szándéka, hogy országos szinten is hírt adjanak a fenntarthatósággal kapcsolatos tevékenységeikről, és törekvéseikről.

A 89 éves **Jane Goodall** plenáris, egy órás, élményt jelentő, kötetlenül elmondott előadását személyes történeteiből építette fel. Elmesélte, ahogy már kislánként a tyúkokat követte, viselkedésüket figyelte, és később is ezzel a gyermeki kíváncsisággal fordult a csimpánzok felé. Felfedezései megváltoztatták a világot, és reményt adtak/adnak: ha változtatunk az életünkön, együtt még megmenthetjük a Földet.

Ahogy könyvében is megfogalmazta, és veszprémi előadásában is hangsúlyozta: a bolygónk védelmébe az állatok és növények védelme is beletartozik. A városi életformában megjelentek a „zöld felületek”, például az épületek tetejére telepített füvesített részek létrehozása, amely szemlélet elősegítheti, hogy a biodiverzitás visszatérjen a városokba.

– Mindenki tehet a bolygónkért, ugyanis nem számít, milyen körülmények között élünk. Mindannyiunknak van döntési lehetősége: ab-

ban, hogy mit eszünk, milyen ruhákat viselünk, vagy hogyan bánunk másokkal. Segítsük a következő generációkat, hogy helyrehozhassák azt, amit a korábbi nemzedékek elrontottak – hangsúlyozta a tudós.

Dr. Gelencsér András, a Pannon Egyetem rektora plenáris előadását azzal nyitotta: ha az interneten a fenntarthatóságra keresünk, akkor az eredmények nagy százaléka a klímaváltozásról szól, és csupán egy nagyon kis része említi a biodiverzitás megszűnésének problémáját. Elmondta, a károsanyag-kibocsátás csökkentése nagyon sürgető feladat, különben még rosszabb lesz a helyzet.

– *A bennünket körülvevő természet egyre több ponton károsul: ahogy vasutakat és épületeket húzunk fel, egyre több élőhely szűnik meg, különböző fajok válnak veszélyeztetetté, illetve akár ki is halhatnak. Mindez annak ellenére történik, hogy csupán a természetnek van meg az a képessége, hogy a Naphól érkező energia segítségével saját magát újrateemtse. Így az a tanulság, hogy a természet nélkül nem tudunk életben maradni, a természetnek viszont szüksége van a térre, a levegőre és a biodiverzitásra. Ha úgy élünk továbbra is, ahogy eddig, hamarosan számunkra sem lesz „B terv”* – zárta gondolatait a rektor, majd dr. Jane Goodallt a Pannon Egyetem díszdoktorává avatták.

A két plenáris előadás után bemutatkozott a Jane Goodall Intézet, amely fennállása óta jelentős környezetvédő szervezetté nőtte ki magát. A rendezvényen a Rügyek és

Gyökerek (Roots & Shoots) gyerekcsapatai is bemutatkoztak, nagy izgalommal várták Jane Goodall-t, hogy megmutathassák neki projektjeiket, alkotásaikat.

Magyarországon 2006-ban, Jane Goodall részvételével jött létre a Rügyek és Gyökerek Egyesület, amely akkor elsődleges céljaként a hazai környezeti nevelés megerősítését tűzte ki. Az évek során a szervezet túlnőtte kezdeti céljait, és az eddigi munkássága kiegészült afrikai és hazai állatvédelmi, természetvédelmi és humanitárius projektekkel.

Többek között útjára indították a Névleges Csimpánz Örökbefogadást, a Passzold vissza, Tesó! kampányt – ezekben a kezdeményezésekben a Pannon Egyetem is részt vesz. Az Egyesület életében a 2010-es év fontos mérföldkőként szerepel, ugyanis a Rügyek és Gyökerek Egyesület immár Jane Goodall Intézet néven folytatja tevékenységét.

A napot könyvbemutató beszélgetés zárta, melynek fókuszában a híres etológus 2022-ben megjelent „A remény könyve” volt. A HOPE Konferencia megvalósítását a Veszprém-Balaton 2023 Európa Kulturális Fővárosa program támogatta, melynek alapértékei között a környezeti fenntarthatóság is szerepel.

Dadabánya 2023.

Korosztályok találkozása

Egy délutánra és estére kortól, nemtől független közösségek, baráti társaságok vették birtokba Tatabányán a Bányászati és Ipari Skanzen, ahol Kammerlohr-Kováts László, az Agora Kortárs Galériájának vezetője, valamint az intézmény munkatársai várták a produkciók előadóit, alkotókat és a fiatal, középkorú és idős érdeklődőket. A fesztivál egyik különlegessége, hogy nincs jellemző életkori besorolása, s talán éppen ebből adódik a ceremóniamester, Réz András filmsztáta nyitómondata is. Bármikor, bárki, bárkihez odaléphetett, tehetett fel kérdéseket, esetleg egy korsó sörrel révült a különleges zenére, vagy éppen lubickolt a művészeti ágak egyéb műfajában. Szertelenül, határtalanul és szemtelenül merülhettek el a habokban, hiszen a név, a dada, a meghökkentő, formabontó művészeti irányzat és a program ezt lehetővé tette. A fesztiválról Szabó János készített képes tudósítást.

Kammerlohr-Kováts László és Réz András beszélgetnek a programot

Benkő Zoltán „Güzü”, a 80-as években bitoltott és üldözött CPG punkzenekar alapítója mesélt börtönméneiről

Egzotikus nevű zenekarok mutatták be tudásukat. Fellépett a Giliszta, a Létrák, a Totoro, a Későn érők, a Rühös Foxi, valamint a Tudósok elnevezésű formáció

A Totoro zenekar egyedi hangú énekesnője nagy sikert aratott

Szurcsik József festőművész és tanítványai az industriális környezetben, szabadtéren festették képeiket

Mi kell a fesztiválhangulathoz? Jó idő, jó társaság, mindez együtt volt az idei Dadabányán

Szőlősgazdák ha összefognak

Bortúra az alsógallai szőlőhegyen

Egyre több helyen tapasztalható borvidékeinken, hogy a szőlősgazdák nem egyéni módon hívogatják a vendégeket, hanem okosan összefognak, és több pincészetet érintő bortúrákra csábítják az odalátogatókat. Így aztán a kedélyes sétából akár félnapos, tartalmas program is lehet.

Bár Tatabánya – Alsógallán nagy hagyománya van a szőlőtermesztésnek, a „borcsinálásnak”, ám nem ez az ország legnevezetesebb borvidéke. Az itt élők elsősorban saját fogyasztásra termeltek, esetleg a szomszédoknak, rokonoknak kínálgatták nedűiket.

Az utóbbi évek azonban változást hoztak. Fiatalok örökölték a szőlőket, pincéket, és egyre nagyobb igényességgel vágtak bele a gazdálkodásba. Felszipantották az ehhez szükséges tudást, van, aki az iskolában, van, aki nevezetesebb borvidékeket járva, és van, aki a többiektől leste el, miként kell minőségi italokat előállítani.

Olyannyira, hogy a különböző borversenyekről komoly elismeréseket, díjakat tudnak ma már elhozni, és immár semmi szégyellni valójuk nincs az előállított italok minősége miatt.

Néhányan összefogtak, amolyan borbarát kört alakítottak. Rendszeresen összejárnak, kicserélik a tapasztalatokat, kóstolgatják egymás borait. Ám itt nem álltak le, elhatározták, hogy összefogva bortúrára invitálják a szélesebb közönséget. Immár második alkalommal gyűlt össze egy népes társaság, hogy keresztül-kasul bebarangolják a pincéket.

Hosszú távú céljuk, hogy akár idegenforgalmi attrakció legyen ebből a dologból, rendszeressé téve az ilyen eseményeket, és a falu határain túlról is idecsábítsák az ilyen élményre vágyókat.

A mostani alkalommal hét gazda borait kóstolhattuk, és valamennyi prérháznál finom harapnivalóval is kínáltak bennünket.

Először **Schlégl János**, majd **Novotni Ferenc** látta vendégül a vidám társaságot, mely aztán az alsógallai kálvárián caplatott fel a magasabb régiókba. A dombtetőn **Szerdahelyi István** várt bennünket, majd **Thüringer Norbert** pincéjébe látogattunk.

Farkas Gábor ugyan csak néhány éve vette meg a prérházát, amolyan „gyüttmentnek” számít még a német nemzetiségi településen, ám az ő boraira sem lehetett panasz. A séta **Molnár Áron**nál fejeződött be, ahol nemcsak az ő, hanem **Virág Csaba** és **Labanc László** italait is megkóstolhattuk.

A kezdeményezés egyöntetű sikert aratott a túrázók körében, kíváncsian várjuk a folytatást, és sok sikert, sok vendéget kívánunk a borosgazdáknak!

VEÉR KÁROLY

Útnak indult a borkóstolók csapata

Nemcsak finom borok, hanem jó falatok is várták a vándorokat

Szerdahelyi István párja is fogadott bennünket

Labanc László az idén kapott elismeréssel

Az Év Fagylaltja verseny

2023. július 7. péntek, Komárom, Jókai liget

72 féle fagylaltkülönlegesség és fagylalt bemutatók

10.00 Napvilág zenekar gyermekkoncertje

15.00 Zsebsün koncert

15.45 a Bábuci Bábszínház előadása

17.00 Az Év Fagylaltja verseny eredményhirdetése

17.30 Kiss László bűvészműsora

18.00 Dobsimogató kicsiknek
és nagyobbaknak (200 dobbal)

19.00 Vastag Csaba koncert

Kiegészítő programok:

Kádár Ferkó Fotószínháza, Zsonglör játszóház, Virgonckodó játszópark, Street Generations - Air Track, óriásbuborék show

iranykomarom.hu | komarom.hu | cukraszat.net

*1 gombóc:
400 Ft*

Az Év Fagylaltja verseny kiemelt támogatója

SKODA

A program a Magyar Cukrász Iparszövetség és a Komáromi Városmarketing és Turisztikai Nonprofit Kft. közös rendezvénye.
A műsorváltozás jogát fenntartjuk!

2023. július 7-8.

Júl. 07. Péntek

14:00	Főzzünk együtt
15:00	Népi játékpark
15:00	Kresz park
15:00	Ugrálóvárak
15:00	Kádár Ferkő fotószínháza
16:00	Kjállítás megnyitó
16:00	Tőfutás
16:00	Szabadulószoba
	Lézerharc
17:00	RépaRetekMogyoró gyerekműsor
18:00	Party Syndrom koncert
22:00	Dj Marák

Júl. 08. Szombat

08:00	Horgászverseny
13:30	Kocsi Gyémánt és Zelina Mazsorett csoport bemutatója
14:00	Megnyitó
14:20	Néptáncgyűttes bemutatója
14:45	Óvodások kocsitolása
15:00	Kocsitoló verseny, Gladiátor és Amazon futam
15:00	Kresz park
15:00	Mesterségek bemutatója
15:00	Kézműves foglalkozások
	Népi játékpark
16:00	Szekér összeállítás
18:15	Csóka Szabi Bandája koncert
19:00	Kocsitoló verseny eredményhirdetés
20:00	Bereczki Zoltán koncert
21:00	Rico X Miss Mood
22:00	Dj Sterbinszky
23:00	Mynea
24:00	Dj Acsády

Állandó programok

Kjállítások helyi alkotók, műveiből
/Faluház/

Tárlatvezetés
/Kocsi Múzeum/

Kézműves kirakodóvásár
/Faluház előtt/

